Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia, lat

Mit Postilla litteralis von Nicolaus de Lyra, Expositiones prologorum von Guilelmus Brito, Additiones ad Postillam Nicolai de Lyra von Paulus Burgensis und Replicae contra Burgensem von Matthias Doering

Doering, Matthias

[Lyon], nach 7. Mai 1485, um 1488

Zacharias propheta

urn:nbn:de:bsz:31-304045

Visual Library

ſpecioſi vt leticiā ppli p hñ olēis ligni ⁊ ſpecioſi vm braculū demō ſtraret. Sʒ hāc viſionē que liberationē ppli ⁊ vindictā de aduerſarijs affuturā demōſtrat ob hoc noctu ꝓpheta ſe vidiſſe memorauit qꝛ pplm iſrl' i pria liberatōe ꝺ terra egypti: noctu diſceſſiſſe ꝯſtabat: cui⁹ exēpli qꝛ pñs ppls aliquā ptē i ſe retinere videbat: liberatio eiuſdē ac redit⁹ captiuitatis ꝺ terra chaldeoꝝ p noctē ꝓphete ē reuelata. Explicit prologus.

Incipit argumentum.

Zacharias mēoꝛ dñi ſui: multiplex i ꝓpheta: ieſuʒ cū veſtib⁹ ſordidis ⁊ lapidē oc'loꝝ ſeptē cādelabꝝqʒ aureū cū totidē lucernis q't oclis: duas qʒ oliuas a ſiniſtris lāpadis cernit: ⁊ a dextris ⁊ poſt eq's rufos: varios: albos: ⁊ diſſipatas q̄drigas ex ephraim: ⁊ equū ꝺ hierlm: pauperē regē vaticinat: ⁊ p̄dicit regē ſedentē ſup pullū filiū aſine ſubiugalis. Explicit argumētum

Incipit zacharias ꝓpheta.

Capitulum primū

In mēſe octauo i ānno ſcōo darij regis factū ē vbū dñi ad zachariā filiū barachie filij addo ꝓphetā. Irat⁹ ē dñs ſup pr̄es vr̄os iracūdia. Et dices ad eos. Hec dicit dñs exercituū Cōuertimi ad me ait dñs exercituū. Et ꝯuertar ad vos dicit dñs exercituū Ne ſitis ſicut pr̄es vr̄i ad q's clamabāt ꝓphete priores dicētes: hec dic dñs exercituū ꝯuertim ꝺ viis veſtris malis ⁊ cogitatōib⁹ vr̄is peſſimis ⁊ nō audierūt neqʒ attēderūt ad me dic dñs. Pr̄es vr̄i vbi ſūt ⁊ ꝓphete. Nūqd in ſēpiternū viuēt Verūtñ vba mea ⁊ legitia mea que mādaui ſuis meis ꝓphetis nūqd nō ꝯprehēderūt pr̄es vr̄os. Et ꝯuerſi ſūt ⁊ dixerūt. Sicut cogitauit dñs exercituū facere nobis ſm vias nr̄as: ⁊ ſm adīuētiones nr̄as: fecit nob. In die viceſima ⁊ q̄rta vndecimi mēſ: ſalath

qꝛ p̄ egreſſu de captiuitate cū zorobabel .i. Eſdre .ij. multi morati ſunt in terra chaldeoꝝ qui poſtea egreſſi ſūt cū eſdra .vij. āno artaxerxis: vt hꝫ .i. eſdre .vij. a. ⁊ adhuc multi remāſerūt qui cū neemia egreſſi ſunt .xx. āno eiuſdē artaxerxis. vt hꝫ Neemie .ij. a Sʒ videt dubitatio ꝺ h̄ qꝺ dī. o Ob h̄ no. ꝓpha ſe vi. me. qꝛ po. iſrael in p̄ma libe. ꝺ e terra egypti no. diſce. ꝯſtabat. Contra Exo .xij. c. In ea dē ipa die eduxit exercitū vim de terra egypti. Itē eodē. d. Null⁹ vr̄m egrediet oſtiū dom⁹ ſue vſqʒ mane. In eoꝺ .i. Eadē die egreſſus ē oīs exercit⁹ dñi de terra egypti. Cōtrariū videt h̄ in ꝓlogo. Itē exo .xij. Nox eſta obſeruabil' dñi qñ eduxit eos de terra egypti. Et ad idē valet vſus eccl'ie que i bñdictiōe cerei paſchal' ppl'm ꝺ nocte egreſſū ſuiſ ſe dcātat. R̄ñdeo ꝯtrās eſt ſicut .ꝺ. dictū eſt. qꝛ ꝺ die exierūt. ꝙ aūt diuulgat eſſe de nocte ſcēdū ē ad cās exit⁹ ⁊ prepatōnē. de nocte eī vrgebāt egyptij ppl'ʒ ꝺ terra egypti exire: ſicut legit exo .ij. c. et de nocte ſe pparuerūt ad exitū: ſicut ibidē dī. Explicit ꝙliſcūqʒ expō iſti⁹ ꝓlogi.

Poſtilla nycolai de lyra ſup zachariā ꝓphā ſicipit. Ca. i.

In mēſe octauo. Hic incipit ꝓpheta zacharie. ⁊ diuidit in duas ptes .ſ. in ꝓhemiū ⁊ tractatū. qui icipit ibi. Iratus eſt. Circa pmū p̄ ponit hui⁹ ꝓphetie tpus: cū dī.

a In mēſe octauo ⁊c. ⁊ ſic pʒ ꝙ hoc fuit poſtqʒ reſumpſerant opus tēpli dñi. qꝛ reſumpſerūt illud āno .ij. Darij .vi. mēſe .xxiiij. die menſis. vt habet aggei .i. ca. b In anno .ij. darij: ſm Ioſephū iſte fuit dari⁹ fili⁹ hyſtaſpis. ⁊ fuit fauorabilis iudeis. eo ꝙ anteqʒ ꝓmoueret ad regnū fuit familiaris zorobabel ⁊ fecit votū de edificatōe tēpli in hierl'm ſi eū ꝓmoueri ꝯtingeret ad regnū. ſm vo Ra. ſa. iſte dari⁹ fuit fili⁹ aſſueri ⁊ Heſter regine. et iō fuit fauorabilis iudeis rōe matris ſue. Que aūt iſtaꝝ opinio nū ſit veriſimilioꝛ tractaui diffuſi⁹ in p̄ncipio libri heſter tenendo ꝙ ſcōa. Scōo hic i ꝓlogo notificat auctoꝛ inſtrumētalis huius ꝓphie. ⁊ p̄ ex ꝓphetie dono. cū dī. Factū ē vbū dñi. Scōo ex noīe ꝓprio: cū dī. c Ad zachariā qui interꝑtat memoꝛ dei Tercio ex pře ⁊ auo cū dī. d Filiū zacharie ⁊c. ⁊ ſm regulas hebreoꝝ iſti duo fuerūt ꝓphete ſicut ⁊ zacharias. lʒ nō habeāt eoꝝ ꝓphetie. Dicūt eñ hic aliqui ꝙ iſte addo fuit ille ꝓpheta q̄ miſſus fuit ad hieroboā .iij. Regū .xiij. ⁊ ſm hoc nō fuit au⁹ zacharie. lʒ mag' ſenioꝛ. qꝛ inter illū ⁊ zachariā fluxit valde lōgū tps. Dicit tñ fili⁹ eius qꝛ fuit de genere ipſi⁹: ſicut xps in euāgelio dī fili⁹ dauid. qꝛ de ei⁹ genere deſcēdit ſcōm carnē. Sʒ h̄ dictū ꝺ ſcptura nō hꝫ auctoꝛitatē. qꝛ .iij. Regū. nō exp̄mit ꝙ ille fuerit vocat⁹ addo. nec .ij. Paralip .xij. niſi ꝯiecturaliter lʒ nō certitudinalit. ⁊ dato ꝙ ſic exp̄meret adhuc nō valeret. qꝛ plures ꝓphete noīati ſūt eodē noīe ſicut zacharias fili⁹ ioiade ⁊ zacharias fili⁹ barachie. Et ſi iſte addo videt eē ali⁹ ab illo. etiā ſi vocat⁹ fuerit addo. nō eñ ꝯſuetū eſt ꝙ ꝓphete ſic genealogiʒ ent. videlʒ p patrē ⁊ p aliū ſic remotū a patre intermedijs omiſſis. e Irat⁹ ē. Hic ꝯñr ponit tractat⁹ i quo p̄ agit de tēpli ⁊ ciuitatis reedificatōe. ſcōo ꝺ reedificate hītatione. ca. v. Pria i duas. qꝛ p̄ agit de dicta reedificatione. ſcōo de edificātiū ꝯſolatōe. ca. iij. Prima adhuc i duas. qꝛ p̄ agit ꝺ tēpli redificatōe: ſcōo de ciuitatis reparatione. ca. ſequēti. Pria adhuc i duas. qꝛ p̄ ponit ppli monitio. ſcōo eiuſdē cōſolatio: ibi. In die viceſima. Monitio aūt i h̄ ꝯſiſtit ꝙ nō ſint icreduli vbo dñi ⁊ in pctis obſtinati ſic fuerūt pr̄es eorū ꝓpter qꝺ dñs pmiſit deſtrui ciuitatē et tēplū ⁊ hoc eſt qꝺ dī.

e Irat⁹ ē dñs ſup pr̄es vr̄os. pmittēdo eos captiuari ⁊ ciuitatē ⁊ tēplū vaſtari ꝓpter eoꝝ pctā iō ſubdit in pſona dei.

f Cōuertimi ad me. p verā pniam

g Et ꝯuertar ad vos. per clemētiā

h Ne ſitis ſic pr̄es vr̄i in peccatis obſtinati.

i Ad q̄s clamabāt ꝓphe priores. tpe ſedechie ⁊ añ. k Et nō audierūt: ſʒ mag' ꝯtempſerūt ꝓpt qꝺ iuſte puniti fuerunt: iō ſubdit.

l Patres veſtri vbi ſūt q. d. pr̄s fuerūt occiſi a chaldeis ⁊ prim i captiuitate mortui.

m Et ꝓphete. ſ. falſi ꝓmittētes eis pacē ⁊ victoriā. q. d. incurrerūt eandē ſniam. Ra. ſa. aliter exponit de ꝓphetꝭ dñi vt ſit quedā obiectio ꝯtra dicta. qꝛ poſſent dicere illi quib⁹ loquebat ꝓpheta. ſicut pr̄es noſtri ſunt mortui ita ⁊ ꝓphe dñi. ⁊ ſic nō habuerūt aliquā pꝛogatiuā añ pr̄es ſuos ꝓpter ſuā iuſticiā. ⁊ ſubdit r̄ñſio dñi. n Nūquid in ſempiternū viuēt. q. d. natura moꝛtalis nō pmittit ꝙ ſemp viuāt. o Verūtñ verba mea. q̄ntū ad moꝛes p Et legitima mea. q̄ntū ad legē. q Que mā. ſuis meis ꝓphetis. vt dicerēt pr̄ib⁹ vr̄is ꝙ captiuarent ⁊ interficerent: niſi ſe corrigerēt a morib⁹ malis ⁊ trāſgreſſionib⁹ legis. r Nūquid nō ꝯpre. pa. vr̄os. q. d. qꝛ ſic accidit eis vt p̄dixerūt. ⁊ p ꝯñs fuerūt veri ꝓphete. ⁊ iō viuūt i anima lʒ mortui ſint in corpe. s Et ꝯuerſi ſunt. ſ. aliqui de pr̄ib⁹ veſtris in captiuitatē ducti. afflictione dāte eis intellectū. t Et dixerūt. ꝯfitentes dei iuſticiā in ſua punitōe. v Sicut co. dñs. ſm ordinē ſapie ſue. x Facere nob. ſm ordinē ſue iuſticie. ideo ſubditur.

y Et ſm vias nr̄as ⁊c. ⁊ dicit hic via pctā ꝯſueta. adinuētiōes aūt enoꝛmia ⁊ inſolita que adinuenit humana malicia. z In die. Hic ꝯñr ponit ppli ꝯſolatio ⁊ diuidit in duas ptes ſm duplicē viſionem ꝯſolatoriā: ſcōa ibi. Et leuaui. Pria in duas. qꝛ p̄ pōit viſio. ſcōo ei⁹ expoſitio: ibi. Et dixi. Circa pmū ponit tps hui⁹ viſiōis: cū dicitur

z In die viceſima. ⁊ .iiij. mēſis .xi. ⁊ ſic iſta viſio fcā ē poſt p̄cedentes que facta fuit mēſe .viij. anni .ij. Darij regis. a Sabath. in hebreo hꝫ. Sebath. ⁊ r̄ñdet ianuario. expoſitores tñ dicūt cōīter ꝙ februario ⁊ hoc eſt. qꝛ aliqñ concurrit cū eo in pte vel in toto. iudei eñ faciūt mēſes p lunatōes. Et iō in tercio anno mēſ eoꝝ duodecim⁹ qui dī adar duplicat. marti⁹ eñ ſm curſum feſtoꝝ eſt p̄m⁹ apō hebreos vt diffuſius declaraui Gen. vij. ⁊ exo. xij. Prim⁹ eñ mēſ ſm ordinē feſtoꝝ: ſēp incipit apō hebreos a p̄ma lunatōe q̄ eſt ꝓpinqoꝛ eq̄noctio vernali. ſiue ſit añ ſiue poſt ſiue in ipo eq̄noctio qꝺ quidē eq̄noctiū mō eſt .xij.

dic martij. Conſequēter ponit ipa viſio: cū dicit. b Uidi ꝑ noctē quē ratione quietis eſt mag apta reuelationibꝰ ꝓpheticis ꝙ̄ dies.
c Et ecce vir. i. angelꝰ in ſpecie viri. d Aſcēdēs ſup equū rufū. In hebreo hꝫ. Rubeū. ꝛ ꝑ hoc deſignabat vīdicta diuina de aduerſarijs iu deoꝝ ꝑ colorē ſanguineū. e Et ipſe ſtabat inter myrteta. eſt aūt myrte

nō tm̄ tp̄aliter: ſed etiā eternaliter. b Quia ego iratꝰ ſum pa rum. ſ. vobis iudeis puniendo vos pena tēpali. c Ipſi vo. i. aſſyrij ꝛ chaldei. d Adiuuerūt in malū. ſ. pene veſtre. q2 fuerūt ī hoc executores diuine iuſticie. e Propterea. ſ. q2 fuiſtis pu niti ſm ordinē mee iuſticie. f Reuertar ad hierlm̄. ꝑ viā miſeri cordie.

tū locus in quo creſcūt myrti. Eſt aūt myrtꝰ ar bor faciēs pulcerrima ꝛ odorifera poma. vnde ꝛ Leuitici. xxiij. ca. vbi trāſlatio noſtra hꝫ. Fru ctꝰ arboris pulcerrime: loco arboris pulcerrime in hebreo ponit eadē di ctio q̄ ꝛ hic habet. ꝛ idē ſignificat. Hiero. i ꝓlo go huiꝰ ꝓphetie ꝛ per pſcrutudinē ligni ꝛ odo rem fructꝰ deſignat gau diū affuturū ꝺ reedifica tione tēpli ꝛ ciuitatꝭ ꝛ ꝺ repreſſiōe aduerſarioꝝ ſuoꝝ. f Que erāt in ꝓfundo. i. in valle. i vel libꝰ ei mag creſcūt myr ti ꝛ pulcriores ꝛ fecūdi ores ꝙ̄ alibi.
g Et pꝰ eū equi rubei varij ꝛ albi. ꝑ hoc intel ligūt. Perſe Greci ꝛ ro mani qui afflixerūt po pulū iudeoꝝ ſm ſucceſſi onē regnoꝝ: ita ꝙ ꝑ eqſ intelligūt iſti ppli: ꝑ aſ cenſores eorum: angeli eis ꝑlati vt dicūt expo ſitores cōiter. Ra. ſa. vo dicit ꝙ ꝑ hoc intelligunt āgeli diuerſoꝝ ordinū ꝑati ad exequēdū volū tatē dn̄i. ꝛ huic dicto vi det lra ſequēs ꝯſonare vt videbit.

in āno ſcd̄o Darij factū ē vbū dn̄i ad zachariā filiū barachie filij ad do ꝓphetā dicēs. Uidi[b] ꝑ noctē ꝛ[c] ecce vir aſcēdēs[d] ſup equū rufū ꝛ[e] ipſe ſtabat int myrteta que[f] erāt i ꝓfūdo ꝛ[g] poſt eū eq rufi varij et albi. Et[h] dixi. Qui[i] ſūt iſti dn̄e mi. Et[k] dixit ad me angelꝰ dn̄i q loqbat i me. Ego[l] oſtēdā tibi qd ſint hec. Et[m] rn̄dit vir q ſtabat inter myrteta: ꝛ dixit. Iſti[n] ſūt qs miſit dn̄s: vt pābulēt terrā. Et[o] rn̄de rūt āgelo dn̄i q ſtabat int mirteta ꝛ dixerūt. Perābulauim[p] terram ꝛ[q] ecce oīs tra hitat ꝛ qeſcit. Et[r] rn̄dit angelꝰ dn̄i: ꝛ dixit. Dn̄e[s] ex ercituū vſqꝫquo tu nō miſereberis hierlm ꝛ vrbiū iuda qbꝰ iratꝰ es. Iſte[t] ſeptuageſimꝰ ānꝰ ē. Et[u] rn̄ dit dn̄s āgelo q loquebat i me ver ba bona: vba ꝯſolatoria. Et dixit ad me āgelꝰ q loqbat i me. Cla ma dicens. Hec[x] dicit dn̄s exerci tuū: zelatꝰ[y] ſū hieruſalē ꝛ ſyon: ze lo[z] magno. Et[a] ira magna ego ira

ſcoꝛ ſup gētes opulētas: q2[b] ego iratꝰ ſū paꝝ ipi[c] vo adiuuerūt[d] in malū. Propterea[e] hec dicit dn̄s. Reuertar[f] ad hieruſalē i miſicoꝛ dijs ꝛ[g] domꝰ mea edificabit in ea ait dn̄s exercituū ꝛ[h] ꝑpēdiculū ex tēdet ſup hieruſalē. Adhuc[i] cla ma dicēs. Hec dicit dn̄s exercitu um Adhuc[k] affluēt ciuitates mee bōis[l] ꝛ ꝯſolabit adhuc dn̄s ſyon ꝛ eliget adhuc hieruſalēꝫ. Et[m] le uaui oculos meos ꝛ vidi: ꝛ[n] ecce q̄tuoꝛ cornua. Et[o] dixi ad angelū q loquebat i me. Quid[p] ſūt hec. Et dixit ad me. Hec[q] ſūt cornua q̄ vētilauerūt iudā ꝛ iſrael ꝛ hierlꝫ. Et[r] oſtēdit mihi dn̄s q̄tuoꝛ fabros. Et dixi. Quid iſti venīūt facere. Qui ait dicēs. Hec ſūt cornua q̄ vētilauerūt iudā ꝑ ſingulos viros ꝛ[s] nemo eoꝝ leuauit[t] caput ſuum. Et[u] venerūt iſti deterrere[x] ea vt[y] deiiciāt cornua gētiū que leuaue rūt cornua ſup terrā iuda: vt diſp gerent eā

Capitulū. ij.

g Et domꝰ mea edificabit in ea. qd̄ fuit impletū ſb zorobabel du ce ꝛ dario regnāte
h Et ꝑpēdiculū. i. inſtrm̄ ligneū i cuiꝰ medio pen det corda habēs plūbū in extremi tate ſua: cuꝫ quo ꝑpendit ſi murꝰ directe edificat.
i Adhuc clama. nō ſolū ꝺ edifica tōne tēpli: ſꝫ etiā de pſperitate po puli.
k Adhuc afflu ent ciuitates mee i. iudee.
l Bonis. qd̄ in pte fuit impletū tpe zorobabel et neemie et mach. ſꝫ pfectꝰ tpe xp̄i ibi p̄dicātis ꝛ mi racula facientis. ꝛ plenitudinem ſpūſſcī ꝯcedētis
m Et leuaui. hic ponit ſcd̄a viſio de deiectione ad uerſarioꝝ ppli iu daici. cū di. Et le uaui oclos meos

vt videbit. b Et dixi. Hic ponit dicte viſiōis q̄ntū ad aliquā ptē expoſitio. Et diuidit i duas ptes. q2 ꝑ̄ ponit hec expoſitio. ſcd̄o ex hoc ſubdit angeli dep̄catio: ibi. Dn̄e exercituū. Circa pmū di. h Et di xi. ego zacharias. i Qui ſunt iſti. i. quid ſignificāt iſti equi rufi va rij ꝛ albi. k Et dixit ad me angelꝰ qui loquebat in me. i. mihi depu tatꝰ ad cuſtodiā. l Ego oſtēdā tibi. i. faciā oſtēdi ꝑ angelū ſupiorem qui preeſt toti pplo iudeoꝝ. ꝛ iſte di. eē Michael Dan. x. iō ſubditur.
m Et rn̄dit vir qui ſtabat inter myrteta. i. angelꝰ toti pplo ꝑlatus
n Iſti ſunt quos miſit dn̄s. ad exequēdū ſuā volūtatē. o Et rn̄ derūt ange. do. qui ſtabat inter myrteta. tāq̄ ſupiori. p Perābu lauimꝰ terrā. conſiderando ſtatū regnoꝝ q Et ecce oīs terra habi tat ꝛ quieſcit. illo eīn tpe nō erant bella notabilia in regnis p̄dictis.
r Et rn̄dit. Hic ꝯñr ponit angeli iudeis pꝑlati depecatio: cū dicit.
s Dn̄e exercituū vſqꝫquo ꝛc. q. d. ex quo alie terre ſūt in pace i quibꝰ ſunt gētiles ꝛ ydolatre: quare tardas reſtituere hierlm ꝛ tēplū ꝛ alia loca iudee in ſtatū ſuū. Et ad hoc inducit rōnē ex ꝓmiſſione dei q̄ hꝫ hiere. xxix. ca. Cū ceperit impleri i babylone. lxx. āni viſitabo vos ꝛ ſu ſcitabo ſup vos vbū bonū: qd̄ tp̄s iā erat trāſactus a tpe cyri regꝭ per ſarū qui dedit pplo licētiā redeūdi. iō dicit. t Iſte iā annꝰ. lxx. eſt. ſupple diu tranſactus ꝛ tn̄ hierlm ꝛ tēplū adhuc nō ſunt reedificata.
u Et rn̄dit do. angelo q̄ loque. in me. vt mihi denūciaret bonū nūciū iō ſequit. x Hec di. dn̄s exercituū. cuiꝰ verbū nō pōt eſſe falſum.
y zelatus ſum hierlm ꝛ ſyon. i. montem in quo erat tēplū. z zelo magno. eſt aūt ꝓprie zelꝰ amoꝛ ſingularis quo vir diligit vxorē. nolēs in ea habere ꝯſoꝛtē. ꝛ iō qñ in hoc delinquit: aſpere eā caſtigat. ꝛ ꝑ hoc inſinuat ꝙ dn̄s caſtigauerat pplm iudaicū nō ex odio ſꝫ ex amoꝛe: vt reduceret ad cultū latrie. ꝛ ſic factū fuit. q2 poſt reditū captiuitatis ba bylonice nō legit pplꝰ iudaicꝰ ad ydolatriā declinaſſe: niſi aliq̄ pau ci tpe antiochi illuſtris a Et ira magna ego iraſcoꝛ ſup gētes opu lētas. i. regna vos affligētia. ꝛ dicit. Ira magna. q2 fuerūt puniti a deo

ꝛ vidi imaginaria viſione. n Et ecce quatuoꝛ cornua. ſic eīn videbat ei imaginaria viſione. o Et dixi ad angelū. mee cu ſtodie deputatū. p Quid ſunt hec. i. quid ſignificāt hec qua tuoꝛ cornua. q Hec ſunt coꝛ. que vētil. iudā ꝛc. i. q̄tuoꝛ regna que afflixerūt iudeos ſucceſſiue. ſ. chaldeoꝝ. pſarū. grecoꝝ. ꝛ ro manoꝝ. vt cōiter exponit Ra. ſa. ꝑ quatuoꝛ cornua intelligit ad uerſarios iudeoꝝ ſm quatuoꝛ ptes mūdi. q2 ab oriente fuerunt afflicti. ꝛ ab occidēte: a meridie: ꝛ ab aquilone. ꝛ hoc per diuer ſas gentes circa iudeā habitātes: vt pꝫ ex. iiij. Regū. ꝛ. ij. ꝑalip.
r Et oſtēdit mihi dn̄s quatuoꝛ fabros. i. quatuoꝛ āgelos paratos frāgere dicta cornua: q2 ſunt executores diuine iuſticie s Et nemo eoꝝ. i. iudeoꝝ. t Leuauit caput ſuum. i. potuit reſiſtere aduerſarijs p̄dictis. u Et venerūt iſti. i. dicti fabri. x De terrere ea. i. p̄dicta regna vel aduerſarios ſm quatuoꝛ ptes mū di: vt dictū eſt. y Ut deijciāt cornua gētiū. i. ptātes eaꝝ: qd̄ i xp̄o videmꝰ impletū: cuiꝰ impio ſubmiſerūt colla ꝑncipes gētiū
In ca. i. zacharie vbi di. in poſtil. Et ſm regulam hebreoꝝ iſti duo fuerunt ꝓphete Additio.
Icut dictū fuit i additiōe hiere. i. c. ꝛ Oſee. i. c. hoc dictū qd̄ di cit poſtillatoꝛ eē regulā apd̄ hebreos nō ē regula ſꝫ dictum vniꝰ ſingularis q̄ nō hꝫ auctoritatē. ꝛ inquirere circa hoc videtur mag curioſum ꝙ̄ vtile cū ꝓphetie de hmōi pſōibꝰ ꝓphaꝝ nō in ueniant: vt dictū fuit in p̄dictis additionibꝰ.
In eodē ca. vbi di. in poſtil. Eſt aūt myrtus arboꝛ faciēs pul cerrima poma. Additio.
Icet myrtus ſit arboꝛ pulcra ꝛ faciat folia ꝛ grana odorife ra nō tn̄ facit fructū pulcꝛū: ſꝫ quedam grana minuta nigra. vn̄ Leui. xxiij. vbi di. Fructꝰ arboris pulcerrime. nō ponit in he braico dictio ſignificās myrtū. ſꝫ alia que ſignificat cytrū qd̄ ē pomū pulcerrimū. Et in eodē loco vbi ponit eadē dictio que hꝫ

bꝫ in trãſlatiõe nr̃a dr̃. Lignũ denſaꝝ frõdiũ. qḋ ptinet pꝓe ad myrtũ. vñ in dicto hiero. i ꝓlogo allegato a poſtillatore nõ dr̃ d̃ myrto ꝙ hꝫ fructuꝫ pulcrũ ſꝫ odoriferũ: qꝛ vt dictũ ẽ grana myrti q̄ ſũt eiꝰ fructꝰ nõ ſũt pulcra ſꝫ odorifera. ligno ṽo attribuit pulcritudinẽ. quia ſic eſt in re.

Capl̃m. ij.

Eleuaui. Hic pñr denũciat̃ reedificatio ciuitatis hierl̃m. Circa qḋ ſciẽdũ ꝙ illa edificatio que facta ẽ p zorobabel: fuit figura edificatiõis eccl̃ie p xp̄m que dr̃ ſpũalis hierl̃m vt ſequet̃. ẽ. dictũ eſt. ⁊ iõ d̃ vno edificio fit tranſitꝰ ad aliḋ. igit̃ p mũ ꝓ̄ mat̃ materiale. ſcḋo ſpũale: ibi. Et ecce. Circa pꝛimũ dr̃.

b Vidi. viſione imaginaria ⁊ intellectuali.

c Et ec. vir. i. angelꝰ in ſpecie viri

d Et in mãu eiꝰ funiculꝰ mẽſoꝛũ i. aptꝰ ad mẽſurãdũ loca in quibꝰ debẽt fieri edificatiõ ſubdit̃

e Vt metiar hierl̃m. q̄tũ ad ciuitatẽ metropolis f Et videã q̄tũ ad alia loca in iudea. g Quanta ſit latitudo eiꝰ ⁊c. añq̄ enĩ edificent̃ ciuitates ⁊ loca: accipiunt̃ mẽſure edificioꝝ ſm̃ lõgitudinẽ ⁊ latitudinẽ. h Et ecce. hic pñr intẽdit vt metiat̃ edificiũ ſpũalis hierl̃m. illa enĩ que ſequũt̃ nũq̄ fuerũt i hierl̃m p̃tẽmiã reedificata ſꝫ ſemp fuit in timore aduerſarioꝝ ⁊ ſubiectiõe extraneoꝝ vſq̄ ad eiꝰ deſtructiões p exercitus romanoꝝ dicit ergo. h Et ecce angelꝰ. mihi p cuſtodia deputatus.

i Egrediebat̃. ad habẽdũ reuelationẽ nouã de futuris ab angelo ſupiori. qꝛ ſm̃ ordinẽ hierarchicũ ſupiores ãgeli illuminãt medios. ⁊ medij inferiores. ⁊ et hoc pꝫ ꝙ hec reuelatio eſt de aliare q̄ precedes: qꝛ eſt de hierl̃m ſpũali: iõ ſequit̃. k Abſq̄ mu. ha. hierl̃m. qꝛ eccl̃ia nõ ꝯfidit in muroꝝ fortitudine: ſꝫ i diuina ꝓtectiõe. l Pꝛe multitudine. qḋ impletũ videt̃ in fideliũ multiplicatione p orbẽ vniuerſũ. m Ho. ⁊ iu. qꝛ credẽtiũ alij q̄ ſũt ſapiẽtes ⁊ litterati qui hoies dicũt̃. alij ṽo ſimplices ⁊ illiterati qui iumẽta noiant̃. ps. lxxij. Et iumẽtũ factꝰ ſum apḋ te ⁊ ego ſemp tecũ. n Et ego ero ait do. murꝰ. i. ꝓtector ⁊ defenſor. o Et in gloria ero in medio eiꝰ. qꝛ deꝰ in eccl̃ia honorat̃ ⁊ iõ ad eã hoies inuitant̃: cũ ſubdit̃. p O o o fugite de terra aquilonis. i. de ptãte dyaboli. q Quõ in quatuoꝛ vẽtos celi diſperſi vos. i. ſpargi pmiſi p varios errores añ aduẽtũ xp̄i.

r O ſyon. i. pplꝰ ꝓuſus ad fidẽ. noie enĩ hierl̃m ⁊ noie ſyon intelligit̃ eccl̃ia vt declaratũ fuit Eſaie. ij. ca. que ẽ idẽ qḋ fidelis pplꝰ: qꝛ eccl̃ia nõ eſt ipſi pietes. ſꝫ fideles. s Fuge. de ptãte dyaboli. t Que habitas apḋ filiã babylonis. i. cultũ ydolatrie. nõ enĩ põt hic intelligi ꝯueniẽt̃ p filiã babylõis ciuitas vl̃ terra babylonie. qꝛ lõge añ tp̄s huiꝰ ꝓphetie ciuitas babylõis fuerat deſtructa p cyrũ ⁊ dariũ. ⁊ iudei remiſſi in iudeã. vt hr̃. i. Eſdre. ⁊ lꝫ aliq̄ remãſerũt in terra babylonis detẽti amore poſſeſſionũ q̄s ibi acceperãt: ⁊ ꝓlis quã ibi fecerãt. vt dictũ fuit ibidẽ: tñ illi videnr̃ ꝓbabilit̃ fuiſſe pauci ꝯparatiue: qꝛ oẽs naturalit̃ inclinant̃ ad reuertẽdũ i terrã originis ſue. ⁊ maxĩe de t̃ra in qua detinent̃ in captiuitate ⁊ ſeruitute. Nec rõnabilit̃ põt dici ꝙ illi q̄ remanſerũt moneãt̃ h fugere ꝓpter vaſtationẽ iminẽteꝫ illi terre qꝛ a tp̄e cyri legit̃ regnũ eiꝰ ⁊ ſucceſſoꝝ ſuoꝝ ſat̃ quietũ fuiſſe vſq̄ ad tp̄s alexãdri magni: qui regnũ illḋ vi armoꝝ ſubiecit ſibi. Jt̃ illa terra que h dr̃ filia babylõis imediate ſupra dr̃ terra aquilonis. babylonia ṽo nõ eſt ad aquilonẽ reſpectu iudee: ſꝫ magꝭ ad orientẽ. ⁊ iõ p babylon que ꝯfuſio interꝑtat̃. ⁊ p aquilonẽ de quo dr̃ hiere. i. Ab aquilõe pandet̃ oẽ malũ. ptãs demonis metaphorice. i. figuralit̃ deſignat̃. ſic ⁊ btũs Petrꝰ i fine pme canonice ſue dicit Salutat vos eccl̃ia i babylone collecta. i. in roma. qꝛ tũc tp̄e Neronis ibi vigebat ptãs demonis

E[a]leuaui oc[u]los meos ⁊[b] vidi: ⁊[c] ecce vir ⁊[d] in manu eiꝰ funiculꝰ mẽſoꝛũ. Et dixi. Quo tu vadis. Et dixit ad me. Vt[e] metiar hierl̃m ⁊[f] videã quãta[g] ſit lõgitudo eiꝰ: ⁊ q̄nta latitudo eiꝰ. Et[h] ecce angelꝰ q loquebat̃ i me egrediebat̃[i]: ⁊ aliꝰ angelꝰ egrediebat̃ in occurſuꝫ eiꝰ: ⁊ dixit ad eũ. Curre loq̄re ad puer iſtũ dicẽs. Abſq̄[k] muro hitabit̃ hierl̃m p[l] mľtitudine hoim[m] ⁊ iumẽtoꝝ i medio eiꝰ. Et[n] ego ero ei ait dñs murꝰ ignis i circuitu: ⁊[o] i gl̃ia ero i medio eiꝰ. O[p] o o fugite d̃ terra aqlonis dr̃ dñs: qm̃[q] i q̄tuoꝛ vẽtos celi diſperſi vos dicit dñs. O[r] ſyõ fuge[s] que[t] hitas apḋ filiã babylõis: qꝛ[u] hec dicit dñs exercituũ. Poſt[x] gl̃iaꝫ miſit me: ad[y] gẽtes: que ſpoliauerũt vos. Qui[z] ei tetigerit vos: tãgit pupillã oculi mei. Quia[a] ecce ego leuo manuꝫ meã ſup[b] eos: ⁊[c] erũt p̄de his q ſuiebãt ſibi: ⁊[d] cognoſcetis qꝛ[e] dñs exercituũ miſit me. Lauda[f] ⁊ letare filia ſyon: qꝛ[g] ecce ego venio ⁊[h] hitabo in medio tui ait dñs. Et[i] applicabũt̃ gẽtes mľte ad dñm i die illa: ⁊[k] erũt mihi in pplm̃. Et hitabo in medio tui: ⁊ ſcies qꝛ dñs exercituuꝫ miſit me ad te. Et[l] poſſidebit dñs iudã p[m]tẽ ſuã in[n] terra ſctificata ⁊[o] eliget adhuc hierl̃m. Sileat[p] oĩs caro a facie dñi qꝛ[q] ꝯſurrexit d̃ hitaculo

u Qꝛ dicit dñs exercituũ. i. angeloꝝ. vñ in hebreo ponit̃ h nomẽ dñi tetragrãmaton ſoli deo appropatũ vbi tranſlatio nr̃a hꝫ dñs

x Poſt gl̃as miſit me. ſm̃ ſeriẽ textꝰ nõ ẽ ṽbũ zacharie ſꝫ dei dicentis ſe mitti. qḋ verificat̃ in xp̄o q̄ ẽ verꝰ deꝰ a patre miſſus p ſalute generis hũani. Et huic ꝯſonat quedã gloſa hebraica ra. ſa. inducta que tal̃ eſt. Poſt gl̃aꝫ miſit me Quia poſt honorẽ reddidit Eſau veniet meſſias. i. antiquis ẽt gloſis hebraicis pꝛincepſ romanꝰ frequent̃ Eſau ⁊ romani mõs ſeyr noiant̃. ⁊ ſic implẽtũ ẽ i dño ihũ xp̄o qꝛ poſt gl̃iam monarchie adeptã a romano pꝛincipe ceſare auguſto: ꝓpt̃ qḋ fecit deſcribi orbẽ vniuerſũ tãq̄ ſibi ſubiectũ natꝰ fuit xp̄s. vt patꝫ Luce. ij. y Ad gẽtes que ſpoliauerũt vos. i. ad iudeos qui fideles pꝛimitiue eccleſie grauit̃ tractauerũt Act. viij. quibꝰ p̄dicauit dñs i pſona ꝓpa. ⁊ dicũt̃ h gẽtes. qꝛ tũc nõ viuebãt ſm̃ legẽ vt iudei: ſꝫ trãſgrediebant̃ ꝓpter mãdata hoĩum: vt pꝫ in euãgelio. Vel ad gẽtes. i. romanos pꝛincipes q̄ in pꝛimitiua eccl̃ia fideles pſequebãt̃ in corpibꝰ ſuis ⁊ bonis: quibꝰ p̄dicauit xp̄s p aplõs petrũ ⁊ paulũ: ⁊ alios doctores ſequẽtes. z Qui enĩ tetigerit vos ⁊c. i. ſolicite vos cuſtodiã ſicut cuſtodit̃ oculi pupilla: lꝫ enĩ tũc xp̄s pmiſerit fideles corpalit̃ pturbari. tñ cuſtodiuit eos ſolicite in ſpũalibꝰ bonis: i quibꝰ tũc creuit eccl̃ia merito ⁊ numero fideliũ magꝭ q̄ tp̄e pacis. qḋ fuit figuratũ in filijs iſrael qui quãto magꝭ affligebãt̃ ab egyptijs: tanto magꝭ multiplicabant̃ Exo. i. iõ ſubdit̃. a Ecce ego leuo manũ meã. i. virtutem.

b Sup eos. i. pꝛincipes romanos ⁊ eoꝝ miniſtros. c Et erũt p̄de his qui ſuiebãt ſibi. qꝛ pꝛincipes romani ⁊ alij ſubiecti qui in pꝛimitiua eccl̃ia affligebãt fideles ſuitute dura: ⁊ eis abſtulerũt bona ſua. mõ ſuppoſuerũt colla ſua iugo xp̄i ⁊ eiꝰ miniſtris: dotãtes eccl̃ias tp̄alibꝰ bonis. d Et cognoſcetis. p experientiã bonoꝝ ⁊ miraculoꝝ.

e Qꝛ dñs exercituũ. i. deꝰ pater dñs ãgeloꝝ. f Miſit me. p generis humani ſalute. ⁊ iõ p tanto bñficio inuitat̃ eccl̃ia ad laudẽ diuinã: cũ dr̃. Lauda ⁊ letare ⁊c. g Quia ecce ego venio. p carnis aſſumptiõẽ

h Et habitabo in medio tui. ꝯuerſando ⁊ p̄dicãdo. Joh. i. Verbuꝫ caro factũ eſt ⁊ habitabit i nob̃. i Et applica. gen. mul. ad dñꝫ. qḋ pꝫ ipletũ p ꝯuerſionẽ gentiũ ad fidẽ xp̄i per orbẽ vniuerſuꝫ. k Et erunt mihi in pplm̃. qꝛ inter credentes nõ eſt diſtictio iudei ⁊ greci: naꝫ idem dñs oĩum. ad Roma. x. ca. l Et poſſidebit domꝰ iuda. i. confitentes deũ qꝛ corde credit̃ ad iuſticiã ⁊ ore confeſſio fit ad ſalutẽ ⁊ ꝙ per domũ iuda tales intelligant̃ etiã ſm̃ doctores hebreoꝝ fuit oſtenſum Hieremie. xxxij. ⁊ xxxiij. m Partẽ ſuam. id eſt premium ſuũ

n In terra ſanctificata. id eſt in celo quod vocatur terra viuentium.

o Et eliget adhuc hieruſalem. ſcilicet celeſtem. p Sileat omnis caro. a blaſphemijs domini noſtri iheſu xp̄i. q Qꝛ ꝯſurrexit d̃ habitaculo ſancto ſuo. id eſt conſurget in finali iudicio ad mala puniendum et bona premiandum.

In capitulo. ij. vbi dicitur in poſtilla. Et ego ero ei ait dominus.

Additio.

Vper hoc ꝙ dicitur. Et ego ero ei ait dominus murus ignis gloſa interlinearis. Murus. id eſt defenſio ſuis ignis hoſtibꝰ.

Capitulum. iij.

T oñdit. Poſt ciuitatē ⁊ tẽpli reedificationẽ. hic ꝓpheta p̄ñs denũciat edificantiũ ꝯſolationẽ. ⁊ p̄ Jeſu ſũmi ſacerdotꝭ, ſcḋo zorobabel ducis ſequẽti capl'o Circa p̄mũ ſciẽdũ ꝙ ſicut dicit Ra.ſa. ꝓph̄e p̄ncipalr̄ locuti ſunt ḋ dieb' meſſie: iḋ ꝓph̄a p̄ denũciat ꝯſolationẽ ſũmi ſacerdotis de eiꝰ emũdatiõe: ſcḋo de xp̄i incarnatõe ibi. Audi ieſu. Circa pri mũ ſciẽdũ ꝙ iudei rede ũtes de babylõe pecca uerũt grauit̄ accipiẽdo alienigenas vxores. vt hr̄. i. Eſdre. x. c. Sacer dotes ſicut alij in h̄ pec cauerũt: ⁊ cũ eis ieſus fi lius Joſedech ſacerdoſ ſũmꝰ. ſꝫ ad exhortatõꝫ eſdre eiecerũt eas: ⁊ h̄ ē qḋ dicit̄ a Et oñdit mihi ⁊c̄. corã ãgelo dñi ſ. michaele p̄lato toti iu deoꝝ pp̄lo. vt p̄dictũ ē. b Et ſathan ſtabat a dex. eiꝰ vt aduer. ei. accu ſando eũ de trãſgreſſio ne filioꝝ ſuoꝝ ſicut heli fuit rep̄henſus a dño ⁊ punitꝰ de trãſgreſſione filioꝝ ſuoꝝ. i. Regũ. ij. nõ eñi legit̄ ꝙ iſte Jeſꝰ ĩ ꝑſona ꝓp̄a vxorẽ alie nigenã accepit c Et dixit dñs ad ſathã. hic ĩn hebreo hr̄ nomẽ dñi tetragrãmaton ſoli deo approp̄atũ. vbi trãſla tio nr̄a hꝫ. Dñs. Et q̃a ponit̄ h̄ ter: ⁊ loquẽdo q̃ſi de ꝑſona alia. ſatis apte oñdit̄ in deo trini tas ꝑſonaꝝ. d Nũquid nõ iſte. ſ. Jeſus. e Torris eſt erutus de igne. i. quaſi ticio ſemi ꝯbuſtꝰ in trãſlatõe captiuitatis babylonice. q. d. ſic. ⁊ adhuc vis eũ totaliter totũ ꝯburere. f Et ieſus erat indutꝰ veſtibꝰ ſordidis. q: culpã incurrerat ex negligẽtia arguẽdi filios ſuos ⁊ etiã ad qḋ tenebat̄ ex officio cũ eẽt pontifex ſũmꝰ. g Et ait. ſ. mi chael. g Ad eos qui ſtabãt corã ſe. i. alijs angelis inferioribus.

h Auferte veſti. ſor. ab eo. p̄ hoc deſignabat̄ remiſſio culpe ḋ qua pe nituit: ⁊ filios ſuos ⁊ pp̄lm ad abijciẽdũ vxores alienigenas iduxit.

i Et indui te mutatorijs. i. g̃ie ⁊ v̄tutũ indumẽtis. k Ponite cy darim. i. mytrã qua vtebat̄ ſummꝰ pontifex. ⁊ p̄ h̄ deſignat̄ ꝙ digne exerceret officiũ: culpa per grãm deleta l Et angelꝰ dñi. ſ. michael m Cõteſtabat̄ ieſũ. in bono ip̄m ꝯfirmãdo. n Hec dicit dñs. qui eſt ipſa v̄itas. o Si ĩ vijs meis ambulaueris. legẽ meã cuſtodien do. p Et cuſtodiã meã cuſtodieris. reuerẽter ⁊ debite officiũ põti ficis exercẽdo. q Tu quoqꝫ iudicabis ⁊c̄. i. officio põtificis ꝑſeue rabis. r Et da. tibi am. de his qui nũc hic aſſiſtũt. i. ḋ angelis hic aſſiſtentibꝰ dabo tibi adiutores ⁊ directores in officio tuo. s Au di ieſu. Hic ꝯñr ponit̄ ꝯſolatio Jeſu ſacerdotꝭ de xp̄i icarnatõne quã ſũme deſiderabãt pa. ve. te. iḋ ſubdit̄. Audi ieſu q̃ſi diceret. res valde grandem ego ſũ tibi dicturꝰ. t Tu ⁊ amici tui. i. illi qui ſũt pati ad abijciẽdũ alienigenas vxores ⁊ legẽ ſeruare. v Quia viri porten dẽtes ſunt. i. in futuꝝ expectãtes. ſ. xp̄i myſteriũ. Dr̄ eñ portẽdes a por tendo dis. qḋ ē aliquid in longinquũ deſignare. Ra. ſa. dicit ꝙ iſti fue rũt ananias miſael ⁊ azarias: qui de babylõe redierũt cũ zorobabel ⁊ ieſu ſacerdote. ⁊ erãt ei familiares ⁊ amici. ⁊ dicũt̄ hic viri portẽden tes. q: in eis fuit factũ portentũ. i. mirabile ſignũ qñ de camino ignis exierãt illeſi. vt hr̄ Dañ. iij. Ecce eñi ego adducã ſeruũ meũ orientẽ. Jn hebreo hr̄ germinãtẽ. ⁊ exponit Ra. ſa. de zorobabel qui dr̄ hic germi nãs. eo ꝙ genuit neemiã. vt ipſe dicit. qui edificauit ciuitatẽ hierl'm. ſi cut p̄r ſuꝰ templũ añ ꝯſtruxerat. Sꝫ h̄ nõ videt̄ verũ. q: ij. Mach. dr̄ ꝙ iſte neemias erat ſacerdos. ⁊ ſic de tribu leuitica. zorobabel aũt de tribu iud. i. vt pꝫ Math. i. Et iḋ aliqui expoſitores catholici dicentes cũ Ra. ſa. ꝙ hec ſcriptura intelligit̄ ad l'ram de zorobabel. dicũt ꝙ hic vocat̄ oriẽs, q: fuit ortꝰ de tribu regia, ⁊ q: ꝓſpatꝰ fuit in edificio tem

ſancto ſuo. Capitulũ. iij.

T oñdit mihi dñs ieſũ ſacerdotẽ magnũ ſtãtẽ corã ãgelo dñi ⁊ ſathã ſtabat a dextris eiꝰ vt aduerſaret̄ ei. Et dixit dñs ad ſathã. Increpet dñs i te ſathã: ⁊ increpet dñs in te q elegit hierl'm. Nũqd nõ iſte torris ē erutꝰ de igne. Et ieſus e rat idutꝰ veſtibꝰ ſordidis: ⁊ ſtabat añ faciẽ angeli. Qui rñdit. ⁊ ait ad eos q ſtabãt corã ſe dicẽs. Au ferte veſtimenta ſordida ab eo. Et dixit ad eũ. Ecce abſtuli a te iniquitatẽ tuã ⁊ indui te mutato rijs. Et dixit. Ponite cydarim mũdã ſup̄ caput eiꝰ Et poſuerũt cydarĩ ſup̄ caput eiꝰ mũdã: ⁊ idue rũt eũ veſtibꝰ. Et angelꝰ dñi ſta bat ⁊ ꝯteſtabat̄ ãgelꝰ dñi ieſũ di cẽs. Hec dic̄ dñs exercituũ. Si ĩ vijs meis ãbulaueris: ⁊ cuſtodi

pli. ſed iſti cũ Ra. ſa. videnť iudaizare: ⁊ mag̃ q̃ʒ antiqui hebrei vñ vbi trãſlatio nr̄a hꝫ x Ecce eñi ego adducã ſuũ meũ orie tẽ ⁊c̄. trãſlatio chaldaica apḋ iudeos autẽtica ſic hꝫ. Ecce ego adducã ſuũ meũ meſſiã: ⁊ reuelabit̄. ex quo pꝫ ꝙ de xp̄o ad l'raꝫ intelligit̄. y Quia ecce lapis. i. xp̄s qui dr̄ lapis abſciſus ḋ monte ſine mani bus Dañ. ij.

am meã cuſtodieris: tu q̃ꝫ iudica bis domũ meã: ⁊ cuſtodies atria mea: ⁊ dabo tibi ãbulãtes de his qui nũc hic aſſiſtũt. Audi ieſus ſa cerdos magne: tu ⁊ amici tui qui hitãt corã te: q: viri portẽdẽtes ſũt. Et ecce eñi ego adducã ſuũ meũ orientẽ: q: ecce lapis quẽ de di corã ieſu: ſup̄ lapidẽ vnũ ſep tẽ oculi ſũt Ecce ego celabo ſcul pturã eius: ait dñs exercituũ ⁊ au ferã iniquitatẽ terre illiꝰ in die vna In die illa dicit dñs exercituũ vo cabit vir amicũ ſuũ ſubter vineã ⁊ ſubter ficũ. Capl'm. iiij.

T reuerſus ē angelꝰ q loquebat̄ in me ⁊ ſuſci tauit me q̃ſi virũ qui ſu ſcitat̄ ḋ ſõno ſuo. Et dixit ad me. Quid tu vides. Et dixi. Vidi: ⁊ ecce candelabꝝ aureũ totũ: ⁊ lã pas eiꝰ ſup̄ caput ipſiꝰ: ⁊ ſeptẽ lu

z Quẽ dedi co rã Jeſu. q: vidit eũ p̄ fidẽ futurũ ſicut ſaluatoꝝ di cit Joh. viij. cap. Abrahã p̄r vr̄ ex ultauit vt videre diẽ meũ: vidit et gauiſus eſt

a Sup̄ lapidẽ vnũ. i. xp̄m qui ē vnꝰ in ꝑſona: lꝫ ĩ eo ſit duplex na tura.

b Septẽ oculi ſũt. i. ſeptẽ dona ſp̄ũſſancti: que ĩ plenitudine quie uerũt in xp̄o hoĩe ſꝫ ꝙ dr̄ Eſaie. xi Requieſcet ſuper eũ ſp̄ũs dñi ⁊c̄. qḋ ad l'ram intel ligit̄ de xp̄o etiã ſm̄ dicta hebreo rum. vt ibidẽ fuit diffuſiꝰ declara tum.

c Ecce ego cela bo ſculptu. eiꝰ. q: corpꝰ xp̄i fuit for matũ ⁊ figuratũ in vtero v̄ginis v̄tute diuina. d Et auferã iniquitatẽ terre illiꝰ. i. mũdi totiꝰ. Uel p̄ ſeptẽ oculos vniuerſitas angeloꝝ ḋſignat̄. vñ Dañ. iiij. Angeli dicũt̄ vigiles. ⁊ Math. xviij. Angeli eoꝝ ſemp̄ vidẽt faciẽ p̄ris. Et iſti ſeptẽ oculi ſũt p̄ xp̄m. q: ſemp̄ ſũt attẽti ad exequẽdũ eiꝰ mandatũ. q: ipſe eſt rex angeloꝝ: ⁊ hec expoſitio mag̃ ꝯcordat l're ſequenti. e In die vna. i. in die paſſionis ſue ſm̄ ꝙ dr̄ Joh. i. Ecce agnꝰ dei ecce q̃ tollit pctã mũdi. Cõſiderãdũ aũt ꝙ hic dicit ra. ſa. ꝙ ipſe neſcit que ſit iſta dies: q: nõ põt aſſignare aliqua in diẽ ſup̄ ꝑfidiam iudaicã que negat xp̄m veniſſe ĩ qua terra iudee fuerit abſqꝫ ini quitate: ⁊ iḋ ex h̄ ꝙ ꝯfitet̄ hãc ignorãtiã p̄ter eiꝰ intentionẽ con firmat catholicã veritatẽ. f In die illa. i. tempore xp̄i.

g Uocabit vir amicũ ſuũ ſubter vineã ⁊c̄. p̄ talẽ modũ loquen di ſignificat̄ tempꝰ magne pacis in pluribꝰ locis ſacre ſcripture ⁊ ſic fuit ĩ natiuitate xp̄i ꝓpt̄ qḋ tũc deſcriptꝰ fuit orbis: vt dictũ eſt. ſ. oibꝰ terris ſub imp̄io romanoꝝ pacatis. Capl'm. iiij.

T reuerſus eſt. Hic ꝯñr ponit̄ ꝯſolatio zorobabel ducis de ꝯſũmatiõe tẽpli futura qḋ ipſe fundauerat. ſꝫ poſtea opꝰ impeditũ fuerat vſqꝫ ad ſcḋm ãnũ darij reg̃ perſarũ ĩn quo zorobabel ⁊ ei adherẽtes reſũpſerũt opꝰ. vt dictũ eſt. ſ. Aggei. i. ca. Jgit̄ p̄ñs capitulũ in duas p̄tes diuidit̄. q: p̄ huiꝰ ꝯſummatiõis ponit̄ ꝓph̄etica viſio. ſcḋo huiꝰ viſionis expoſi tio: ibi. Et rñdi. Circa p̄mũ dr̄. a Et reuerſus ē angelꝰ mihi p̄ cuſtodia deputatꝰ: qui ad horã diſparuerat. b Et ſuſcita uit me. ad viſionẽ eñi ꝓph̄eticã oportet excitari ⁊ eleuari mẽtẽ ⁊ ſequit̄ viſio cũ dr̄. c Uidi ⁊ ecce cãdelabrũ. videbat eñi vi ſione imaginaria cãdelabꝝ aureũ ſile illi qḋ fuerat in taberna culo moyſi de cuiꝰ materia ⁊ forma dictũ fuit plenarie. exo. xxv. d Et lãpas eius. i. ſedes lucerne que erat de auro mũdiſſimo. e Sup̄ caput ipſius. i. in ſũmitate cãdelabri. ⁊ accipit̄ lãpas in ſingulari p̄ plurali. ſicut Exo. viij. Uenit muſca grauiſſima. i. multitudo muſcarũ. q: ſeptẽ erãt ſedes lucernaꝝ: ſicut ⁊ ſeptẽ lu cerne. Uel põt dici ꝙ hic fit ſp̄alis mẽtio de vna illaꝝ. que erat i medio ſtipitꝭ cãdelabri, ⁊ tres hic ⁊ tres ide ſup̄ ſex calamos eiꝰ

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

f Et ſeptē infuſoria .i. vaſa aurea cū quibꝰ infūdebaꝰ oleū lu-
cernis. g Et due oliue .i. rami oliuarū in ſupiori pte: q̄ formā
ſpicarū hn̄tes h Et rn̄di. Hic ponit̄ pdicte viſiōis expoſitio
tꝑ de ſignificatiōe cādelabri. ſcd'o de ſpicis oliuaꝝ ibi. Et rn̄di
Circa pmū ſciēdū ꝙ cādelabꝝ erat vnū de pncipalibꝰ ornamē-
tis tēpli. ⁊ iō nō po-
nebaꝰ ibi niſi pꝰ
ꝯpletōnē ipſiꝰ tē-
pli. ⁊ iō p viſiōꝫ
cādelabri deſig-
baꝰ futura ꝯſū-
matio tēpli ſub
zorobabel: q̄ ſu
erat inchoatū. ⁊
hoc ē qd̄ dr̄
i Hoc eſt v̄bum
dñi ad zoroba
bel .i. viſio predi-
cta eſt ſignificati-
ua ꝯſūmatiōis tē-
pli. ſic ⁊ v̄bū ſen
ſibile ē ſignuʒ rei
ſignificate
k Nō in exerci-
tu neqꝫ in robore
.i. nō v̄tute huma
na ꝯſūmabit tē-
plū ſed diuina. iō
ſubditur.
l Sʒ i ſpū meo
qd̄ eꝰ inſpirauit
Dario ꝯſūmare
tēplū i hierl'm in-
choatū: ⁊ ad hoc
pbere neceſſaria
⁊ remouere impe-
dimenta. vt hr̄ .i.
Eſdre. vi.
m Quis tu mōs
magne .i. dyabo-
le p ſupbiam ele-
uate qui opꝰ tem-
pli impediſti: inci-
tādo ad h̄ genti-
les ⁊ cābiſeꝝ filiū cyri. n Corā zo. in pla. i. deijcieris ab inten
tōe ita ꝙ amplꝰ impedire nō poteris. o Et edu. la. pmariū .i.
zorobabel ſup lapidē fūdamēti iā añ poſitū educet edificiū ſal
tē. p Et exequabit gratiā grē eiꝰ .i. ſicut cyrꝰ dedit licētiā e-
dificādi ita p impetratiōnē zorobabel darꝰ dabit grãm ꝯſum
mādi. iō ſequit̄. q Manꝰ zoro. funda. do. iſtā ſub cyro.
r Et manꝰ eiꝰ pficient eā. ſub dario s Et ſcietis p impletio
nē v̄bi mei. t Quia dñs exercituū miſit me ad vos. de edifi-
catiōe templi exhortādo. p impletionē enī ſue pphetie apparuit
manifeſte ꝙ fuerat a deo miſſus ſicut ppha verus v Quis
enī deſpexit dies paruos .i. ſtatū redeūtiū de babylone. qui deſpiciebāꝰ
⁊ affligebāꝰ a gentibꝰ circūſtātibꝰ. vt pꝫ .i. Eſdre. iiij. qꝛ tamen
his nō obſtātibꝰ templū fuit p zorobabel ꝯſūmatū. iō ſubdit̄.
x Et letabūꝰ .ſ. iudei pꝰ deſpecti ⁊ ipediti. y Et videbunt
lapidē ſtāneū. in hebreo hr̄. Pliūbatū. p qd̄ deſignaꝰ edificiū tē
pli recte ſublimatū. z In māu zorobabel .i. p ſolicitudineꝫ ⁊
diligentiā eiꝰ. Cōſequēter exponit qd̄ dictū eſt ſupra de oculis
ſup lapidē vnū cū dr̄. a Septē ſūt iſti oculi .i. vniuerſitas an
geloꝝ deſignata p ſeptenariū. eo mō loquēdi quo dixit raphael
angelꝰ Tobie. xij. Ego vnꝰ ex ſeptē qui ſtamꝰ añ dñm. oēs enī
angeli aſtant corā deo inq̄ntū faciē eiꝰ clare vidēt. ⁊ oēs mittūꝰ i
miniſteriū ſm ꝙ dr̄ Hebre. p. Oēs adminiſtratorij ſpūs ſūt ⁊c. in-
q̄ntū voluntatē eiꝰ exequūꝰ. lꝫ enī ſupiores nō mittanꝰ ad exteri-
ora exequēda: ppter qd̄ dicūꝰ aſſiſtētes. alij miniſtrātes. tñ etiam
ſupiores mittūꝰ ad īferiora. qꝛ ſupiores illuminãt medios. ⁊ me
dij inferiores de agēdis ſm ordinē diuine volūtaꝰ. iō ſubdit̄
b Qui diſcur. vni. terrā. qꝛ oēs agūt ad ea que ſiūt circa huma
nā naturā. c Et rn̄di. Hic ꝯñr ponit̄ expoſitio de duabꝰ oli-
uis ⁊ ſpicis earū ⁊ roſtris cādelabri. ⁊ qꝛ eadē ē eoꝝ ſignificatio ideo
daꝰ vna rn̄ſio cū ſubdit̄ i fine capituli ⁊ dr̄. d Iſti ſūt duo filij olei
.i. zorobabel ⁊ ieſus pontifex: qui dicūꝰ filij olei. qꝛ zorobabel erat de
tribu regia. Ieſus aūt de ſacerdotali: dignitas aūt vtriuſqꝫ officij p
inunctionē debebaꝰ ꝯferri: tñ iſta vnctio nō fuit tꝑe ſcd'i tēpli ſm heb.

cerne eiꝰ ſup illd: [f] ſeptē īfuſoria
lucerne q̄ erant ſup caput eiꝰ [g]
due oliue ſup illd: vna a dextris lā-
padis: ⁊ vna a ſiniſtris eiꝰ. Et[h] rn̄-
di ⁊ aio ad āgelū q loq̄baꝰ i me di-
cēſ Quid ſūt hec dñe mi Et rn̄dit
āgelꝰ q loquebaꝰ i me: ⁊ dixit ad
me Nūqd neſcis qd ſūt hec. Et
dixi. Non dñe mi. Et rn̄dit ⁊ ait
ad me dicēs. Hoc[i] eſt v̄bum dñi
ad zorobabel dicens. Non[k] in ex-
ercitu nec i robore: ſʒ i ſpū meo di-
cit dñs exercituū. Quis[m] tu mōs
magne corā [n] zorobabel in planū.
Et[o] educet lapidē primariū [p] ex-
equabit grãʒ grē eiꝰ. Et factū ē ver
bū dñi ad me dicēs. Manꝰ [q] zoro
babel fundauerūt domū iſtā [r] ma-
nus eiꝰ pficiēt eā: [s] ſcietis: q[t] do-
minꝰ exercituū miſit me ad vos.
Quis[v] enī deſpexit dies paruos
Et[x] letabūt [y] videbūt lapidē ſtā-
neū [z] i māu zorobabel. Septē[a] ſūt
iſti oculi dñi: q[b] diſcurrūt i vniuer
ſaʒ terram. Et[c] rn̄di: ⁊ dixi ad eū.
Quid ſūt due oliue iſte ad dexte-
rā cādelabri ⁊ ad ſiniſtraʒ eiꝰ. Et
rn̄di ſcd'o: ⁊ dixi ad eū. Quid ſūt
due ſpice oliuaꝝ q̄ ſunt iuxta duo
roſtra aurea i qbꝰ ſūt ſuffuſoria ex
auro. Et ait ad me dicēs. Nūqd
neſcis qd ſūt hec? Et dixi. Non
dñe mi. Et dixit Iſti[d] ſūt duo filij
olei: q[e] aſſiſtunt dñatori vniuerſe
terre.

Caplm. v.

C[a]onuerſus ſū: ⁊ leuaui
oc'os meos: ⁊[b] vidi: ⁊[c]
ecce volumē volans. Et dixit ad
me. Quid tu vides? Et dixi. Ec
ce ego video volumē volās lōgi-
tudo[d] eiꝰ viginti cubitoꝝ: ⁊[e] latitu-
do eiꝰ decē cubitoꝝ: ⁊[f] dixit ad me
Hec[g] ē maledictio q[h] egredit̄ ſu-
p faciē oīs terre: qꝛ[i] oīs fur ſicibi
ſcriptū ē iudicabit: ⁊ oīs iurās ex
hoc ſil'r iudicabit. Educā[k] illd dic
dñs exercituū: ⁊[l] veniet ad domū
furis ⁊ ad domū iurātis i noīe meo
mēdacit ⁊ ꝯmorabit i medio do-
mus eiꝰ ⁊[m] ꝯſumet eā ⁊ ligna eiꝰ ⁊
lapides eiꝰ. Et[n] egreſſus ē āgelꝰ
q loquebatur in me: ⁊ dixit ad me.

e Qui aſſiſtūt do. vni.
terre. fideliter inſiſtētes
opi eiꝰ in tēpli edificati
one. Roſtra aurea ſʒ vi
ſionē imaginariā erant
due recuruationes i cā
delabro: in quibꝰ pēde
bāt īfuſoria. De oliuis
aūt ⁊ ſpicis earū dictuꝫ
eſt ſupra.

Caplm. v.

a Conuerſus ſum
Hec ē ſcd'a pars
pncipalis huiꝰ
pphetie: in qua ponūꝰ
pphie ſpectantes ad tē
pus habitatiōis ciuita
tis iā reedificate. ⁊ p̄ ſb
regno Perſaꝝ. ſcd'o gre
coꝝ. ca. ix. tercio roma-
noꝝ. c. xi. Sciēdū tñ ꝙ
hec diuiſio nō eſt pciſa.
ſʒ frequēter de alio tꝑe i
uenit̄ in vna ⁊ econuer-
ſo. qꝛ ſicut frequēter di-
ctū ē. ſ. talis diuiſio ſic
pciſa nō inuenit̄ in pphe
tis: q̄ ſm tactū varius. ſ.
de vno trāſeūt ad aliū:
aliqua occaſiōe hita. et
diuidit̄ in tres ptes. qꝛ
p̄ pōit̄ expulſio multipli
cis vicij. ſcd'o ſucceſſio
quadruplicis impij. ca.
ſequēti. ſcio ſolutio du-
bij. ca. vij. Pria i duas
ſʒ duplicē viſionē. ſcd'a
ibi. Et egreſſus ē. circa
pmū dr̄.

a Et ꝯuerſus ſum. ad capiendā diuinaꝫ reuelationē. b Et vidi.
viſione imaginaria. c Et ecce volumē volās. i. exiēs de tēplo ⁊ ci-
uitate: cuiꝰ quātitas ſubdit̄. d Longitudo eiꝰ. xx. cubitoꝝ ſm lati
tudinē tēpli. e Et latitudo eiꝰ. x. añ faciē tēpli. ita ꝙ volumē illud
videbaꝰ de tēplo egredi. f Et dixit ad me. exponēdo ſignificatiōꝫ
volumis. g Hec ē maledictio .i. pena p pctis inflicta: ſicut Ezech.
ij. ca. vidit libꝝ in quo erāt ſcripte lamētationes. h Que egredit̄
ſup faciē oīs terre. cū iudeis pctōribus de hierl'm ⁊ iudea captiuatis
ad diuerſas ptes orbis: ppter pctā furti ⁊ piurij. que añ deſtructiōeꝫ
ciuitatis vigebāt ibi: vñ ⁊ ſedechias rex tradit̄ꝰ fuit in manꝰ nabuch.
ppter pctm̄ piurij qd̄ icurrerat erga ipm. vt hr̄ .ij. paꝝ p. vlti. h Qꝛ
oīs fur ſicut ibi ſcptū eſt. ſ. i volumie volāte i Iudicabit̄ .i. punietur
k Educā illd. extra hierl'm ⁊ iudeam. ⁊ per h̄ deſignaꝰ ꝙ reedifica-
ta hierl'm talia pctā nō abūdauerūt i iudea. l Et veniet ad domū
furis ⁊c. i. vltio diuina veniet ſup iudeos captiuatos ppter pctā iſta
m Et ꝯſumꝫ eā ⁊ ligna eiꝰ. ſ. tota ꝓgenie trāſgreſſoꝝ. n Et egreſſꝰ
eſt. h̄ ponit̄ ſcd'a viſio. videbat enī ppha viſione imaginaria quādaꝫ
amphorā de tēplo ⁊ ciuitate egredientē in qua ſedebat quedā mulier:
ita ꝙ p os amphore appebat deſup. Videbat enī talentū plūbi portari
ab angelo q̄ impſſit mulierē intra āphorā: opilās os āphore talēto
vel maſſa plūbi: ne mulier poſſꝫ egredi inde. Et deſup apparere vide
bat vlteriꝰ duas mulieres alatas portātes illā āphorā ad babylōis
terrā. Per āphorā aūt que ē genꝰ menſure deſignabaꝰ ꝙ ppl's regni
iude doloſe egerat in mēſurādo ea que vendebat: ⁊ ppt h̄ ductꝰ fuit
captiuꝰ in babylonē vt dicit Ra. ſa. ſcd'o qꝛ pncipalr fuit ibi ductꝰ ppt
ydolatriā. vt pꝫ. iiij. Regū ⁊ .ij. paꝝ. in pluribꝰ locis. iō alij dicūt ⁊ melꝰ
vt videꝰ ꝙ p āphorā que genꝰ ē menſure: intelligit̄ multiplicatio pctō-
rū in regno iuda ⁊ i tāta menſura: ꝙ diuina iuſticia exigebat vt vltio in

ferret ſm mēſurā pctõꝝ:ſm illud Deut.xxv. Scdm mēſurā pcti erit plagaꝝ modꝰ. Per mulierē in āphora ſedētē ⁊ deſup apparētē:intelligit ydolatria q̄ ē directa ꝯ deū. ⁊ iõ excedit pctā que ſūt ꝯ ꝓximū.iõ vocat ipietas.q: ſic cultꝰ dei vocat pietas ſm Tulliū:ita ⁊ ydolatria ipietas. Talētū ṽo plūbi ſignat grauitatē pcti, due mulieres āphorā portātes i terrā ſennaar.

que ē eadē cū terra babylonis.vt pꝫ Geñ.xi. ſignificāt duas tribꝰ a quibꝰ regnū iuda noiatur regnū duarū tribuū que ꝓpt pctm ydolatrie pncipalr ⁊ alia ꝯñr fuerunt captiuate ⁊ ducte i babylonē.⁊ bis dicit pꝫ lrā vſq; ibi.

o Ut edificet ei.i. ydolatrie ⁊ cetere malicie.

p Domus.i.manſio.

q In tra ſennaar.i.babylonis cum peccatoribus ibi captiuatis.

r Et ponat ibi ſup baſeꝫ ſuā.i.ſic ſituet ꝙ nõ reuertat i iudeā. ⁊ ſic factū fuit.q: poſt reditum captiuitatis babylonice nõ legit iſte pplꝰs ad ydolatriā declinaſſe niſi aliqui pauci tpe āciochi ⁊ magis timore tormētoꝝ q̄ libidine peccandi.

Leua ocl'os tuos ⁊ vide. Quid ē hoc qđ egredit. Et dixi. Quid nā ē: Et ait. Hec ē āphora egrediēs. Et dixit. Hec ē oculꝰ eoꝝ i vniuerſa tra. Et ecce talentū plūbi portabat:⁊ ecce mulier vna ſedēs i medio amphore. Et dixit. Hec ē ipietas. Et ꝓiecit eā i medio āphore:⁊ miſit maſſā plūbeam i os eiꝰ. Et leuaui oculos meos ⁊ vidi:⁊ ecce due mlieres egrediētes ⁊ ſpūs i alis eaꝝ. Et hēbāt alas q̄ſi alas milui:⁊ leuauerūt amphorā int terrā ⁊ celū. Et dixi ad angelū q loq̄bat in me. Quo iſte deferūt āphoraꝫ. Et dixit ad me. Utº edificet ei:domusᵖ:inq terra ſennaar:⁊ ſtabiliat ⁊ʳ ponat ibi ſuper baſem ſuam.

In ca.v.vbi dr i poſtilla. Ecce volumē volās ⁊c. Additio.

Expoſitio poſtillatoris de duabꝰ viſionibꝰ i h capl'o ɔtentē nõ videt ɔſonare rõni nec lr̄e.tū q: ppl'i pctā que iā māſuerāt i ꝑtentū:ſilr ⁊ pene que ꝓ eiſdē pctis fuerūt ppl'o iā publice inflicte:irrõnabile videt ꝙ ꝓpħa ea denūciaret ſub viſiõe imaginaria ſeu enigmatica cū iā ēēnt oībꝰ quibꝰ loquebat parēter nota. Tū q: captiuitas babylonica nõ legit fuiſſe facta in penā furti:ſꝫ potiꝰ ydolatrie ⁊ homicidij.vt pꝫ.iiij.Regū.⁊.ij.paly. Tū q: illa q̄ ſequūt de amphora ⁊ de muliere ⁊ de alijs in ſcđa viſiõe ɔtētis iprope applicant ꝓpoſito ⁊ inutilit traderēt obſcure cū iā oībꝰ erāt maxime manifeſta Uñ ad hmõi viſiões ꝓpe exponēdas q̄dā vident ēē pmittēda. Primū ē ꝙ iudei durāte tēplo ſcđo:⁊ pꝰ tpe machabeoꝝ cū incepit ſecta phariſaica ceperūt fingere ꝙ deꝰ dederat moyſi i mõte ſynai duas leges Unā.ſ.ſcptā que ɔtinet i duabꝰ tabulis ⁊ i toto pētateucho. Et aliā quā dederat moyſi nõ in ſcptis ſꝫ oretenꝰ. ⁊ hec lex oretenꝰ vt dicūt data vocat apđ eos ſcđa lex. ⁊ i ea ɔtinent tradiciões phariſaice: q̄s dicūt deuterōſas tāq̄ i ſcđa lege ꝑdicta ɔtentas.que quidē ꝑuerſa lex fuit redacta in ſcriptꝫ pꝰ deſtructiōꝫ tēpli ſcđi p centū ānos fere p quēdā qui dr rabbi monoa:p quē fuit collecta ſeu ɔpilata i q̄dā volumie i multꝫ libꝛ diuiſo:qđ quidē volumē vocat apđ eos myſtia .i. ſcđa lex poſt ṽo p.ccc.ānos fere ꝑdictū volumē.ſ.illa myſtia fuit expoſitū valde ꝓlixe ⁊ diſpēdioſe p multos libꝛos q̄ cōiter dicūt thalmud. qđ eſt duplex. Primū dr hieroſolymitanū q: fuit ɔpoſitū hieroſolymiſ.⁊ ſecūdū dr babylonicū.q: fuit ɔpoſitū i terra babylonis: ⁊ iſtđ ſcdm eſt maioris auctoritat q̄ pmū.⁊ tenet cōiter apđ hebꝛeos tāq̄ expoſitõ ṽa ⁊ irrefragabilis diuine leg̃ que ɔtinet i pētateucho:⁊ i ꝑdicta miſtia. Scdm pmittēdū eſt ꝙ in quolibet ꝑdictoꝝ opus ꝑſcti i ſcđo ɔtinet multa falſa ⁊ erronea ⁊ iniq̄ ⁊ ēt abſurda:que repugnāt nõ ſolū diuine legi ſꝫ ēt naturali.⁊ q̄tū pñt nitūt doctrine xpi que celeſtis ⁊ imaculata ē repugnare:⁊ eaꝫ deturpare. De ortu ꝑdicte falſe doctrine ⁊ quāta ſit auctoritas eiꝰ apđ hebꝛeos diffuſe hr i libꝛis eoꝝ.ſꝫ breuiter ⁊ determinate hr i ꝓlogo.iiij.libꝛoꝝ Ra.moy.egyptij. Tercium pmittēdū ē ꝙ ꝑdictū thalmud ɔtinet multas abſurdas doctrias circa credibilia.put dictū fuit.ſ.i additiõe circa Eſaiā.xxviij. Quartū pmittēdū ē ꝙ in dicto thalmud ɔtinent multa iniq̄ ⁊ enormia ⁊ inimica iuri ⁊ rõni circa agibilia đ quibꝰ.ſ.aliquid dicet. Cõſequēter circa expoſitionē haꝝ viſionū dicēdū ꝙ poſtq̄ ꝓpħa oñderat ꝓphice regimen ſcđi tēpli i ſuo pmordio eē bonū ſub ꝫorobabel duce ⁊ ieſu pōtifice de quibꝰ dixerat. Iſti ſūt duo filij oliue qui aſſiſtūt dñatori vniuerſe terre.ſ.iuſte ⁊ fideliter opando i edificatiõe tēpli ⁊ in regimine ppl'i.nūc aūt ꝓpħat quđ circa finē duratiõis huiꝰ tēpli deteriorādꝰ erat ſtatꝰ ppl'i p doctrinā leg̃ nephādā que i illis tpibꝰ debebat oriri:⁊ poſt deſtructionē tēpli i ſcptis redigi. ⁊ de h dicit Et ɔuerſus ſum.ſ.ad vidēdū nouiſſima huiꝰ tēpli. Et leuaui oculos meos:tanq̄ reſpiciēs a lõge. Et vidi imaginaria viſione Et ecce volumē p qđ intelligit illud volumē de quo.ſ.dictū eſt qđ vocat falſe apđ hebꝛeos lex ſcđa. Et q: nullā hꝫ auctoritatē in ſcptura ſacra.iõ ſubdit. Uolās.q.d.nullū hꝫ fundamētū. vel q: i ſcptura demões volucres dicūt.vt i ca.viij. Luce.iõ illđ volumē dr volare q: hñs ortū demoniacū. Fuit eñ h opꝰ nephādū p demões ſemel recupatū.vt dictuꝫ fuit in ꝑdicta additione Eſaie.xxviij.c. Et q: hoc volumē ꝑter ꝑcepta decalogi i ṽa lege moſayca ɔtenta addit alia ficta aſſerēs fuiſſe a deo data moyſi oretenꝰ.⁊ a moyſe alijs ſucceſſoribꝰ:iõ dic. Lõgitudo eiꝰ viginti cubitoꝝ ⁊ latitudo eiꝰ decē cubitoꝝ.p qđ intelligit ꝙ lꝫ i tota latitudine leg̃ diuine decē ꝑcepta cōtinēt pncipalia:tñ h volumen ſe extēdit vſq; ad decē alia.q: i quolibet ꝑcepto dicit eē aliquid de lege ſcpta p moyſen. ⁊ aliquid additū de lege oretenꝰ data. ⁊ ſm h ꝑcepta dicūt eē duplicata.ſeq̄t. Hec ē maledictio que egrediet ſup faciē oīs terre. Uocat eñ hec doctrina nephāda maledictio:q: vt dr hiere.xlviij.ca. Maledictꝰ qui facit opꝰ dñi fraudulent. Cõſtat aūt ꝙ huiꝰ volumis ſeu doctrine fabricatores opus dñi.ſ.legē eiꝰ fraudulent faciūt fingentes ꝑcepta ſeu expoſitiões ꝑceptoꝝ leg̃ nõ ſic đs ꝑcepat:iõ ipm opꝰ dr maledictio. Que egrediet ſup facies oīs terre.q: h doctrina vbiq; terraꝝ diffundit vbi iudei ſunt diſpſi. Qualr aūt maledictio h defraudat diuinā legē oñdit in duobꝰ dicēs. Q: oīs fur ſic ibi ſcriptū ē iudicabit ⁊c. Ad qđ ſciēdū qđ lꝫ furtū fuit gñalr ꝓhibitū int ꝑcepta đcalogi Exo.xxij.ca.tñ in hac falſa doctrina cōtinet ꝙ licitū ē furari a paganis ſeu gentilibꝰ.⁊ ſic exponūt verbū illđ Abacuc.iij.c. Uidit ⁊ diſſoluit gētes.ſilr lꝫ piuriū ſit a deo ꝓhibitū int ꝑcepta in decalogo vbi.ſ.⁊ itez Nume.xxx.de hoc āplꝰ dr. Uir cū iurauerit iuramētū ad obligādū obligatione ſup aīam ſuā nõ irritabit ṽbū ſuū totū. ſꝫ qđ egreſſum fuerit ex ore ſuo faciet. Tamē iſti falſi interpꝛetatores dicūt ꝙ quicūq; vnꝰ ſapiens vel tres idiote pñt abſoluere hoīeꝫ a voto vel iuramēto qđ ē manifeſte cōtra diuinā legē. vñ qui faceret ſm ſuā falſam interpꝛetationē ɔmittēdo furtū eēt damnatꝰ.⁊ h eſt qđ dicit Q: oīs fur ſicut ibi ſcptū eſt.ſ.i volumie nephādo ꝑdicto. Iudicabit.i.dānabit.ſilr dicendū ē de piurio. ⁊ de h dicit. Et oīs iurās ⁊c. Et ſequit de dānatiõe furis ⁊ piuri ꝑdictoꝝ. Educaꝫ illđ dicit dñs.ſ.illđ volumē. Et veniet ad domū furis ⁊ ad domū iurātis ⁊c.i.iſtđ volumē erit cā deſtructiõis illoꝝ q̄ talia fingūt ⁊ ſequūt. Unꝺ put ipſi tradūt ſup illđ ṽbū Tren.i. Sederūt ad terrā ſeniores filie ſyon.tota ordinatio magna iudicū illius ppl'i que dr ſābedica fuit interfecta a nabucho.tpe ſedechie:eo ꝙ abſoluit ſedechiā a iuramēto qđ iurauit ipſi nabuch. de q̄ iuramēto hr.iiij.Regū.xxiiij. Silr ꝓpter fraudes ⁊ vſuras q̄s ɔmittunt ɔtra xpianos ⁊ etiā paganos int quos ɔmorāt frequēter occidūt ⁊ deuaſtāt in diuerſis regiõibꝰ.⁊ đ h dicit. Et cõſumet eū ⁊ ligna eiꝰ ⁊ lapides.ɔñr agit ꝓpħa in ſcđa viſione de ſcđo ope nephādo.ſ.thalmud.de quo dicit. Et egreſſus ē āgelꝰ:⁊ dixit. Leua oculos tuos:q: vt dictū ē p longū tps pꝰ ɔpilationē ꝑdicti volumis fuit thalmud ɔpoſitū.de quo ſubdit. Hec ē amphora egrediēs. ⁊ vbi trāſlatio nr̄a hꝫ.amphora .in hebꝛeo hr ephy.eadē eñ dictio ponit Exo.xvi.ca.vbi dr. Gomor decima pe eſt ephy. ⁊ ſic ſic hec amphora ſeu ephy eſt quedā mēſura.⁊ eſt ſenſus.q: thalmud iſtđ ē expoſitio volumis ſupꝛadicti vt dictū ē.⁊ ſic ē mēſura qua ɔtēta in illo volumie mēſurant.⁊ ſequit Hec ē oculꝰ eoꝝ i vniuerſa tra. Et notādū ꝙ vbi nos hēmꝰ i h loco. Oculꝰ:i hebꝛeo hr quedā dictio q̄ vno mõ ſignificat ideꝫ qđ oculꝰ.⁊ alio mõ ſignificat ideꝫ qđ color.⁊ alio mõ ſignat idē qđ iniquitas. Et iſto tercio mõ intelligit hꝫ.lxx. interpꝛtes.⁊ ſic eſt ſenſus:ꝙ ſic āgelꝰ dixerat ꝙ dictū volumē erat maledictio: ſic de iſta āphora ſeu ephy āgelꝰ declarat ꝙ eſt q̄dā iniquitas ſic ꝑmanifeſtū pꝰ pauca dicit. Hec ē impietas. ⁊ ē rō:q: h doctrina thalmudica ɔtinet multas iniq̄tates iniq̄tū ponit mlta iura iniqua int ꝓxios ⁊ multo mag̃ int extraneos. Eſt ēt ipia erga deū ⁊ parētes:qđ ꝓpe dr ipietas. vt dic ſctus Tho. De iniq̄tate iurū thalmudicoꝝ que q̄ſi inumerabilia ſūt ponā q̄dā q̄ occurrūt

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

ẽt qb⁹ põt leges de alijs aliqͥd eſtimare. Dicũt em̃ i libro q̃ dĩ
cãbedrin. vbi agit̾ de teſtib⁹. ꝙ cũ aliq̃ teſtes teſtãt̾ falſũ ꝯ ꝓxi
mũ ſic ꝙ ſi nõ ꝯſtaret de falſitate eoꝝ corã iudice ꝓxim⁹ occide
ret̾ ꝑ iuſticiã: ꝙ tũc ſi ꝓxim⁹ fuerit occiſus ꝑ falſa teſtioĩa pre
dictoꝝ ñ ſũt occidẽdi teſtes ſ3 ſi repta fuerit falſitas eoꝝ ꝑ iudi/
ces añq̃ occideret̾ reus: tũc occidẽdi ſũt teſtes falſi. ⁊ h̄ nitit̾ ꝑ
hãc ꝑ l̾ras Deut. xix. vbi dĩ. Si ſteterit teſtis mẽdax ꝯ hoiem
⁊c. ⁊ ĩfra. Cũq̃ diligẽtiſſime ꝑſcrutãtes iueñerit falſũ teſtẽ dixiſ
ſe ꝯ frẽm ſuũ mẽdaciũ reddẽt ei ſic̃ frĩ ſuo facere cogitauit. Hec i
l̾ra. Ex qua arguũt ꝙ reddẽdũ ẽ falſo teſti ſic̃ facere cogitauit:
nõ aũt reddẽdũ ẽ ei ſic̃ fec̃. ⁊ iõ ſi cogitauit tm̃ ⁊ ñ fecit: dicũt ꝙ
occidẽd⁹ ẽ teſtis falſus ſ3 ſi nõ ſolũ cogitauit. ſ3 ẽt fec̃ ſic ꝙ occi
ſus fuit ille ꝯ quẽ mẽdaciũ teſtat⁹ ẽ tũc nõ eſt occidẽd⁹ teſtis fal
ſus. Ex q̃ põt lector ꝯſiderare quãta ſit iſania fabricãtiũ hãc do
ctrinã: q̃ aſſerũt maiorẽ penã deberi cogitãti aliqͦd malũ tm̃ ſeu
loquẽti q̃ cogitãti ⁊ loq̄nti ⁊ explẽti: cũ tñ a fortiori pñt ꝯtrũ ꝯ
ducere. q2 ſi cogitãti tm̃ ⁊ loquẽti pena taliõis debet̾: multo magͥ
cogitãti loquẽti ⁊ explẽti: ꝑſerti cũ i eodẽ loco ſcͥptura de hmõi
teſte falſo dic̃. Nõ miſereberis ei⁹: ſ3 aĩas ꝓ aĩa: oculũ ꝓ oculo ⁊c̃.
Ex q̃ pꝫ manifeſte ꝙ ſi ꝑ falſũ teſtimoniũ ꝓxim⁹ ꝑdidit oculũ,
ꝙ falſus teſtis dꝫ pati ſilr̄. Itẽ i libro cãbedrin vbi de homici/
dijs agit̾ determinãt ꝙ crimẽ homicidij dꝫ diffiniri ꝑ certũ nũe/
rũ iudicũ q̃ dĩ Cãbedrĩ: ꝙ ſi nõ fuerit ꝯcordes i ꝯdẽnãdo vel
liberãdo reũ. ſic̃ ꝯtigit i mult̾ cauſis int̾ iudices ꝙ tũc ſtabit̾ iu
dicio maioris ptis: ſic ꝙ ſi maior ps ꝯdẽnauerit reũ: tũc re⁹ ẽ oc
cidẽd⁹ ⁊ ecõtra. Dicũt tñ ibidẽ ꝙ ſi oẽs cãbedrin ſcꝫ iudices or
dinarij ꝯcordit̾ ꝯdẽnauerint reũ ad mortẽ ꝙ i illo caſu re⁹ ẽ libe
rãd⁹. Ad qͦd arguũt de q̃dã textu friuole ſic̃ i pcedẽti. Ex q̃ hꝫ
maxima iſania ꝑdictoꝝ h̄ thalmud fabricãtiũ q̃ maiorẽ auctori
tatẽ dãt ptĩ q̃ toti ꝯtra illõ ꝑncipiũ idemõſtrabile. ſ. ꝙ totũ ſua
pte ẽ mai⁹. Itẽ determinãt i libro q̃ dĩ babainecia: ꝙ ſi aliq̃s i/
uenit rẽ a ꝓprio ſuo ꝑditã i loco vbi rõnabilit̾ ꝑſumẽdũ ẽ ꝙ dñs
illi⁹ rei deſpat de recuperatiõe ei⁹. vtputa cũ ꝑdit eã i loco i q̃ con
currit magna multitudo hoim ⁊ hmõi. ꝙ tũc iuẽtor nõ tenet̾ reſti/
tuere rẽ iuẽtã dñõ ſuo cũ tñ l̾ra gñalr̄ mãdat reſtitui res ꝑditas
diligẽt̾ Deut. xxij. Etiã ex dictamie natural̾ rõis q̃ dictat. Qͦd
tibi ñ vis fieri alteri facẽ noli. tal̾ reſtitutio ẽ faciẽda. Cõtra alie
nigenaſ hñt ẽt iura iniq̃ſſima: determinãt ei ꝙ ſi corã aliq̃ iudice
hebreo gẽtilis ſeu pagan⁹ ꝯtẽdat i iudicio cũ aliq̃ iudeo ꝙ tũc
ſi iudex ꝑ aliquã legẽ iudaicã poſſꝫ iudeu3 liberare ſeu ei fauere
ꝙ faciat dicẽdo. Iſta ẽ lex nr̃a. Si aũt h̄ nõ poſſet niſi ꝑ leges
paganoꝝ: tũc iudicet eũ ſm leges paganoꝝ dicẽdo. Hec ẽ lex ve
ſtra. Si aũt nec ſic nec ſic poſſet iudeo fauere: dicũt ꝙ tũc iudex
dꝫ querere cauillatiões talit̾ ꝙ nũq̃ ſniam ferat ꝯtra iudeũ in
cauſis gẽtiliũ. Itẽ qͦd deteri⁹ ẽ determinãt ꝙ ſic̃ bonu3 ẽ vt hõ
ꝯterat caput ſpẽtis quãtũcũq̃ ſpens ſit pulcer: ſic bonũ ẽ occi
dere gẽtilẽ ſeu paganũ quãtũcũq̃ bon⁹ videat̾. h̄ ius tñ nõ exe/
quit̾ ꝓpt̾ timorẽ ꝑiculi. quãta ſit iniq̃tas hui⁹ iuris ſat̾ notũ ẽ
de ſe. ⁊ repugn̄t ẽt manifeſte iuri diuino. In decalogo em̃ homici
diũ ꝓhibet̾ ſimplr̄ ſeu idifferent̾ nõ excipiẽdo gẽtiles nec paga
nos. Itẽ Geñ. ix. Quicũq̃ effuderit humanũ ſãguinẽ fũdet̾ ſã
guis ei⁹. ad imaginẽ quippe dei fcũs ẽ hõ. Cõſtat ãt ꝙ quilꝫ
hõ fcũs ẽ ad imaginẽ dei ſiue hebre⁹ ſiue gentil̾. De ipietate ṽo
hui⁹ doctrie erga diuinũ honorẽ ⁊ reuerẽtiã pꝫ ex his que dicta
fuerũt i additiõe ſupradicta. ſ. Eſaie. xxxiiij. ca. vbi inter alia di
ctũ fuit ꝙ ipſi aſſerũt in libro qui dicitur. Baraboth. al̾s bam/
hot ꝙ de⁹ i certĩ tpib⁹ dolẽs de deſtructiõe hierl̾m ⁊ diſꝑſiõe po
puli iſrl̾itici dic̃. Ue mihi q2 dſtruxi ciuitatẽ meã ⁊ ꝯbuſſi tẽplũ
meũ ⁊ trãſmigrare feci filios meos int̾ natiões: qͦd maxie iſanũ
ẽ. Ue ẽĩ miſeriã ſignificat q̃ nullo mõ attribuẽda ẽ deo nec plane
nec metaphorice: miſeria ei nedũ deo ſ3 nec ẽt btĩs attribuit̾. Ex
ſapientes ṽo pꝫ ipietas eoꝝ ꝑ h̄ qͦd dĩ Math. xv. c. Mun⁹ qͦd
cũq̃ ẽ ex me ꝓderit tibi ⁊c̃. vbi xp̄s ꝯfutat phariſeos d̾ ihono/
ratiõe parẽtũ ꝓpt̾ ſuas traditiões. vt ibidẽ i additiõe ſufficiẽter
fuit expoſitũ. Ex quib⁹ ⁊ alijs q̃ plurimis q̃ valde difficile eẽt
enarrare i hmõi doctriã ꝯtẽtĩ d̾ phariſeis ⁊ ſcribis qui mẽdaciũ
cũ iniquitate ⁊ ꝓpe verificat̾ illõ hiere. viij. Quõ dicit̾ ſapientes ſu/
mus ⁊ lex dñi nobiſcũ ẽ. Uere mẽdaciũ ẽ opat⁹ ſtil⁹ mẽdax ſcri
barũ. Et ad iſinuãdũ cãꝫ ſue tãte iſanie ſubdit. Uerbũ dñi ꝓiece
rũt ⁊ ſapia nulla ẽ i eis. Nã poſtq̃ ṽbũ dñi. ſ. filiũ dei ꝓiecerũt
iõ̃ caruerũt ṽa ſapia ꝙ ad hmõi nephãdã doctrinã i ſcͥpt̾ po/
nẽdã mõ ꝑdicto ꝓceſſerũt. Si ãt obijciat̾ ꝯtra ꝑdicta d̾ h̄ qͦd do:
min⁹ dic̃ Math. xxiij. c. Sup cathedrã moyſi ſederũt phariſei ⁊ ſcri/
be quicquid dixerit vob̄ facite. ex q̃ videt̾ ꝙ doctria eoꝝ ſana erat ex
q̃ erat opere adiplẽda. Dicẽdũ ꝙ illõ ṽbũ dñi itelligit̾ d̾ doctria moſai
ce leg̾ in q̃tũ eã nõ excedebãt nec putabãt ꝑ eoꝝ traditiões. nõ ãt d̾ le
ge ſcdã ꝑ eos ficta: vt ſupra dictũ ẽ. vñ notãt dixit. ſup cathedrã moy
ſi. vt deſignet qͦd loquit̾ d̾ doctriã i lege moſai ca ꝯtẽta. ſequit̾ i l̾ra Ex ecce talẽtũ plũbi portabat̾ ⁊c̃. vſq̃ ibi. In os ei⁹. Ad qͦd ſciẽdũ qͦd h̄ doctrina thalmudica a phariſeis iuẽta ſeu ſcͥpta nõ ſolũ i ſñia hꝫ magnos defect⁹: vt dictũ ẽ

Capitulũ. vj.

Et ᵃ ꝯuerſus ſu3 ⁊ leuaui oculos meos: ⁊ ᵇ vidi: ⁊ ᶜ ecce q̃tuor q̃drige: egrediẽtes ᵈ de medio duoꝝ mõtiũ: ⁊ mõtes: mõ

ſ3 etiã i mõ tradẽdi. ⁊ h̄ duplr̄. Uno mõ q2 valde obſcure ⁊ obfuſcate
tradit ea q̃ ibi ꝯtinẽt̾. vñ q̃dã de ipa dicebat itelligẽdũ eẽ illõ qͦd dĩ in
pſalmo. Collocauit me i obſcuris ſicut mortuos ſcl̾i. Scdo q2 rões ⁊
motiua ſua vt plimũ ſũt iualida ⁊ ifirma. put hꝫ ex ſupradict̾ eoꝝ ar/
gumẽt̾. ⁊ iõ ad oñdẽdũ pmũ dic̃ ꝓpha. Ecce talẽtũ plũbi portabat̾ ⁊
ifra. Miſit maſſã plũbeã i os ei⁹. q. d. ſic obſcure ⁊ obfuſcate loquit̾ ac
ſi haberet magnũ põd⁹ plũbi i ore. Scdm ãt oñdit dicẽs ꝙ mulier ſe
debat i medio ãphore. ⁊ infra. Et ꝓiecit eã i medio ei⁹. ꝑ qͦd deſignat̾
ꝙ ei⁹ rões ⁊ motiua q̃ ſũt media ex q̃b⁹ deducũt̾ ꝯcluſiões ſũt ifirma
⁊ iualida ſic̃ mulier detẽta ⁊ ꝓiecta. ſequit̾. Et leuaui oc̾los meos ⁊ vi
di. ⁊ ecce due mulieres ⁊c̃. Pro q̃ ſciẽdũ ꝙ ꝑ iſtas d uas mulieres itel
ligũt̾ ꝑdicte due expoſitiões quaꝝ q̃lꝫ dĩ thalmud. qͦd intelligit̾ per
ãphorã mõ ꝑdicto q̃ q̃dẽ mlĩeres dicũt̾. Egrediẽtes. ſ. de tẽplo. q2 ibi
habuit ꝑmordiũ hec doctria. vt dictũ ẽ. dĩ ãt ꝙ hẽbãt alas q̃ſi milui.
Milu⁹ ãt ẽ auis fraudulẽta ⁊ rapax ipotẽtiã qͦd ꝑtinet ad hãc doctri
nã q̃ hoies ibecilles i potentia itellectiua fraudulent̾ decipit. Dĩ ãt ꝙ
leuauerũt ãphorã int̾ terrã ⁊ celũ. Nã vt dĩ i glo. Qͦ int̾ celũ ⁊ terrã
ima deſerit ⁊ ad ſupna minime ꝑtigit ⁊ ſic doctria phariſaica ꝑ inanes
gl̾ias mẽtẽ eleuat. vt ꝓpios q̃ deſpiciẽs deſerat: nec tñ ſũma ꝑtingere
valet. ⁊ ſequit̾ i l̾ra. Et dixi ad ãgelũ. Quo iſte deferũt ãphorã ⁊c̃. vſ/
q̃ ad finẽ capi. ꝑ qͦd oñdit̾ ꝙ h̄ thalmudica ⁊ phariſaica doctria fuit
ſtabilita i t̾ra babylõis q̃ ẽ terra ſennaar: vbi tãq̃ ſup baſe3 ſuã q̃eſcit
Thalmud em̃ lꝫ duplex ſit: vt dictũ ẽ babylõicũ tñ ẽ pncipal⁹ ⁊ maio
ris auctoritat̾: tãq̃ ab oĩb⁹ hebreis vniuerſalit̾ approbatũ. vt dictũ
ẽ. Et notãdũ ꝙ iudei q̃ ſepe i ſuis ſcͥptur̾ ꝓphant neſcientes exponũt
iſtõ ṽbũ. Ecce due mulieres de duob⁹ vicijs q̃b⁹ phariſei erãt maxie
iplicati: quoꝝ vnũ dicũt eẽ ypocriſim. aliõ ṽo elatiõnẽ ſeu ſupbiã mẽ
tis. De q̃b⁹ q̃dẽ duob⁹ vicijs ꝯfutabat eos xp̄s i euãgelio. d̾ hypocri
ſi em̃ Math. xxiij. c. Ue vob̄ ſcribe ⁊ phariſei hypocrite ⁊c̃. Et ſic ẽ in
mult̾ alijs locis de elatiõe ſeu ſupbia mẽtis. Luc. xviij. c. vbi dĩ. Duo
hoies aſcẽderũt tẽplũ: vn⁹ phariſe⁹ ⁊c̃. vbi phariſeos icrepat tãq̃ cõ
fidẽtes d̾ ſua iuſticia ⁊ alios ſpnẽtes: ⁊ ſic notãt̾ d̾ elatiõe ſupba mẽt̾
Uñ ibidẽ ꝯcludit. Qui ſe exaltat humiliabit̾. Replica.

In caplo. v. zacharie. vbi poſtil. exponit ad l̾ra3 viſiões ibi ꝯtẽtas
ſm itẽtionẽ gloſe ordinarie. Burg. derelicta glo. quã ꝯtra poſtil̾.
grãdi pẽdere ꝯſueuit mira imaginat̾ d̾ thalmudicis libris. d̾ q̃b⁹ h̄ fac̃
lõgũ tractatũ q̃ q2 fidei fauẽt ⁊ traditiões ꝯtra legẽ reprobant nõ reij
cio. ſ3 ſolũ ad ei⁹ obiectiões ꝯtra poſtil. ver⁹ ꝯtra gloſã dico. Cũ. n.
ꝑ arguit ꝙ nõ videnť ꝯgrue tradi ſub figuris ⁊ enigmatib⁹ obſcuris
q̃ trãſierũt i ꝑtitũ. Dico ꝙ i mult̾ ſacre ſcripture paſſib⁹ ꝑterita tradũt̾
obſcure ſic̃ moyſes i Geñ. Nathã ꝓpha ꝑteritũ pctm̃ dauid ſb meta/
phora diuitis ⁊ paupis ⁊ ouicule tractauit. vt pꝫ. ij. Reg. xij. ⁊ i mult̾
alijs locis. Et cũ ſcdo arguit ꝙ captiuitas babylonica nõ fuit fcã i pe
nã furti de q̃ h̄ dĩ in l̾ra. Rñdeo ꝙ eſaias a ꝑncipio ſue ꝓphetie dixit.
Principes tui ſocij furũ. ⁊ gñalr̄ ydolatria furtũ dici põt. q2 ꝑ ipaꝫ ſub
trahit̾ deo ſibi debit⁹ cult⁹ ⁊c̃. Caplm. vi.

Et ꝯuerſus ſu3. Hic ponit̾ ſucceſſio q̃druplicis regni cui ſucceſ
ſiue fuerũt iudei. ſ. regni chaldeoꝝ pſarũ grecoꝝ ⁊ romanoꝝ. ⁊
diuidit̾ i duas ptes. q2 ꝑ ponit̾ dicta ſucceſſio: ſcdo iudeoꝝ ꝓ/
ſpatio: tñ ſub ſuitute: ſcda ibi. Et fcm̃ ẽ. Pria in duas. q2 ꝑ ponit̾ re/
gnoꝝ ꝯditio: ſcdo eoꝝ dilatatio: ibi. In q̃. Circa pmũ dĩ. b Uidi.
viſiõe imaginaria. c Ecce quatuor q̃drige. i. quatuor regna ꝑdicta
d Egrediẽtes d̾ medio duoꝝ mõtiũ ⁊c̃. i. ſucceditẽs ſibi i orbe ſm di
cta ꝓphaꝝ ſcͥtoꝝ. q̃ d̾ ipis ꝓphauerũt: vt pꝫ h. ⁊ Dañ. ij. ⁊ i plib⁹ alijs
locis. ⁊ dicũt̾ iſti ꝓphe mõtes: ꝓpt̾ altitudinẽ ꝯtẽplatiõis. ⁊ erei ꝓpt̾
ſtabilitatẽ ṽtut̾. ⁊ duo. q2 d̾ duob⁹ regnis: aliq̃ em̃ fuerũt d̾ regno iud̾
⁊ aliq̃ d̾ regno iſrl̾. vt pꝫ i libris Regũ. ⁊ Paralyp.

e Jn quadriga pͥma.i.ĩ regno chaldeoꝝ. f Equi ruffi ĩ hebreo hꝫ. Rubea.q: chaldei multũ ſãguinẽ effuderũt.⁊ potiſſime ꝯ̃ iudeis ĩ obſidiõe hieruſm ⁊ eiꝰ captiõe. g Jn qua.ſcḋa.i.regno pſaꝝ ⁊ medoꝝ h Equi nigri.ꝓpt̃ horrorẽ quẽ icuſſerũt pſe ⁊ medi iudeis tpe aſſueri:qui ſuadẽte aman ꝑcepit oẽs iudeos ꝑ totũ regnũ ſuum inſtici.

fm ꝙ hꝫ.ij.Mach.iij.ca.Fiebat ĩꝯo ꝙ ⁊ ipi reges ⁊ pncipes locũ ſũmo honore dignũ ducerẽt.⁊ tẽplũ maximis munerib' illuſtrarẽt. g Et ſcietꝭ.ꝑ ipletiõꝫ ꝓphie mee:⁊ ſic ẽ ꝟbũ zacharie h Erit aũt h ſi auditu audieritꝭ ⁊c̃.ꝑ h pꝫ ꝙ h ꝓmiſſio de bono futuro,⁊ alie ꝯ̃ſiles frequẽt intelligũt ĩ ſcṗtura tali ꝯ̃ditiõe.ſ.ſi

i Jn qua.tercia.i.in regno grecoꝝ k Equi albi.q: pͥmꝰ rex alexander magnꝰ lꝫ veniret ꝯ̃ hieruſm ad deſtruẽdũ eã tñ verſus fuit ĩ mãſuetudinẽ:eo ꝙ ſummꝰ ſacerdos ⁊ alij ſacerdotes ex reuelatiõe diuina exierãt obuiã ſibi ĩ põtificalibus ⁊ ſacerdotalibus ĩdumẽtis.⁊ deſcẽdẽs ꝯ̃ eq̃ deũ celi ĩ ſũmo põtifice adorauit dicens.ꝙ cũ adhuc eẽt in t̃ra ſua: deꝰ appuit ſibi ĩ tali effigie:ꝓmittẽs ei victoriã de regibꝰ t̃re.vt hꝫ ĩ ſcholaſtica hyſtoria.

l Et ĩ quadriga quarta.i.ĩ regno romanoꝝ m Equi varij.q: aliq̃ ĩpatores fuerunt iudeis manſueti.vt auguſtꝰ:⁊ tyberiꝰ:⁊ aliq̃ feroces:vt gaiꝰ ⁊ nero:⁊ veſpaſianꝰ n Et fortes q: regnũ romanoꝝ in fortitudine exceſſit ꝑcedẽtia regna. o Quid ſunt h dñe mi.i.q̃d ſignificãt he q̃drige ⁊ equi.

tes erei Jnᵉ q̃driga pͥa eq̃ᶠ ruffi:⁊ ĩᵍ q̃driga ſcḋa:eq̃ʰ nigri ĩⁱ q̃driga tercia eq̃ᵏ albi:⁊ˡ in q̃driga q̃rta:eq̃ᵐ varij:⁊ⁿ fortes.Et rñdi:⁊ dixi ad ãgelũ q loq̃bat̃ ĩ me.Quidᵒ ſunt hec dñe mi.Et rñdit ãgelꝰ:⁊ᵖ ait ad me.Jſtiᵍ ſũt q̃tuor vẽti celi:q egrediũt̃ vtʳ ſtẽt corã dñatore cis t̃re.Jnˢ q̃ erãt eq̃ nigri:⁊ᵗ egrediebat̃ i terrã aq̃lõis:⁊ᵘ albi:egreſſiˣ ſũt pꝰ eos:⁊ʸ varij egreſſiᶻ ſũt ad t̃rã auſtri.Quiᶻ aũt erãt robuſtiſſimi:exierunᵃ ⁊ q̃rebãt ire ⁊ diſcurrere ꝑ oẽꝫ terrã.Etᵇ dixit.Jteᶜ:⁊ pambulate terraꝫ.Et perambulauerunt terraꝫ.Et vocauit me ⁊ locutꝰ eſt ad me dicẽs.Eccẽᵈ q egrediũt̃ i terrã aq̃lõis:requieſcereᵉ fecerũt ſpm̃ meũ i terra aquilõis. Etᶠ factũ ẽ ꝟbũ dñi ad me dicẽs. Sume a trãſmigratõe ab oldai ⁊

a thobia ⁊ ab idaia ⁊ venies tu in die illa ⁊ intrab domũ ioſie filii ſophonieᵈ qui venerũt ꝯ̃ babylone: ⁊ ſumes auꝝ ⁊ argẽtũ ⁊ facies coronas ⁊ pones i capite ieſu filii ioſedech ſacerdotis magni ⁊ loq̃ris ad eũ dicẽs.Hec ait dñs exercituum dicẽs.Eccẽᵃ vir:oriẽs nomẽ eiꝰ.Etᵇ ſubter eũ orieť:⁊ edificabit tẽplũ dño:⁊ ipe extruet tẽplũ dño.Et ipe portabit gl̃iaꝫ ⁊ ſedebit ⁊ dñabit̃ ſup ſolio ſuo.Et erit ſacerdos ſup ſolio ſuo ⁊ᶜ ꝯ̃ſiliũ pacis erit iter illos duos.Et corone erũt helẽ ⁊ thobie ⁊ idaie ⁊ hen filio ſophonie memoriale i tẽplo dñi.Etᵈ qui ꝓcul ſũt veniẽtᵉ:⁊ᶠ edificabunt i tẽplo dñi ⁊ᵍ ſcietis q: dñs exercituum miſit me ad vos. Eritʰ aũt hoc:ſi auditu audientis vocẽ dñi dei vr̃i. Capłm.vii.

illi quibꝰ ſũt in bono pſeuerẽt.ex ſilr ꝯ̃minatõnes ꝯ̃ malo pene ſi pmaneãt in pctis. Sciẽdũ autẽ ꝙ vbi trãſlatio nr̃a hꝫ.Ecce vir oriẽs nomẽ eius.trãſlatõ chaldaica apõ hebreos autẽtica ſic hꝫ. Ecce vir meſſias nomẽ eiꝰ.⁊ ſic intelligit̃ ad lr̃aꝫ ꝯ̃ ieſu nazareno.q̃ ẽ ꝟe meſſias ĩ lege ⁊ ꝓphis ꝓmiſſus:q̃ dꝛ h oriens:q: ſm deitatẽ eternalit̃ orit̃ a pře.Et ſubť eũ orieť.q: tũc erat naſciturꝰ ſm humanitatẽ tꝑalit̃ de mře.Et ipe edificabit tẽplum dñi.i.eccliam de fidelibꝰ ſuis tanq̃ ꝯ̃ lapidibꝰ viuis.Et ipe extruet tẽplũ.repetitio eſt eiuſdẽ ad maiorẽ aſſertionẽ.Et ipe portabit gl̃iam.i.in ſua reſurrectionẽ.Et ſedebit ⁊ dñabit̃ ſup ſolio ſuo ĩ ſua aſcẽſiõe ad dexterã dei pr̃is.vt dꝛ Mar.vlti.Aſſuptꝰ eſt ĩ celũ ⁊ ſedet a dextris dei.Et erit ſacerdos ⁊c̃.vñ dꝛ de eo ad heb.vij.Hic aũt eo ꝙ maneat ieternũ ſempiternũ hꝫ ſacerdotiũ. Et ꝯ̃ſiliũ pacis erit int̃ duos illos.i.int̃ iudeos ⁊ gẽtiles ex quibꝰ facta ẽ vna eccliã ſub vno paſtore ieſu xp̃o.cetera exponãt̃ ſic ꝑus. nec mirãdũ ꝙ in ꝑncipio huiꝰ pr̃is loquit̃ ſcṗtura ꝯ̃ ieſu filio ioſedech q̃ fuit figura re ⁊ noĩe ieſu xp̃i filij dei.q: ꝓpt̃ ſilitudinẽ figure ad figuratũ ſacra ſcṗtura frequẽt trãſit ſub vno ꝯ̃textu de vno ad alterũ:ſic dictũ fuit Eſaie.xiiij.ꝙ ſcṗtura loq̃ndo de rege babylõis trãſit ad loq̃ndũ ꝯ̃ demone ꝑ eũ figurato.⁊ ſilr fit in pl̃ibꝰ alijs locis. Jn ca.vi.vbi dꝛ ĩ poſtil.h ponit̃ ſucceſſio q̃druplicis regni. Additio.

p Et ait ad me.viſionẽ exponẽdo. q Jſti ſũt quatuor vẽti celi.i.q̃tuor regna ad modũ vẽtoꝝ ꝑ terras diſcurrẽtia.vel q: orta fuerũt ĩ q̃tuor ptibꝰ mũdi vñ oriũt̃ vẽti. r Vt ſtẽt.in pñtẽ ⁊ dño tpibꝰ ſibi ꝑfixis a deo.a q̃ ẽ oĩs pr̃is t̃rena. s Jn qua.Hic ꝯ̃ñr oñdit̃ vbi inceperũt bellare ad ſe dilatãdũ.tñ de q̃driga pͥma ĩ qua erãt eq̃ ruffi.nõ fit h mẽtio.q: regnũ chaldeoꝝ iã erat deſtructũ ꝑ cyrũ ⁊ darium

s Jn qua erãt eq̃ nigri.i.pſe ⁊ medi vt dictũ ẽ. t Egrediebãt̃ ad ter.aq̃lonis.lꝫ eñi chaldea nõ eẽt in aq̃lonari pte reſpectu medie ⁊ pſidis:vt ĩ ſupiorib' dictũ ẽ:tñ regnũ chaldeoꝝ extẽdebat̃ vſq: ad ptes aq̃lonaris.vñ ⁊ ex illa pte collegit nabucho.exercitũ ad veniẽdũ ꝯ̃tra hieruſm.vt dictũ fuit hiere.i.⁊ ĩ illis ptibꝰ q̃ ſũt ꝓpinq̃ medie ⁊ pſidi inceperũt pſe ⁊ medi ĩpugnare regnũ chaldeoꝝ. v Et albi.i.greci.

x Egreſſi ſũt poſt eos.q: alexãder magnꝰ ibi debellauit dariũ regẽ pſaꝝ ⁊ poꝝ regẽ medoꝝ. y Et varij.i.romani. z Egreſſi ſũt ad ter.auſtri.i.ſe dilatãtes reſpectu rome. z Qui aũt erãt robuſtiſſimi iſti ſũt ẽt romani q̃ ſupra dicti ſũt varij ⁊ fortes. a Exie.⁊ q̃rebant ⁊c̃.q: ſe nõ dilatauerũt tm̃ ad vnã ptẽ:ſꝫ ad oẽs ptes orbis: iõ ſequit̃.

b Et dixit.ſ.dñs a q̃ ẽ oĩs ptãs. c Jte pam.terraꝫ.ex oĩ pte ſubiugãdo eã. d Ecce q̃ ingrediũt̃ i terrã aq̃lonis ĩpugnãdo regẽ chaldeoꝝ. e Requieſcere fecerũt ſpm̃ meũ.i.irã meã.Loq̃t̃ eñi deꝰ de ſeipſo ad modũ hoĩs irati.cuꝰ ira q̃ſcit qñ punit.Deꝰ aũt puniuit chaldeos ꝑ pſas ⁊ medos q̃ balthaſar regẽ interfecerũt.⁊ regnũ eiꝰ occupauerũt Dañ.v.ca. f Et factũ ẽ.h ꝯ̃ñr ponit̃ iudeoꝝ ꝯ̃ſolatio de edificatiõe tẽpli ⁊ honore edificati.Circa q̃d ſciẽdũ ꝙ aliq̃ iudei ꝯ̃ babylone venerãt apportãtes munera auri ⁊ argẽti ꝓ tẽpli edificatõe ⁊ eiꝰ veneratiõe:⁊ ĩ reuelatiõe diuina ꝑceptũ ẽ zacharie ꝙ ex illo auro ⁊ argẽto faceret coronas:⁊ poneret ĩ capite ieſu põtificis ad denotãdũ ꝑfectũ ĩ edificatiõe ⁊ admiſtratiõeꝫ põtificalis officij.Eo ꝙ poſtea ille corone ſuſpẽderẽt̃ ĩ tẽplo edificato in loco patẽti a tẽpli decorẽ:⁊ offerentiũ memoriã.Ex his dictis pꝫ lr̃a paucis exceptĩ que diſcurrent̃.

a Ecce vir oriẽs nomẽ eiꝰ.i.ieſus põtifex ĩ bono ꝓficiens. b Et ſubť eũ orieť.i.ſub eo edificiũ tẽpli ꝓſpabit̃. c Et ꝯ̃ſiliũ pacis erit inter duos illos.i.int̃ ieſũ põtificẽ ⁊ zorobabel ducẽ. d Et q̃ ꝓcul ſũt.nõ ſolũ iudei:ſꝫ ẽt gẽtiles. e Venient in hieruſm ex deuotione. f Et edificabũt ĩ tẽplo dñi,offerẽdo mũera ꝑcioſa ad tẽpli neceſſaria

Hec cap.vi.ſm ꝯ̃tinuationẽ ad ꝑdicta videt̃ ſic exponẽdũ Nã poſtq̃ ꝓpha ſcṗſerat de bono regimĩe ſcḋi tẽpli ĩ ſuo pͥncipio.⁊ hꝫ i.iiij.ca.vbi dixit.Jſti ſũt duo filij oliue ⁊c̃.vt ſupra expoſitũ ẽ.⁊ ꝯ̃ñr i.v.ca.tractauit de doctrĩa pharizaica ſeu thalmudica nephãda ſub qua regimẽ ſcḋi tẽpli fuit poſt tpꝰ machabeoꝝ vſq: ĩ finẽ.in h ca.vi.agit de regimĩe ppl̃i dei ꝑ ſtaꝫ euãgelicã legẽ q̃ diuulgata fuit ꝓpe deſtructiõꝫ tẽpli ⁊ poſtea de q̃ dicit.Et ꝯ̃uerſus ſũ ⁊ leuaui oculos meos.i.trãſiui ad aliã viſiõꝫ altiorẽ.Et ecce quatuor quadrige.ſ.q̃tuor euãgelia.quoꝝ equi alij ruffi.ſ.martyrio.alij nigri.i.obſcuri ꝓfũditate myſterij.Alij albi.gr̃a ꝟginali.Alij varij ⁊ fortes.gr̃am curationũ ⁊ diuerſarũ ꝟtutũ hñtes.Dicũt̃ aũt iſte quadrige egredi ꝯ̃ medio duorũ mõtiũ.ſ.ꝯ̃ medio duoꝝ teſtõꝝ q̃ mõtes ex firmitate ⁊ ſoliditate ſue doctrine erei dicũt̃.⁊ q: nulla vetuſtate ꝯ̃ſumi pñt.Et hi dicũt̃ quatuor vẽti egrediẽtes vt ſtẽt corã dñatore vniuerſe t̃re.q: ad quatuor ptes mũdi ꝑdicatio euãgelica diſcurrit:q: ĩ oẽm terrã exiuit ſonꝰ eoꝝ ⁊c̃.ſꝫ robuſtiſſimis eoꝝ dixit ꝙ pãbulauerũt terrã ⁊ requieuerũt ſeu requieſcere fecerũt ſpm̃ ĩ t̃ra aq̃lonis per q̃d deſignat̃.q̃d ſedes aplica ĩ qua reſidet plenitudo eccliaſtici roboris:debebat q̃ſcere.i.ſedere rome que ẽ i terra aq̃lonis.ſ.reſpectu hieruſm,vl̃ q: lꝫ ĩ oẽm terrã exiuit euãgelica ꝑdicatio cũ

in europa q̃ eſt aq̃lonaris reſpectu terre h̄itabil'.requieuit ſpūs
dn̄i.i.eccleſiaſtica ptās que p ſpm̄ dn̄i exercet᷑. Et notādū q̄ lʒ
h̄ expoſitio videat᷑ eē allegorica p̄ſuppoſitio:tñ ſm̄ ɔtinuatiōes
adp̄cedētia q̄ i h̄ ca.loquit᷑ ,ppħa de regimīe eccl'ie poſt deſtru
ctionē t̄pli vt dictū ē lr̄alis ds cēſeri ſm̄ regulas ſupra in q̄ōne
ſup plogū Gen̄
poitaſ Replica

ca.ibi.Et fcm̄ ē. Pria ī duas.q: p̄ ,ppħeta arguit modū īdebitū ieiu
nādi.ſecūdo iducit ad rectū modū viuēdi:ibi. Et fcm̄ ē.circa p̄mū ſciē
dū q̄ lʒ iudei ī dieb' ieiunio⁊ ſuo⁊ abſtinerēt ab aliq̄b' cibis:nō tñ
abſtinebāt a vicijs.,pp̄t qḋ erāt rep̄hēſibiles:ſʒ qḋ diffuſe oñdit᷑ Eſa.
lviij.iō ibidē dī. Nolite ieiunare ſic̄ ad hāc diē.⁊ h̄ mō arguit eos pro
pheta.dī.

In cap.vi.q̄
tuor q̄driga ſ
Burgēſ exponit
de quatuor euan
gelijs.q̄ ⁊ ſi p mi
ſtica expoſitōe ſu
ſtineri pōt: tñ ſm̄
lr̄ā nō pōt red
di ſingula ſingu
lis. Nā nō ē q̄
re vnū euāgelius
habuerit eq̄s ru
fos:aliud albos
aliud nigros:ali
ud varios:q: q̄̄
uis euāgelia ſūt i
ſtilo diuerſa:ē tñ
vna oīm mā.
et ꝑ p h̄tm̄ au
guſtinū de ɔco⁊
da.euāgliſta⁊.⁊
p b̄tm̄ Greg.ſup
ezechielē. Et ſpā
liter quadriga cū
rubeis eq̄s nō dī
pceſſiſſe alijs p
cedētib' quaſi p
martyres eq̄s ru
beis ſignificatoſ
euāgeliū nō ſit p
ſpatū. Alie eñ q̄
drige cū ſuis eq̄ſ
ad diuerſas mū
di ptes dn̄r ī lr̄a
pceſſiſſe.cum tñ
euāgeliū ⁊ e' ſo
nus ī oēm terrā
ꝑbas ⁊ illas in
differēter exiuit.
Vñ ſi expoſitio
Burgen.accipit᷑
vt myſtica:nō oʒ
figurā ⁊ figuratū
p oīa ɔcordare.vt dictū ē.s.circa ca.p̄mū Oſee

Et[a] factū eſt in āno q̄rto
darij regis:factuʒ ē v̄bū
dn̄i ad zachariā in[b] q̄rta
meſ᷑ noni qui ē caſleu. Et[c] miſerūt
ad[d] domū dei ſaraſar ⁊ rogome
lech et viri qui erāt cū eis ad[e] p̄cā
dū faciē dn̄i vt[f] dicerent ſacerdoti
bus dom' dn̄i exercituū ⁊ ,pphe
tis loq̄ntes. Nūquid[g] flēdū ē mi
hi i[h] q̄nto mēſe vl' ſcificare me de
beo ſicut feci iā multis ānis Et[i] fa
ctū eſt verbū dn̄i exercituū ad me
dicēs. Loquere ad oēm ppl'm ter
re:⁊ ad ſacerdotes dicēs. Cū[k] ie
iunaretis ⁊ plāgeretis in q̄nto:⁊[l]
ſeptio p[m] hos ſeptuagīta ānos nū
quid[n] ieiuniū ieiūaſtis mihi. Et[o]
cū comediſtis et bibiſtis nūquid[p]
nō vob' comediſtis ⁊ vobiſmetip
ſis bibiſtis. Nūquid[q] nō ſunt v̄ba
que locut' ē dn̄s i[r] mañu ,pphetar
prio⁊:cū adhuc hier'lʒ h̄itaret᷑ ⁊ eſ
ſet opulēta:⁊ ipa ⁊ vrbes ī circui
tu ei':⁊ ad auſtrū ⁊ i cāpeſtrib'[s] h̄i
taret᷑. Et[a] fcm̄ ē v̄bū dn̄i ad zacha
riā dicēs. Hec dic̄ dn̄s exercituū
dicens. Judiciū[t] verū iudicate ⁊[u]
miaʒ:⁊[x] miſerātōes:facite[y] vnuſq̄ſ
q̄ʒ cū frē ſuo. Et viduā ⁊ pupillū
⁊ aduenā ⁊ paupeʒ nolite calūnia
ri:⁊[z] malū vir frī ſuo:nō[a] cogitet in
corde ſuo. Et[b] noluerūt attēdere
⁊ auerterūt ſcapulā recedētes: et
aures ſuas aggrauauerūt ne audi
rēt.cor ſuū poſuerūt vt adamantē
ne audirēt legē ⁊ v̄ba q̄ miſit dn̄s
exercituū ī ſpū ſuo ſctō p manū ,p
phetar prio⁊. Et[c] fcā ē idignatio
magna a dn̄o exercituū. Et fcm̄ ē
ſicut locut' ſū ⁊ nō audieſt:ſic cla
mabūt ⁊ nō exaudiā dicit dn̄s exer
cituū. Et[d] diſpſi eos p oīa regna
que neſcierūt. Et[e] terra deſolata ē
ab eis eo q̄ nō eēt trāſiēs ⁊ reuer
tēs:⁊ poſuerūt terrā deſiderabileʒ
in deſertuʒ. Caplm̄.viii.

Et[a] fcm̄ ē verbū dn̄i exer
cituū dicens. Hec dicit
dn̄s exercituū.zelat'[b] ſū
ſyō zelo magno ⁊ indignatōe ma
gna zelat' ſū eā. Hec dicit dn̄s ex
ercituū. Reuerſus ſū ad ſyon:⁊[d]
habitabo in medio hieruſalē. Et
vocabitur hieruſalē ciuitas verita
tis:⁊ mōs domini exercituū:mōs
ſanctificatus. Hec dicit domin'
exercituū. Adhuc[e] habitabunt ſe
nes: et anus in plateis hierlm:⁊
viri baculus i manu ei' pre multi
tudine dierum. Et platee ciuita
tis complebunt᷑ infantibus:⁊ pu
ellis ludentibus in plateis eius.

k Cū ieiu.
⁊ plāge.i q̄nto.ſ.mēſe p
ciuitat̄s ⁊ t̄pli d̄ſtructōe
l Et ſeptio.,p iñfectōe
godolie:ad quā ſecuta
eſt diſpſio reliq̄a⁊ ppli
iude m Per hos.lxx.
ānos.ſ.captiuitatis
n Nun.ieiu.ie.mihi.i.
ad honorē meū.q.d.nō
q: ñ abſtinuiſtis a pctīs
o Et cū co.⁊ bi.laute
p' ieiuniū. p Nun.
non vo.co.⁊ bibiſtis.i.
ad viā voluptatē.q.d.
ſic.⁊ nihil paupib' de
diſtis. q Nūq̄d non
ſūt ver.q̄ locu.ē dn̄s.de
mō ieiunādi idebito.
r In ma.pphā⁊ p̄o⁊.
ſic̄ allegatū ē de Eſaia.
q̄ ſuo tp̄e arguit ieiunā
tes male. a Et fcm̄ ē
h̄ ɔñr iducit ppl'ʒ ad de
bitū modū viuēdi.⁊ ſb
dic̄. t Judiciū verū
iudicate.nō ɔ̄ferētes ali
cui ɔ̄ iuſticiā timore āt
fauore. u Et miam.
q̄tū ad mētis affectū.
x Et miſerātōes.q̄tū
ad multiplicē effectum
y Facite.cū pſonis in
digētib' cuiuſcūq̄ʒ con
ditiōis aut ſex'.
z Vir frī ſuo.i.p̄ximo
ſuo. a Nō co.in cor.
ſuo malū.et q̄ p̄ꝫ falſi
tas ioſephi dicētis libro
antiq̄tatū.xij.c.q̄ cogi
tatio nō ē pctm̄ niſi pce
dat ad effectū. b Et
noluerunt attēdere.ad
v̄ba pphā⁊ pū̄es viri q̄
erāt ī hierlm ⁊ regno iu
dee ante deſtructionē hierlm:ſʒ magis ,pphetas pſecuti ſunt ad mortē
c Et fa.eſt indignatio magna a domīo.q̄ p caldeos citatē et t̄plū d̄
ſtruxit:populū ptim occidēdo et ptīʒ captiuādo ideo ſequitur.
d Et diſpſi eos p oīa regna.i.p multa:vt p regna aſſyrio⁊ caldeo⁊
perſa⁊ et medoꝝ. e Et ter.deſo.ē ab eis.i.pp eorum demerita.
f Et po.terrā deſiderabilē.i.iudeā que fuit deſiderabilis prib' ſan
ctis.nō tā ,ppter ei' fertilitatē:q: terra egypti ē fertilior q̄̄ pp mundi
redemptorem qui operatus ē ſalutem. Caplʒ.viij.

Caplʒ.vij.
Et factū ē.Hic interponit᷑ ſolutio cuiuſdā dubij. Et diui
dit᷑ in duas.q: p̄ qḋ ,pponit᷑:⁊ ſcḋo ſoluit᷑:ibi. Et factuʒ
ē. Circa p̄mū ſciēdū.q̄ poſt deſtructionē ciuitat̄s ⁊ t̄pli
t̄pe ſedechie iudei poſtea ieiunauerūt ānuatī illa die. Et q: po
pul' redierat de captiuitate ⁊ t̄plū erat ,ppe ɔſūmationē:iō iu
dei q̄ remāſerūt in babylone miſerūt nūcios in hierlm ad ,pphe
tas ⁊ ſacerdotes:q̄rendo ſi deberēt ab illo ieiunio ceſſare.⁊ h̄ ē
qḋ dī. a Et fcm̄ ē in āno.iiij.darij reg.i cui' āno ſexto t̄plū
fuit ɔſūmatū. b In q̄rta.ſ.die mēſ.ix.q̄ ē caſleu.cui apd̄ noſ
corndet Nouēber.⁊ ſic accipit᷑ h̄ non' mēſ ſm̄ ordinē feſto⁊:ī
q̄ ordine marti' ē p̄m':vt declaratū fuit diffuſe Ge.vij.⁊ exo.xij
c Et miſerūt.de babylone. d Ad domū dei ſaraſar.iſte p̄nci
palis erat int᷑ nūcios. e Ad p̄cādū faciem dn̄i.q: oī bono ne
gocio p̄mittēda ē oro. f Vt di.ſacerdotib' ⁊c̄.q̄ dēnt r̄ndere
d̄ lege ⁊ de alijs dubijs. g Nūq̄d fle.ē mihi.i.pplo iudaico.
h In q̄nto mēſe.lʒ eñ ciuitas fuerit capta quarto mēſe:tñ non
fuit cōbuſta vſq̄ʒ ad mēſē q̄ntū.vt dictū ē.s.hiere.xxxix.⁊ hī.iiij
Reg.vltio. i Et fcm̄ ē.h̄ ɔñr qḋ poſita ſoluit᷑ ī qua ſolutiōe
ſic p̄cedit᷑.q: p̄ īcrepāt᷑ de mō ieiunādi p̄terito.ſcḋo ɔſolāt᷑ d̄ bo
no futuro,ca.ſequēti.tcio ɔplet᷑ q̄ōnis ſolutio ꝫ ſuo fine eiuſdeʒ

Et factū ē.Hic poſt ppl'i increpationē ponit᷑ ,ppheta boni pro
miſſionē.vt bon' ſamaritan' p' vinū mordicatiuū infūdens
oleū lenitiuū.⁊ diuidit᷑ ī duas ptes.q: p̄ ponit᷑ dicta ,pmiſſio.
ſcḋo ,pmiſſiōis ɔfirmatio:ibi.Hec dic̄.Promiſſio v̄o iſta eſt de ,pſpa
bitatōe ciuitat̄s hierlm reedificate. Premittit᷑ tñ p̄terita caſtigatio:cū
dī ī pſona dei. b zelū ſyō.ſic̄ vir vxorē:q̄ acriter corripit eā delin
q̄ntē.⁊ accipit᷑ h̄ ſyō p pplo q̄ ibi ɔueniebat ad t̄plū.⁊ ēt p t̄plo. q:
ppl's caſtigat' fuit p captiuitatē.⁊ t̄plū icēſū ,pp̄t ppl'i maliciā.
c Reuer.ſū ad ſyō.i dulcedine clemētie d Et ha.i medio hierlm.q:
p' reedificatiōē t̄pli vbi viguit cult' dei:⁊ ēt ibi erit mlt̄itudo ppl'i.
iō ſequit᷑. e Adhuc h̄itabūt ſenes ⁊c̄.q: nō īterficiēt᷑ ī iuuentute ſic̄
antea.cetā patēt ī lr̄a. f Hec dic̄.h̄ ɔñr ſequit᷑ dicte ,pmiſſiōis ɔfir
matio.⁊ diuidit᷑ ī duas:q: p̄ ɔfirmat᷑ rō .ſcḋo exēplo:ibi.Hec dic̄.Rō

Hec dicit dñs exercituũ. Si vi‑
debiť difficile i ocul' reliquiarũ ppli
huiꝰ i diebꝰ illis nũqđ i oculis me
is difficile erit: diƈ dñs exercituum
hec diƈ dñs exercituũ. Ecce ego
ſaluabo pplm meũ đ ťra orientis et
de ťra occaſus ſol: ⁊ adducã eos ⁊
hitabũt i medio hieɫm ⁊ erũt mi‑
hi i ppl'm: ⁊ ego ero eis i deũ i veri
tate ⁊ i iuſticia. Hec dicit dñs ex
ercituũ. Cõfortenť manꝰ vr̃e q
auditis i his diebꝰ ſmões iſtos p
os ꝓphetarũ i die q̃ fũdata ē do‑
mus dñi exercituũ vt tẽplũ edifica
reť Siqđe añ dies illos merces
hoim nõ erat nec merces iumẽto
rũ erat neqꝫ īroeũti neqꝫ exeũti e‑
rat pax ꝓ tribulatõe: ⁊ dimiſi oẽs
hoẽs vnũquẽqꝫ ɔtra ꝓximũ ſuũ.
Nũcꝰ autẽ nõ iuxta dies priores
ego faciã reliqis ppl'i huꝰ: dicit
dñs exercituũ ſꝫ ſemẽ pacis erit.
Vinea dabit fructũ ſuũ: ⁊ ťra da
bit germẽ ſuũ Et celi dabũt rorẽ
ſuũ: ⁊ poſſidere faciã reliqas ppli
huꝰ vniuerſa hec Et erit ſicut e‑
ratis maledictio i gẽtibꝰ domꝰ iu
da ⁊ domꝰ iſrl'. Sic ſaluabo vos
⁊ eritis bñdictio. Nolite timere:
Cõfortenť manꝰ vr̃e: qꝛ hec dicit
dñs exercituũ. Sicut cogitaui vt
affligerẽ vos cũ ad iracũdiã ꝓuo
caſſent pr̃es vr̃i me dicit dñs ⁊ nõ
ſũ miſtꝰ: ſic ɔuerſus cogitaui in
diebꝰ iſtis: vt bñfaciã domui iuda
⁊ hieɫm. Nolite timere. Hec ſũt
ergo vba q̃ facietis. Loqmiꝰ veri‑
tatẽ vnuſqſqꝫ cũ ꝓximo ſuo. Veri
tatẽ ⁊ iudiciũ pacis iudicate in
portis vr̃is: ⁊ vnuſqſqꝫ malũ con
tra amicũ ſuũ ne cogitetis in cordi
bus vr̃is: ⁊ iuramẽtũ mẽdax ne di
ligatis. Oĩa eĩ hec ſũt q̃ odi dicit
dñs. Et fcm̃ ē verbũ dñi exercitu
um ad me dicens. Hec dicit dñs
exercituũ. Ieiuniũ q̃rti ⁊ ieiuniũ
q̃nti ⁊ ieiuniũ ſeptimi ⁊ ieiunium
decimi erit domui iude i gaudiũ
⁊ leticiã ⁊ i ſolennitates p̃claras.
Veritatẽ tm̃ ⁊ pacẽ diligite. hec
dicit dñs exercituũ Vſqꝫ q̃ veni
ant ppli ⁊ hitẽt i ciuitatibꝰ multis
⁊ vadãt hitatores vnꝰ ad alterũ
dicẽtes. Eamꝰ ⁊ dep̃cemur faciẽ
dñi: ⁊ q̃ramꝰ dñm exercituũ. Va
dã et ego Et veniẽt ppli multi ⁊
gẽtes robuſti ad querẽdũ dñm ex
ercituũ i hieruſalẽ: ⁊ dep̃cãdã faciẽ
dñi. Hec dicit dñs exercituũ In
diebꝰ illis i qbꝰ app̃hẽdẽt decẽ
hoies ex oibꝰ liguis gẽtiũ: ⁊ app̃
hẽdẽt fimbriã viri iudei dicẽtes.
ibimꝰ vobiſcũ. Audiuimꝰ eĩ qm̃
deꝰ vobiſcũ ē. Capitulũ .ix.

Onus verbi dñi i terra
adrach ⁊ damaſci requi
eius qꝛ dñi ē oculꝰ ho
minis ⁊ oim tribuũ iſrael emath

aũt accipiť ex dei potẽtia cui nihil ē difficile. ⁊ h̃ ē q̃đ dř. g Si vide
biť difficile i oculis reliquiarũ ppli huiꝰ. ꝓpť paucitatẽ eni plebis tpe
zacharie videbať hoibꝰ ꝙ de ceto hieɫm nõ poſſꝫ ſufficiẽť ppl'ari. ſꝫ
h̃ nõ obſtat potẽtie dei. iõ ſubdiť. Nũqđ i ocul' meis ⁊c. ⁊ ſubdiť mo
dus ppl'anõis cũ dř. i Ecce ego ſaluabo ⁊c. qꝛ reedificata ciuitate
⁊ ſtatu eiꝰ ꝓſpante mul
ti iudei de diuerſis ptiꝰ
bꝰ inſtinctu dei venerũt
illic ad hitandũ.

k Hec dicit. h̃ ɔñr ɔfir
mať exẽplo p h̃ ꝙ añq̃
reſumereť edificatio tẽ
pli: ppl's erat i miſo ſta
tu. ⁊ ope reſũpto cepit
meliorari. iõ dř

l Cõfortenť manꝰ vr̃e. i
tẽpli ope m Qui au
ditis ⁊c. p os ꝓphetarũ
ſ. Aggei ⁊ zacharie ad
edificiũ tẽpli exhortan‑
tiũ. n Siqđẽ añ di‑
es il. mer. ho. nõ erat ⁊c.
i. hoies ⁊ iumẽta labo‑
rãt qſi fruſtra. qꝛ nõ cede
bãt eis ad lucrũ.

o Neqꝫ introeũti neqꝫ
exeũti erat pax. ꝓpť in‑
ſidias aduerſarioꝝ.

p Nũc aũt. i. poſt opis
reſumptionẽ. q Nõ
iuxta dies p̃ores. in qui
bus ppl's erat i miſeria
magna. r Sꝫ ſemen
pacis erit. i. ppl's poterit
pacifice ſeminare ⁊ mete
re: ⁊ erit ex abũdãtia. iõ
ſꝫdiť. Vinea dabit fru‑
ctũ ſuũ ⁊c. s Et erit
ſicut eratis maledictio
i gẽtibꝰ. qꝛ qñ gentiles
maledicebãt alicui di‑
cebãt ſic tibi ɔtingat ſi
cut miſeris iudeis.

t Sic ſaluabo vos. de
malis v Et eritis bñ
dictio. qꝛ bñdicẽs alicui
dicet. Fiat tibi ſic iude‑
is. Licꝫ aũt iſtõ aliqua
liter fuerit impletũ tpe tẽ
pli ɔſũmati: ⁊ ciuitatis
reedificate. tñ multo ꝑ‑
fectꝰ impletũ fuit tpe xp̃i
⁊ aploꝝ. cetera patẽt vſ‑
qꝫ ibi. x Hec ſunt ḡ
verba q̃ facietis. vbi ɔcludit ꝙ ꝓmiſſio dictoꝝ bonoꝝ implebiť i eis: ſi
ꝑmaneãt i iuſticia. iõ ſubdiť. y Loquimini v̓itatẽ. ſine dolo ⁊ decep
tiõe. z Veritatẽ ⁊ iudiciũ pacis iudicate. ſine ꝑſonaꝝ acceptione.

a In portis vr̃is. in portꝭ eni ciuitatꝭ ſedebãt ãtiquitꝰ iudices: vt oẽs tã
idigene q̃ȝ aduene i ꝓmptu poſſet eos iuenire. cetera patẽt. b Et fa
ctũ ē. Hic poniť impletio ſolutõis q̃ſtõis ſupra poſita ⁊ diuidiť i duas
ptes. qꝛ p̃ poniť ſolutõis ɔpletio. ſcđo aduẽtꝰ xp̃i denũciatio: ibi Hec
diƈ: qꝛ p̃ncipalis intẽtio ꝓphaꝝ ē nũciare dies meſſie vt dicit ra. ſa. ɉ.
ſequẽti cap. ⁊ alij doctores hebrei: iõ frequẽter loquẽdo de alijs inſſe
runt de ꝑtinẽtibꝰ ad aduẽtũ xp̃i. Circa p̃mũ ſciẽdũ ꝙ q̃đ fuit mora đ
ieiunijs q̃nto menſe ⁊ ſeptimo ⁊ occaſione huiꝰ fit mentio de alijs ie‑
iunijs q̃ apđ iudeos fiebãt p ãni circulũ cũ dř. c Ieiuniũ q̃rti. ſ. mẽ
ſis i q̃ capta fuit ciuitas hieɫm: vt p3. iiij. reg. vl. d Et ieiuniũ q̃nti
in q̃ tẽplũ ⁊ ciuitas fuerũt ɔbuſta e Et ieiuniũ ſeptimi. i. die expia
tiõis: ⁊ ꝓpter mortẽ godolie vt p̃dictũ ē. f Et ieiuniũ decimi. qꝛ tũc
ezechiel ⁊ ppl's captiuus i babylonia audierũt rumores de ſubuerſiõe hie
ruſalẽ ⁊ tẽpli. g Erit domui iude i gaudiũ. i. vertenť ad eoꝝ ꝓſpita

tẽ ⁊ ſolaciũ: ſi tñ ieiunẽt debite. ſ. a vicijs abſtinẽdo ⁊ opa iuſti‑
cie faciẽdo: iõ ſequiť h Veritatẽ tñ ⁊ pacẽ diligite. iuſte ⁊ pa
cifice cũ ꝓximo ɔuerſãdo i Hec dicit. h̃ ɔñr denũciať multipli
catio fideliũ i aduẽtu xp̃i cũ dř i ꝑſona dei. k Vſqꝫ quo veni
ant ⁊c. ⁊ ɔtinuať ſic cũ p̃cedẽti lra. Veritatẽ tñ ⁊ pacẽ diligite.
iuſte et pacifice
ɔuerſãdo. Vſqꝫ
quo veniãt ppli.
multi ad fidẽ xp̃i
in lege ⁊ ꝓphetꝭ
ꝓmiſſi.

l Et hitent i ciui
tatibꝰ multꝭ. p orbẽ
diffuſis. ſic vi
demꝰ impletũ p or
bẽ vniuerſum

m Et vadãt ha
bitatores ⁊c. ſcꝫ
inicẽ exhortãtes
ad bona opa.

n Vadã et ego
qꝛ ego deꝰ i hũa
na natura aſſum
pta veni i hieɫm
vbi oblatꝰ fui in
tẽplo: vbi frequẽ
ter orauit et p̃di
cauit ppl's exhor
tando. o In
diebꝰ illis i qbꝰ
app̃. decẽ ho. ⁊c.
⁊ qꝛ ſũt. lxx. ligue
q̃ multiplicate p
decẽ faciũt ſeptĩ‑
gẽtos. ⁊ itẽ i pal
lijs iudeoꝝ erant
quatuor fimbrie
p q̃tuor ãgulos.
Septĩgẽti vero
ducti p q̃ternari‑
us faciũt duo mi‑
lia octingẽtos. et
dicit hebrei ſa. ꝙ
tot gẽtiles đ om‑
nibꝰ liguis ſequẽ‑
tur quẽlibꝫ iude‑
um ɔuerſũ ad iu
daiſmũ. qꝛ h̃ non
fuit impletũ a redi
tu captiuitatꝭ ba‑
bylonice vſqꝫ ad
tpꝭ iſtõ ſm ipm.
iõ cogiť hoc redu
cere ad tpꝭ futu‑
rũ in quo dicit Meſſiã futurũ. ſꝫ q̃đ dicit implẽdũ iã impletũ ē a tpe
aploꝝ q̃ fuerũt iudei natiõe. qꝛ ad p̃dicatiõꝫ eoꝝ in ſoribꝰ ſuis
nõ ſolũ đ gẽtibꝰ adheſerũt vni aplo duo milia octingẽti ſꝫ ⁊
multo plꝭs ad fidẽ xp̃i ɔuerſi. dř m hic. p App̃hẽdẽt decẽ
hoies ⁊c. qꝛ denariꝰ ē limes numeroꝝ. vt hꝫ. iij. phyſi. ⁊ ſequẽtes
numeri ſũt replicatões denarij. vt. xx. bis decẽ. xxx. ter decẽ: ⁊ ſic
ɔñr. ⁊ iõ p denariũ notať multitudo adherẽtiũ aplꝭs ad ſequen
dũ xp̃m. q Ex oibꝰ liguis. ꝓpť h̃ donũ linguaꝝ i die pẽthe
coſtes fuit datũ aplꝭs: vt fidẽ xp̃i p̃dicare poſſẽt i oibꝰ liguis

Onus vbi. Poſtq̃ȝ poſite ſũt ꝓphie Caplm. ix.
reſpiciẽtes tpꝭ hieɫm reedificate ſub dñatu pſaꝝ: h̃ po‑
niť ꝓphie ad idẽ ſub tpe reg grecoꝝ. ⁊ diuidiť i duas p
tes. qꝛ p̃ nũciať ɔſolatio iudeis ex aduerſarioꝝ deiectõe: ſcđo ex
xp̃i miſſiõe: ibi. Exulta ſať. tertio ex bonoꝝ multiplicatiõe. ſe. ca.
Hieriaz vero p̃tẽ exponit ra. ſa. de ſubiectiõe terrarũ ⁊ ciuitatũ q̃ no
minãť h̃ tpe Meſſie quẽ expectãt iudei vẽturũ. ſꝫ qꝛ h̃ iã trãſijt i
p̃teritũ: iõ alij exponũt de victorijs machabeoꝝ: ſed qꝛ victorie

ecc nõ videt aliquid niſi ſe extẽdiſſe vt lr̃a ſonat. iõ alij exponũt
tandẽ vt credo de victorijs alexãdri magni qui fuit pm̃ʳ rex in
monarchia grecoꝝ: ⁊ deſtruxit monarchias pſaꝝ ⁊ medoꝝ. igit̃
ſm̃ hãc ſniam exponit̃ ſic lr̃a a On⁹ v̄bi dñi. i. ꝓphia ð ma
lo pene ſupuẽturo terris iſtra noiaꝝ: ⁊ deiciẽte eaꝝ ptãtes ſic onᵘ

tũ ab iſrl̃. d Qꝛ nũc vidi oculis. clemẽtie afflictionẽ ppli. ⁊ dr̃ h̃ i
pſona dei. e Exulta. h̃ oñr annũciat̃ aduẽtᵘ xp̃i quẽ ſũme deſide
rabãt p̃tes ãtiq̃: ⁊ diuidit̃ i duas. qꝛ p̄ denũciat̃ aduẽtᵘ xp̃i. ſcd̃o mul
tiplicatio fidel̃ ppl̃i: ibi. Cõuertimini. circa pm̃ũ di. e Exulta ſatis fi
lia ſyõ ⁊c̃. qd̃ p3 ipletũ de dño Ihu xp̃o Math. xxi. vbi allegat̃ h̃ au

grauc deijcit bo
minis potãtẽ vi
tute b In tra
adrach. i. ſyrie
c Et damaſci re
quiei eiᵘ. qꝛ Da
maſcᵘ erat caput
ſyrie: vt dr̃ Eſaie
vij. ⁊ iõ i ipſa q̃eſ
ſcebat ſyria ſic in
metropoli ⁊ forti
ori ciuitate
d Quia dñs eſt
ocu. ho. ⁊c̃. i. q̃a
dñs ꝓuidet ⁊ diſ
ponit oĩa ſup bo
mines ventura: et
potiſſime reſpicit
ppl̃m iſrl̃ inq̃tũ
aſſũptuꝰ erat bu
manã naturã de
eo. h̃ aũt h̃ intro
ducit̃ ad ſignifi
cãdũ ꝙ tribulati
ones h̃ nunciatc
ſup terras iſtas
vẽture p alexãdꝝ
magnũ venerunt
ꝓpter mala q̃ fe
cerũt pplo iudeo
rũ alt̃ꝰ p pte
e Emath q̃3. no
mẽ ciuitatꝭ ſyrie

q̃3 i termis eiᵘ ⁊ᶠ tyrᵘ ⁊ ſyõ. Aſſũ
pſerũᵍ q̃ppe ſibi ſapiaꝫ valde. Etʰ
edificauit tyrᵘ munitõꝫ ſuã ⁊ⁱ coa
ceruauit argẽtũ q̃ſi humũ: ⁊ aurũ
vt lutũ plateaꝝ. eccéᵏ dñs poſſide
bit eã ⁊ˡ pcutiet i mari fortitudinẽ
eiᵘ ⁊ hec igni deuorabit̃ Videbitᵐ
aſcalõ ⁊ timebit gaza ⁊ dolebit ni
mis ⁊ accarõ q̃mⁿ ꝯfuſa ẽ ſpes eiᵘ
Et pibit rex ð gaza: ⁊ aſcalõ nõ hi
tabit̃. Et ᵒſedebit ſepator i azoto
⁊ diſpdã ſupbiã philiſtinoꝝ. Etᵖ
auferã ſãguinẽ eiᵘ ð ore eiᵘ ⁊ᑫ ab
hoiatiões eiᵘ deʳ medio dẽtiũ eius
Etˢ reliquet̃ ⁊ ipe deo nr̃oᵗ erit
q̃ſi dux i iudaᵛ ⁊ accarõ q̃ſi iebuſeus
Etʸ circũdabo domũ meã exᵃ hiſ
q̃ militãt mihi eũtesᵇ ⁊ reuertẽteſ
⁊ᶜ nõ trãſibit ſup eos vltra exactor
qꝛᵈ nũc vidi i oculis meis. Exulta
ſatis filia ſyon: iubila filia hierl̃m.

Eccéᵃ rex tuᵘ veiet iuſtᵘᵇ ⁊ ſalua
tor ipeᶜ paup ⁊ᵈ aſcendẽs ſup aſi
nã ⁊ ſup pullũ filiũ aſine Etᵉ diſp
dã q̃drigã ex ephraĩ ⁊ equũ ð hie
ruſalẽ: ⁊ diſſipabit̃ arcᵘ belli. Etᶠ
loq̃t̃ pacẽ gẽtibᵘ ⁊ᵍ ptãs eiᵘ a ma
ri vſq3 ad mare: ⁊ a flumibᵘ vſq3
ad fines terrẽʰ tu q̃3 iⁱ ſãguĩe teſtiᵏ
tui emiſiſtiˡ victos tuos ð lacu i q̃
nõ ẽ aq̃. Cõuertiminiᵐ ad munitiõẽ
vinctiⁿ ſpei. Hodieᵒ q̃3 ãnũciãsᵖ
duplicia reddã tibi q̃mᑫ extẽdi mi
hi iudã q̃ſiʳ arcũ: ipleuiˢ ephraim.
Etᵗ ſuſcitabo filios tuos ſyõ: ſupᵛ
filios tuos grecia ⁊ˣ ponã te q̃ſi gla
diũ fortiũ. Etʸ dñs deᵘ ſup eos vi
debit̃ ⁊ᶻ exibit vt fulgur iaculũ eiᵘ
Etᵃ dñs deᵘ i tuba canet ⁊ᵇ vad3
i turbine auſtri. Dñsᶜ exercituũ ꝓ
teg3ᵈ eos ⁊ᵉ deuorabũtᶠ ⁊ ſubijciẽt
lapidibᵘᵍ fũde. Etʰ bibẽtes iebria

ctoritas tunc impleta
quãdo xp̃us veniẽs in
hierl̃m ad paſſionẽ ſuã
fuit receptᵘ i ciuitate ⁊ i
tẽplo cũ leticia ⁊ exulta
tiõe ppl̃i. a Ecce rex
tuᵘ veniet tibi. i. ad ſalu
tẽ tuã. vñ dicit h̃ ra. ſal.
ꝙ ſcptura iſta nõ põt in
telligi niſi ð rege meſſia
b Iuſtᵘ ⁊ ſaluator. ſal
uauit eñi nos p viã iuſti
cie ſeipſ3 morti offerẽdo
c Ipe paup. paupẽ n.
vitã duxit a pncipio na
tiuitatis vſq3 ad horaꝫ
mortꝭ vt pat3 ex decurſu
euãgelij. d Et aſcẽ
dẽs ſup aſinã ⁊ ſup pul
lũ. ſup vtrũq3 eñi aſcen
dit ſucceſſiue tũc veniẽſ
in hierl̃m: vt p3 Math.
xxi. e Et diſpdam q̃
drigã ⁊c̃. qꝛ nõ vi armo
rũ mũ pbauit: ſ3 euiden
tia miraculoꝝ. vñ dicit
hic ra. ſa. ꝙ meſſias nõ
indigebit bellatoribus
ad ſubiugãdã ſibi mltĩ
tudĩe3 gẽtiũ: ſ3 erronee
dic̃ futurũ: qd̃ iã ẽ pteri
tũ per pdicatiõẽ apl̃oꝝ

ꝓpe fines iudee. f Et tyrᵘ ⁊ ſyõ ſilr̃: vt p3
ex. iij. Reg. g Aſſũpſerũt q̃ppe ſibi ſapiaꝫ. i. creuã. iõ ſubdit̃.
h Et edificauit tyrᵘ munitiõ3 ſuã. vt nõ timeret hoĩem i Et
coaceruauit argẽ. q̃ſi humũ. i. i magna valde abũdãtia. ⁊ h̃ ex mer
cibᵘ q̃ afferebãt̃ ibi p mare ex t'ris diuerſaꝝ gẽtiũ: vt dr̃ Ezech.
xxvij. ſ3 qꝛ ſapia terrena nõ valet ꝯ dñs. iõ ſubdit̃. k Ecce dñs
poſſi. eã. p alexãdrum. l Et pcutiet i mari forti. eiᵘ. Tyrᵘ eñi
erat vndiq3 mari circũcluſa: ſ3 alexãder magnᵘ lignis ⁊ lapidi
bus ⁊ terra ipoſitis ꝯtiguauit eã ꝓpinq̃ litori. ⁊ ſic cepit eã ⁊ cõ
buſſit. m Videbit aſcalõ ⁊c̃. Iſte eñi ciuitates philiſtinoꝝ
erãt ſite ſup mare mediterraneũ ⁊ ꝓpinq̃ tyro: ⁊ ei ꝯfederate. ⁊
iõ videtes deſtructionẽ eiᵘ timuerũt deſtructionẽ ꝓpriã. iõ ſub
dit̃ n Qm̃ ꝯfuſa ẽ ſpes eiᵘ. quã hebãt i fortitudine ⁊ auxilio
tyri. o Et ſedebit ſepator i azoto. que ẽ ciuitas philiſtinorũ.
⁊ dr̃ h̃ ſepator alexãder qui bona terre ſepauit ⁊ diuiſit ſuis bel
latoribᵘ in heb. hr̃. Et ſedebit ſpũs i azoto. ⁊ h̃ ꝯuenit alexãdro
q̃ fuit natᵘ de adulterio. Nectanebus. n. p illuſiões magicas ſb
ſpecie ammõis dei lybie cognouit mr̃e3 alexãdri ⁊ eũ genuit: vt
hr̃ i hyſtoria alexãdri. p Et auferã ſãguinẽ eiᵘ de ore eius. ſ.
alexãdri: q̃ indignatᵘ ꝯ iudeos dixit ſe deſtruere hierl̃3 ⁊ iudeo
rũ effundere ſãguinẽ: ſ3 viſo ſũmo ſacerdote verſᵘ fuit i mãſuetu
dinẽ: vt dictũ ẽ. ſ. ca. vi. q Et abhoiatiões eiᵘ. i. blaſphemi
as de deo iſrl̃: qbᵘ dicebat ipm̃ ipotẽtẽ ad defẽdẽdũ ppl̃m iſrl̃
ꝯtra ipm̃. r De medio dẽtiũ eiᵘ. i. ð ligua eiᵘ q̃ ẽ i medio den
tiũ. s Et relinquet̃. i. ſuabit̃. t Etiã ipe deo nr̃o. qꝛ alexã
der deo ſacrificauit i hierl̃m ſm̃ põtificis oſſionẽ: ꝓut dicit Io
ſephᵘ li. antiquitatũ. xi. v Et erit q̃ſi dux i iuda. qꝛ libertates
pplo dedit vt ibidẽ hr̃. x Et accarõ q̃ſi iebuſeᵘ. qꝛ illã ciuitatẽ
ſubiecit iudeis ſic Iebuſeᵘ fuit ſubditᵘ p expugnatiões dauid
ij. Reg. v. y Et circũda. do. meã. i. tẽplũ. a Ex his q̃ mi. mi
hi. i. ex iuda machabeo ⁊ frĩbᵘ eiᵘ q̃ tẽplũ ꝯ duces antiochi illu
ſtris recupauerũt ⁊ mũdauerũt. i. Mach. iiij. b Eũtes ⁊ re
deũtes. i. ad bella ꝯ aduerſarios iſurgẽtes. ⁊ h̃ fuit poſt tp̄s a
lexãdri. vt p3. i. Mach. i. c Et nõ trãſibit vltra ſup eos exa
ctor. ſ. tributi. vñ. i. Mach. xiij. dr̃. Anno. clxx. ablatũ ẽ iugũ gen

iõ ſubdit̃. f Et loquet̃ pacẽ gẽtibᵘ. q̃ ꝯuerſe ſũt nõ violẽtia ſ3 pſua
ſiõe pacifica. g Et ptãs eiᵘ a mari ⁊c̃. qꝛ i oĩbᵘ ptibᵘ orbis ſũt ali
qui fideles xp̃m ꝯfidẽtes. ⁊ Math. vlt. dic̃. Data ẽ mihi oĩs ptãs in
celo ⁊ i terra h Tu q̃3. o xp̃e. ⁊ mutat̃ modᵘ loquẽdi ð tercia pſona
ad ſcd̃am. i In ſanguine. i. in virtute ſanguis tui i cruce effuſi.
k Teſtamẽti tui. qꝛ ſãguis ille ẽ ꝯfirmatio noui teſta. Math. xxvi.
l Emiſiſti victos tuos ⁊c̃. i. p̄res i inferni lymbo detẽtos eduxiſti.
m Cõuertimini. h̃ oñr inducit̃ populi ad fidẽ xp̃i. aliq̃ tñ exponũt reſi
duũ huiᵘ ca. de iudeis qui fugerãt tp̄e pſecutiõis reg antiochi. ſ3 au
dito ꝙ iudas machabeᵘ ⁊ frẽs eiᵘ pualuerãt aduerſus duces ãtiochi
redierũt de diuerſis ptibᵘ cũ iuda fortꝭ ꝯtra aduerſarios ꝓ̄liãtes. et
ad h̃ ſatis põt applicari lr̃a. ſ3 ſaluo meliori iudicio mihi videt̃ meliᵘ
exponi oñr ad lr̃am p̄cedẽtẽ de vocatiõe ad xp̃i fidẽ cũ dr̃. m Con
uertimini ad munitionẽ. i. ad xp̃i fidẽ que ẽ tanq̃ fortalitium credẽtibᵘ
ſm̃ illõ ꝓuerb. xviij. Turris fortiſſima nomẽ dñi. ad ipm̃ currit iuſtᵘ ⁊
ſaluabit̃. n Vincti ſpei. i. vincti adinuicẽ charitate ⁊ ſpe retributio
nis eterne o Hodie q̃3. i. noui teſta. tp̄e: qd̃ dr̃ dies ad Roma. xiij.
Nox p̄ceſſit dies aũt appropinquauit. p Annũciãs duplicia red
dã tibi. tempe eñi no. teſta. p̄dicatur publice duplex gloria reddẽda. ſ.
aĩe ⁊ corpis. q Qm̃ extẽdi mihi iudã. i. Ieſu3 xp̃m de tribu iuda
ſm̃ carnẽ natũ. r Quaſi arcũ i cruce q̃ arcu ẽ pcuſſus demõ.
s Impleui ephraĩ. i. apl̃os q̃ oẽs vel fere oẽs fuerũt ð regno decẽ tri
buũ: q̃ vocat̃ ephraĩ frequẽt̃ i ſcptura ve. te. eo ꝙ Hieroboã pmᵘ rex
fuit de tribu ephraĩ. hos aũt apl̃os ipleuit dñs ſpũſctõ. act. ij. t Et
ſuſcitabo filios tuos ſyõ. i. apl̃os. v Sup filios tuos greci. i. i quã
plures apl̃i p̄dicauerũt fidẽ xp̃i. iõ ſequit̃. x Et ponã te q̃ſi gladius
fortiũ. p̄dicãdo dei v̄bũ qd̃ ẽ gladiᵘ ſpũs. Eph. vi. y Et dñs deus
ſup eos videbit̃. i miraculis viſibilibᵘ diuia v̄tute fiẽdis ad inuocatio
nẽ apl̃oꝝ. z Et exibit vt fulgur iaculũ eiᵘ. i. effectᵘ ſue ptãtis ita ma
nifeſtabit̃: ſic fulgur egrediẽs ð nubibᵘ. a Et dñs deᵘ i tuba canet
i tuba. ſ. p̄dicatõis p apl̃os ð q̃ dr̃ eſa. lviij. Quaſi tuba exalta vocẽ
tuã. b Et vadet i turbine auſtri. i. ydola auferet ſic ventᵘ turbinis
ſtipulã. c Dñs exercituũ. i. ãgeloꝝ. d Proteget eos dando eis
ꝯſtãtiã ꝯ pſecutiões tyrãnoꝝ. e Et deuorabũt. i. icorpabũt xp̃o gẽ
tes p ſuſceptiõ3 fidei. f Et ſubijciẽt iugo xp̃i. g Lapidibᵘ fũde

i.p̄dicatōib⁹ p̄cedētib⁹ ē charitate q̄ p̄ ſūdā deſignat̄ eo φ ō corda efficit̄. b Et bibētes inebriabūt̄ q̄ſi a vino.i.delectabūt̄ i ꝯuerſiōe gētiū ſic delectāt̄ illi q̄ bibūt vinū. i Et replebūt̄ vt phiale.merit̄ i dicta ꝯuerſiōe. k Et q̄ſi cornua altaris.ſ.holocauſtoꝝ:vbi int̄ cornua ponebāt̄ carnes ꝯcremande ad honorē diuinū. l Et ſaluabit eos dñs de⁹ eoꝝ i die illa.i.tp̄e noui teſta.vt p̄dictū ē. m Ut gregē p̄pl̄i ſui.i.ſic bonus paſtoꝛ diligēt̄ cuſtodit gregē ſuū n Q2 lapides ſcti.i.electi dei.

o Eleuabūt̄ ſup t̄rā.p̄ p̄ meritū gr̄e.τ poſtea p̄ p̄miū glīe.et h̄ āt q̄ď dr̄ h̄ lapides ſci.appet manifeſte φ p̄ph̄a loquit̄ metaphorice q2 lapides materiales nō ſūt ſcītaris vel vicij capaces. iō ſubdit̄ adhuc metaphorice. p Quid em̄ bonū ei⁹ τc̄.i.q̄ď ē placēs corā deo. q Niſi frumētū electoꝝ.i.corp⁹ xp̄i ꝯſecratū i pane frumēti q̄ nutriūt̄ ſpūalit̄ electi.

r Et vinū.i.ſāguis xp̄i ſub ſpē vini. s Germinās v̄gines.i.multiplicās v̄gies i eccl̄ia dei ſequentes veſtigia xp̄i paſſi. Capl̄m.x.

Etite a dño. hic ꝑn̄r conſolatur p̄pl̄m de bonoꝝ multiplicatiōe.τ diuiditur i duas p̄tes. q2 p̄ p̄ p̄h̄a denūciat bonoꝝ multiplicatiōē.ſcd̄o diſpſoꝝ ꝯgregatiōnē:ibi Sibilabo eis. p̄ma ps ab hebreis expoſitorib⁹ τ catholicis cōit̄er exponit̄ de abūdātia terrenaſcētiū τ de victorijs Mach.τ ſic pōt ad h̄ applicari lr̄a.ſ3 ſaluo meliori iudicio videt̄ mihi exponēda ō bonis ſpūalib⁹ h̄ p̄ corpalia metaphorice deſignat̄:dicēdo ꝑn̄r ad p̄cedētia τ ſb̄ſequētia vt videbit̄.in parte eī imediate p̄cedēti locut⁹ fuerat p̄ph̄a ō vocatiōe ad fidē xp̄i τ nutritiōe i ea cibo τ potu ſacrali:ad que diſponit v̄bū diuinū.iō ꝑn̄r dicit p̄ph̄a. a Petite a dño pluuiā.i.doctrinā euāgelicā:ſic dr̄ Deut.xxxij.Cōcreſcat vt pluuia doctrīa mea fluat vt ros eloquiū meū τc̄. b In tp̄e ſerotino.i.tp̄e noui teſti:q̄ď dr̄ ſerotinū reſpectu veteris teſti.vñ dr̄ p̄ma Johis.ij.Nouiſſima hora eſt p̄ h̄ q̄ď dr̄ hic i tp̄e ſerotino.videt̄ φ nō loq̄t̄ ō pluuia materiali p̄ terrenaſcentib⁹ q̄b⁹ pluuia p̄mitiui tp̄is ē tm̄ vel pl⁹ neceſſaria. c Et dñs faciet niues τ pluuiā.i.doctrinā euāgelicā:q̄ dr̄ nix.q2 refrigerat ꝯcupiſcētiā.τ pluuia.q2 multiplicat boni op̄is fructū d Dabit eis ſingulis herbā.ſic em̄ frumētū p̄ facit herbā.poſtea ſpicā:τ vltīo granū:ſic fructificatio ſpūalis de min⁹ p̄fecto p̄cedit ad debitū augmētū

e In agro.ſ.dñico q̄ ē eccl̄ia.Math.xiij. f Q2 ſimulachra locuta ſūt inutile.gētilib⁹ eī añ ꝯuerſiōē in ydol̄ r̄nſa dabāt̄ que nō ſolū erant inutilia:ſ3 ēt nociua. g Et diuini τc̄.talib⁹ eī erāt īrēti gētiles añ cōuerſionē ad fidē. h Idcirco adducti ſūt.a recta via p̄ varios errores. i Affligēt̄ remanētes i errorib⁹. k Q2 nō ē eis paſtoꝛ.i.doctoꝛ ver⁹:ſ3 falſus.iō ſubdit̄. l Sup paſtores.i.ſacerdotes ydoloꝝ τ doctores gētiū. m Irat⁹ ē furoꝛ me⁹.q2 nō ſolū ſūt mali:ſ3 ēt p̄ertrahūt ad malū ō q̄bus ſubdit̄. n Et ſup hircos viſitabo.i.ſup reprobos q̄ dñr hedi vel hirci.math.xv.τ accipit̄ hic viſitatio p̄ malo pene.q̄ď āt ſubdit̄. o Q2 viſitauit dñs τc̄.accipit̄ viſitatio i bonū vtroq3 mō frequēt̄ accipit̄ viſitatio i ſcp̄tura. p Domū iuda.i.cetū apl̄oꝝ xp̄m ꝯfitēciū.q2 p̄ domū iuda itelligunt̄ xp̄m ꝯfitētes.ēt ſm hebreos vt dictū fuit hic.xxiij.τ.xxxiij. q Et poſuit eos q̄ſi equū glīe

hūt q̄ſi a vino τ[i] replebūt̄ vt phiale τ[k] q̄ſi cornua altaris. Et[l] ſaluabit eos dñs de⁹ eoꝝ in die illa vt[m] gregē p̄pl̄i ſui q2[n] lapides ſcti eleuabūt̄[o] ſup t̄rā ei⁹. Quid[p] em̄ bonū ei⁹ eſt:τ qd pulcrū ei⁹ niſi[q] frumētū electoꝝ:τ[r] vinū germinās[s] virgines. Capl̄m.x.

Etite[a] a dño pluuiā i[b] tēpoꝛe ſerotino τ[c] dñs faciet niues τ pluuiā imbris τ[d] dabit eis ſingulis herbā i[e] agro Q2[f] ſil̄acra locuta ſūt inutile τ[g] diuini videꝛt mēdaciū3:τ ſōniatores locuti ſūt fruſtra τ vane ꝯſolabāt̄ Idcirco[h] adducti ſūt q̄ſi grex affligēt̄[i] q2[k] nō eſt eis paſtoꝛ. Sup[l] paſtores irat⁹[m] ē furoꝛ me⁹ τ[n] ſuper hircos viſitabo:q2[o] viſitauit dñs exercituū gregē ſuū domū3[p] iuda τ[q] poſuit eos q̄ſi equū3 glīe ſue in[r] bello. Ex[s] ipſo angel⁹[t] τ[u] ex ipſo paxill⁹ τ[x] ex ipo arc⁹ p̄lij τ[y] ex ipo egredict̄ oīs[z] exactoꝛ ſil̄. Et erūt q̄ſi fortes ꝯculcātes lutū i medio viarū i p̄lio:τ bellabūt:q2[a] dñs cū3

ſue.q2 deduxit eos p̄ ſua volūtate ad declarādā gl̄iā3 maieſtatis ſue p̄ op̄a miraculoſa. r In bello ꝯ humani generis inimicū s Ex ipſo.i.apl̄oꝝ cetu τ ſucceſſoꝝ ſuoꝝ t Angul⁹.ꝯiungēs iudeos τ gētiles i vna eccl̄ia. v Ex ipō paxill⁹.i.ſuſtētās debiles τ infirmos, x Ex ipo arc⁹ p̄lij.ꝯ hereſes τ errores inſurgētes:τ maxīe tēpoꝛe antichriſti. y Et ex ipo egredietur.i.abijcietur. z Oīs exactoꝛ.i antixp̄s cū3 ſuis ſatellitib⁹ q̄ a domino ieſu xp̄o interficietur. ij. ad Theſſa.ij.iō ſeq̄t̄ poſtea. a Q2 dñs cū eis.i.dñs ieſus xp̄us.

eis τ[b] ꝯfūdēt̄ aſcēſores eq̄rū. Et[c] ꝯfortabo domū iuda τ domū Joſeph ſaluabo. τ[d] ꝯuertam eos q2 miſeboꝛ eoꝝ τ[e] erūt ſic fuerūt q̄ñ nō p̄iecerā eos. Ego.n. dñs de⁹ eoꝝ τ exaudiā eos τ[f] erūt q̄ſi fortes ephraī:τ letabit̄ coꝛ eoꝝ q̄ſi a vino τ[g] filij eoꝝ videbūt τ[h] letabūt̄:τ exultabit coꝛ eoꝝ in dño. Sibilabo[i] eis τ[k] cōgregabo illos quia redemi eos. Et[m] multiplicabo eos ſic añ fuerāt multiplicati τ[n] ſemiabo eos i p̄pl̄is τ[o] ō lōge recordabūt̄[p] mei:τ[q] viuēt cū[r] filijs ſuis:τ[s] reuertēt̄:τ reducā eos ō t̄ra egypti:τ ō aſſyrijs ꝯgregabo eos. Et ad t̄rā galaad τ lybani adducā eos τ[t] ñ inueniet̄ eis loc⁹. Et[u] trāſibūt in[x] maris freto τ[y] percutiet in mari fluct⁹ τ[z] ꝯfūdent̄ oīa p̄fūda fluminis:τ hūiliabit̄ ſup̄bia aſſur:τ ſceptrū egypti recedet cōfortabo[b] eos in dño τ[c] i noīe ei⁹ ambulabūt dic̄ dominus. Capitulū.xi.

Pen[a] libane portas tuas:τ comedat ignis ce-

b Et ꝯfūdēt̄ aſcēſores equoꝝ.i.milites antixp̄i. c Et ꝯfortabo domū iuda τ domū ioſeph. q̄ali qui apl̄i fuert̄ de vtroq3 regno.vel p̄ domū iuda itelligūt̄ fideles ō iudeis credentes τ p̄ domū ioſeph.qui interp̄tat̄ accreſcēs fideles ō gētib⁹ q̄ ſūt magno numero. d Et ꝯuertā eos reducēdo ad v̄itatem fidei aliq̄s ꝯuerſos ab ea tēpoꝛe antichriſti. e Et erūt ſic fuerūt q̄ñ nō p̄iecerā eos.i.añ p̄iectiōē3 antichriſti q̄ videbūt̄ fideles q̄ſi a deo p̄iecti. f Et erūt q̄ſi fortes ephraī i fide firmati. g Et filij eoꝝ videbūt.i.ab eis edocti τ regn̄ati p̄ baptiſmum. h Et letabūt̄.de deiectiōē antixp̄i i Sibilabo eis.hic p̄ph̄eta denunciat diſperſorum congregationem. Et dicit hic Ra.ſal. φ hec congregatio referenda eſt ad tempus futurum quod vocat tp̄s meſſie.τ i h̄ dic̄ veꝝ.ſ3 q̄ď dicit futuꝝ iā ipletū ē p̄ xp̄m i vocatiōē fideliū:q̄ ꝯgregati ſūt i vna eccl̄ia nō locali mō:ſ3 fidei τ charitatis vniōē.τ h̄ ē q̄ď dr̄ l Sibilabo eis.inſpirādo ſpm̄ deuotiōis. k Et ꝯgregabo illos.fide τ charitate. l Q2 redemi eos.mea paſſiōē.vñ dr̄ Joh.xi.φ ieſus moritur⁹ erat.nō tm̄ p̄ gēte ſ3 vt filios dei q̄ erant diſpſi p̄ varios errores gētiliū ꝯgregaret i vnū mō p̄dicto. m Et multip. eos ſic añ fu.multiplicati.ſ.tp̄e dd̄ τ ſalomōis i q̄ fuerūt multi fideles eccl̄ie q2 vna ē eccl̄ia fideliū a p̄ Abel iuſto vſq3 ad vltimū electū q̄ in fine mūdi naſcitur⁹ ē vt dic̄ Greg.homel.vij.τ nō ſolū tot imo multo plures multiplicati ſūt tp̄e noui teſti q̄3 veteris. n Et ſemiabo eos i p̄pl̄is.p̄ p̄dicatores miſſos ad diuerſas p̄tes oꝛbis o Et de lōge.i.ō lōginq̄s p̄tib⁹. p Recordabūt̄ mei.i.bñficioꝝ meoꝝ. q Et viuēt.vita gr̄e. r Cū filijs ſuis.i.imitatorib⁹ ſuis. s Et reuertēt̄ τ reducā eos ō t̄ra egypti τc̄.q2 ō diuerſis p̄tib⁹ oꝛbis añ tp̄s antixp̄i veniēt fideles τ occupabūt hierlm̄ τ terrā p̄miſſiōis. t Et nō inuenit̄ eis loc⁹.h̄ dr̄ ad deſignādū magnā multitudinē veniētiū. v Et trāſibit.ſ.dñs x In maris freto.dādo eis trāſitū p̄ſpꝑū.iō ſeq̄t̄. y Et percutiet i mari fluct⁹.faciēs eos q̄ſcere. z Et ꝯfūdent̄ oīa p̄fūda fluminis.i t̄ra egypti:vt dicit hic ra.ſa.eo φ iūdat̄ inūdatiōē nili a Et hūiliabit̄ ſup̄bia aſſur τc̄.i his t̄ris hitāt ſaraceni q̄ a xp̄ianis debellabūt̄.q2 lex machometi a gladio incepit:τ p̄ gladius

ma:f:⁊ gladio ẽminabiť b Cõfortabo eos ĩ dño.ſ.xpianos c Et ĩ noie eı⁹ ambulabũt.nõ pſumẽtes ð ſua potẽtia ſʒ diuīa
Peri lybane. Iſtõ caplm varie exponi Caplm.xi.
tur ab hebreis ⁊ latinis:⁊ oẽs expoſitores mihi videnť
in aliq̃b⁹ a lrã diſſonare.ppť qð ſine piudicio intẽdo ð
diuerſis expoſiti
onibus aliq̃ aſſu
mere ⁊ aliq̃ adde
re ad lrãm pcor
dãdã. Põs igiť
caplm ĩ tres ptes
diuidiť quia p̃ ð
ſcribiť ſcðĩ tepli
dſtructio.ſcðo de
ſtructiõis rõ:ibi,

an nibilationẽ regni tñ de⁹ h nõ fecit:ſʒ regnũ ĩ duo diuiſit.iij.Reg.xi.
⁊ h ẽ qð dı. a Et aſſũpſi mihi duas ṽgas.i.duos reges b Vnã
vocaui decorem.ſ.Ieroboam q̃ locut⁹ fuit pplo pulere pmittẽs ei li
bertatẽ. c Et alterã vocaui funiculũ.ſ.roboã q̃ locut⁹ fuit pplo du
re dicẽs.Pr̃ me⁹ cecidit vos flagellis,ego aũt cedã ſcorpiõib⁹.eſt aũt
ſcorpio gen⁹ flagelli:a
cuı⁹ mãubrio dependẽt
cordule nodulos hñtes
ferreos:aut plũbeos in
extremitate:⁊ iõ vocať
ſcorpio.tũ q: grauiť p
cutit:tũ q: in pcutiendo
fines cordulaꝝ ſup cor
puſ pcuſſi reflectit:ſicut
ſcorpio reflectendo cau
dã pũgit.ppť qð robo
am hic vocať funicul⁹.

drostuas. Vlula[b] abies q: ceci-
dit cedr⁹: qm̃[c] magnifici vaſtati ſt
Vlulate[d] querc⁹ baſã qm̃[e] ſucci-
ſus ẽ ſalt⁹ munit⁹. Vox[f] vlulat⁹
paſtoꝝ q:[g] vaſtata ẽ magnificentia
eoꝝ. Vox[h] rugit⁹ leonũ qm̃[i] vaſta
ta ẽ ſupbia iordanis[k]. Hec[l] dicit
dñs de⁹ me⁹. Paſce[m] pecora oc-
ciſiõis q̃[n] q poſſederãt occidebãt[o]
⁊ ñ dolebãt ⁊[o] uẽdebãt ea dicẽtes[p]
Bñdict⁹ dñs diuites[q] facti ſum⁹.
Et[r] paſtores eoꝝ nõ pcebant[s] eis
⁊[t] ego nõ pcã vltra ſup hitãtes ter
rã dic dñs Ecce[u] ego tradã hoies
vnũquẽqʒ ĩ mãu pximi ſui: ⁊ ĩ ma
nu regis ſui ⁊[x] ɔcidẽt terrã: ⁊ nõ e-
ruã ð mãu eoꝝ ⁊[y] paſcã pec⁹ occi-
ſiõis ppter[z] hoc o[z] paupes gregis

Et[a] aſſũpſi mihi duas ṽgas vnã[b]
vocaui decorẽ: ⁊[c] alterã vocaui fu
niculũ ⁊[d] paui gregẽ. Et[e] ſuccidi
tres paſtores ĩ mẽſe vno ⁊[f] cõtra-
cta ẽ aĩa mea ĩ eis Siqdẽ[g] ⁊ aĩa eo
rũ variauit ĩ me: ⁊ dixi[h] Nõ paſcã
vos. Qð moriť moriať: ⁊ qð ſuc
cidiť ſuccidať: ⁊[i] relıq̃ deuorẽt vnuſ
qſqʒ carnẽ pximi ſui. Et[k] tulit vir
gã meã q̃ vocabať dec⁹ ⁊[l] abſcidi
eã: vt[m] irritũ facerẽ fed⁹ meũ qð[n]
pcuſſi cũ oib⁹ pplis: ⁊[o] ĩ irritũ ðdu
ctũ ẽ ĩ die illa. Et[p] cognouerũt ſic
paupes gregis q[q] cuſtodiũt mihi[r]
q:[s] vbũ dñi ẽ. Et[t] dixi ad eos. Si[u]
bonũ ẽ ĩ ocul' vr̃is: afferte mercedẽ
meã ⁊[x] ſi nõ qeſcite ⁊[y] appẽderũt
mercedẽ meã triginta argẽteos. ⁊[a]

Hec dicit. tercio
antichriſti pſecu
tionibi. Et dixit
dñs.pma ps nõ
ſolũ a latinis ſed
ẽt ab hebreis an
tiqs expõiť ð de
ſtructiõe tepli fa
cta per romanos
vñ ĩ libro q̃ dı io
ma apð hebreos
dı q: añ deſtructi
onẽ tepli porte e
ius ð nocte apie
banť ſine hoie.⁊
dixit rabi Iohã

b Et paui gregẽ.i.ſuſtẽ
taui ppl'ʒ iudaicũ ĩ vero
q: regno abſqʒ meritis
eoꝝ cũ declaret ad ydo
lanã.ppť qð ſubdiť
c Et ſuccidi tres paſto
res ĩ mẽſe vno.q̃ fuerũt
ſ.iorã rex iſrl':⁊ ocbozi
as rex iuda:⁊ iezabel q̃
cũ iorã filio ſuo regnuʒ
admĩſtrabat:vt hı ex.o.
iiij.⁊.iiij.Reg. Iſtos eñ
tres interfecit dñs p iehu
filiũ nãſi:eo q: erãt ydo
latre peſſimi:vt pʒ .iiij.

nã Teplũ q̃re deſtruis teipm:ſcio eñ ð te q: finis tu⁹ erit deſtru
ctio:ſup te nãqʒ pphauit zacharias a Aperi libane portas
tuas:⁊ comedat ignis cedros tuas. Romani eñ capta ciuitate
ſuccẽderũt teplũ. b Vlula abies q: cecidit cedr⁹.q̃ ẽ te maioꝝ
⁊ ſubdiť expoſitio. c Qm̃ magnifici vaſtati ſũt.i.illi q̃ erant
maiores ĩ pplo iudeoꝝ ĩ hierlm exñtes.⁊ iõ alij exñtes ĩ locis a
lijs debãt diffidere de ſalute d Vlulate querc⁹ baſan.i.hita
tores vltra iordanẽ:vbi erat tra baſan:in q̃ tũc hitabãt aliq̃ iu
dei. e Qm̃ ſuccıſus ẽ ſalt⁹ munit⁹.i.hierlm q̃ tãqʒ metropo
lis erat mag munita ð romanos alijs ciuitatib⁹. f Vox vlu
lat⁹ paſtoꝝ.i.ſacerdotũ q̃ tũc regebãt pplm. g Qm̃ vaſtata
ẽ magnificẽtia eoꝝ.i.teplũ ð q̃ gliabanť ⁊ magnifice viuebãt.
h Vox rugit⁹ leonũ.i.poontũ q̃ añ deſtructiõeʒ tepli abũdabãt
ĩ iudea.vt dıť ioſeph⁹ li.de iudaico bello. i Qm̃ vaſtata ẽ
ſupbia.i.diuitie q̃ ſunt materia ſupbiẽdi. k Iordanis.i.iu
dee ſup iordanẽ ſite. l Hec dic.h pñr deſcribiť p̃dicte deſtru
ctiõis rõ q̃ fuit iudeoꝝ igratitudo:⁊ diuidiť ĩ duas ptes.q: p̃ po
niť magnitudo bñficioꝝ diuioꝝ.ſcðo ĩ gratitudo iudeoꝝ ibi.⁊ dixi.
pña ĩ duas.q: p̃ ponũť bñficia dı ĩ exitu ð egipto.ſcðo ĩ iudee t
ritorio:ibi Et aſſũpſi.circa pmũ dı l Hec dic dñs de⁹ me⁹:ſco
ſcðo bñficia iudeis pſtita. m Paſce pecora occiſiõis.i.dic q:
paui filios iſrl' q̃ dicebãť pecora occiſiõis ĩ egypto.q: maſculi na
ſcẽtes ĩ flumẽ pijciebanť:⁊ adulti duris laborib⁹ affligebãť:in
tm̃ q: vita eoꝝ ad amaritudinẽ deducebať:vt habeť Exo.i.
n Que q̃ poſſederãt.ſ.egyptij. o Occidebãt.mõ p̃dicto.
o Vẽdebãt ea.q: pncipes egypti hebãt eos ſuos:⁊ vn⁹ aliqñ
vẽdebat alij. p Dicẽtes:bñdict⁹ de⁹.q̃ tradidit iſtos mani
bus nr̃is. q Diuites fcı ſum⁹.q: vẽdẽs gliabať de pcio:et
emẽs ð mãcipio. r Et paſtores eoꝝ.i.dñi eoꝝ s Nõ pcebãt
eis.a laborib⁹ duris. t Et ego nõ pcã vltra ſup hitan.terrã
i.egyptios quos multis plag affiixit:⁊ poſtea ĩ mare ſubmerſit
exo.xiiij. v Ecce ego tradã hoies ⁊c.q: mlti eoꝝ ſequẽtes re
gẽ ſubmerſi ſũt cũ eo.⁊ remanẽtes poſtea ɔtẽdebãt adiuicẽ:q:
vn⁹ iponebat alteri q: fuerat ĩ cã detẽtiõis filioꝝ iſrl' ĩ egypto ð
pcepti dñi:ex qua ſecute fuerãt plage egypti. x Et ɔcident
ter.i.lacerabũt ſeinuicẽ. y Et paſcã pec⁹ occiſiõis.i.filios iſ
rael q̃s paui ĩ deſto mãna celeſti.xl.ãnis. z Propter h.i.p
pter afflictionẽ quã ſuſtinuert ab egyptijs. z O paupes gre
gis.i.o vos hebrei q̃ fuiſtis ĩ egypto depaupati. a Et aſſũ
pſi.h pñr recoliť bñficia ĩ iudea pſtita in qua pduxit pplm ad
honorẽ regiũ tpe dð ⁊ ſalomõis,⁊ q: ꝑ uis Salomõ demeruiſſet

Regũ.ix.iõ ſubdiť. f Et ɔtracta ẽ aĩa mea ĩ eis.i.retracta ẽ ab eis
ppter nimiã eoꝝ maliciã.iõ ſubdiť g Si quidẽ ⁊ aĩa eoꝝ variauit
in me.in multiplici actu ydolatrie. h Et dixi:nõ paſcã vos.i.deme
rita vr̃a exigũt q: nõ ſuſtẽtẽ vos.vñ.iiij.Reg.x.dı. In dieb⁹ illis cepit
dñs tedere ſup iſrl':pcuſſitqʒ eos azael ⁊c.iõ ſubdiť. Qð moriť moria
tur.⁊c. i Relıq̃ deuorẽt vnuſquiſqʒ carnẽ pximi ſui.q: nõ ſolũ oc
cidebanť ab extraneis:imo ẽt diſſenſiõib⁹ inteſtinis.⁊ ppter hec mala
ſubdiť. k Tuli ṽgã meã q̃ vocabať decor.i.regnũ iſrl' qð dñs p ſal
amanaſar tpe oſee abſtulit.iiij.reg.xvij. l Et abſcidi eã.q: illud re
gnũ nõ fuit reſtitutũ:nec captiuitas illa rediit. m Vt irritũ facerẽ fe
dus meũ.ly vt teneť hic ɔſecutiue:q: h irritatio ſecuta ẽ. n Qð pcuſ
ſi cũ oib⁹ pplis.q:.ſ.nõ dñarenť iudeis qʒdiu iudei fuirẽt fidel' mihi
⁊ p talẽ modũ loquẽdi dı Oſee.ij. Et pcuſſi eis fed⁹ meũ ĩ die illa cuʒ
beſtia agri:⁊ cũ volucre celi ⁊c.ſ.q: nõ noceãt pplo meo:vt pʒ ibidem
o Et ĩ irritũ deductũ ẽ ĩ die illa:qñ eñ regnũ iſrl' fuit trãſlatũ in aſſyri
os:manifeſte patuit q: fedus p̃dictũ erat irritatũ. p Et cognouerũt
ſic paupes greg.i.paupes ppli iſrl'. q Qui cuſtodiũt.ſ.legem.
r Mihi.i.vt obediãt mihi ⁊ iſti erãt iuſti ĩ pplo illo q̃ a maiorib⁹ erãt
ðpaupati.q: iuſtos pſeqbãť. s Q: vbũ dñi ẽ.ſ.talis tranſlatio regis
⁊ ppli.ppť pctã.h eı p̃dixit dñs p Moyſen Deut.xxviij. Ducetqʒ te
dñs ⁊ regẽ tuũ quẽ ɔſtitueris ſup te ĩ gẽtẽ quã ignoras tu ⁊ pres tui
⁊c. Iuſti.n.ð pplo iſrl' q̃ ſtudebãt legẽ moyſi:viderũt tũc h dñi vbũ eẽ
ĩpletũ. t Et dixi.h pñr poniť iudeoꝝ ingratitudo:q̃ maxie appuit ĩ
pcuratiõe mortis xpi.⁊ q̃tũ ad h dı. Et dixi ad eos.i.ad iudeos rema
nẽtes p⁹ captiuitatẽ p̃dictã.⁊ ẽt p⁹ captiuitatẽ babylonicã. v Si
bo.ẽ ĩ ocu.ve.af.mer.meã.i.fuite mihi de cetero fidel' p bñficijs vob
a me colať. x Et ſi nõ.quieſcite.ſ.a mea fuitute h nõ dixit inducẽdo
ad malũ.ſʒ p h ĩſinuãs q: dimittit hoies ĩ libertate arbitrij bonũ vel
malũ faciẽdi.p h tñ qð dı h.et ſi nõ q̃eſcite.fm modũ loquẽdi dať itel
ligi q: nõ fuirẽt deo ſic grati:ſʒ mag agerẽt ð eũ vt igrati ipm ĩ natu
ra aſſũpta pſequẽdo.iõ ſubdiť. y Et appenderũt mercedẽ meã.i.p̃
ciũ p corpe meo ſibi tradẽdo:ſic merces eq̃ dı p̃cium q̃ vẽdiť ⁊ emiť.
z Triginta argẽteos.ipi iude pditori:fm q: hı math.xxvi.⁊.xxvij.vbi
Mathe⁹ ſpũſctõ illuminat⁹ dic hãc pphiaʒ tũc fuiſſe impletã
a Et dixit dñs ad me zachariã b Proijce illõ.i.h p̃ciũ p̃dic pijcie
dũ. c Ad ſtatuariũ i.fuſorẽ ſtatuaꝝ.vt dicũt expoſitores nr̃i.p quẽ ĩ
telligiť ipe de⁹ q̃ ẽ formator oim.⁊ ẽ ſenſ⁹. b Proijce illõ ad ſtatua
riũ.i.p̃dic iſtõ corã deo ponẽdũ vt videat ⁊ iudicet h fctũ. d Decoꝝ
p̃ciũ.i.vile.⁊ ẽ h mod⁹ loquẽdi ironice ẽt fm hebreos q̃ itelligiť oppo
ſitũ:ſic de gnano ironice dı.ecce magn⁹ gigas. e Quo appciat⁹ ſũ
ab eis.i.empt⁹ a iudeis iuda vẽditore.q.d.tã paruo ⁊ vili p̃cio nõ de

dixit dñs ad me. Proijce[b] illũd ad[c] ſtatuariũ decoꝝ[d] p̃ciũ q[e] appciat[9] ſũ ab eis. Et[f] tuli .xxx. argẽteos ⁊ p̃ieci illos i domo dñi ad ſtatuariũ ⁊[g] p̃cidi virgã meã ſcdaꝫ q̃ appellabat funicul[9]: vt[h] diſſoluerẽ germanitatẽ iter iudã ⁊ iſrl': ⁊[i] dixit dñs ad me. Adhuc[k] ſume tibi vaſa paſtoris[l] ſtulti q2[m] ecce ego ſuſcitabo paſtoꝛẽ[n] i terra: q[o] derelicta nõ viſitabit diſpſuꝫ nõ q̃ret et ꝯtritũ nõ ſanabit ⁊ id qd̃ ſtat nõ enutriet ⁊[p] carnes pinguiũ comedet ⁊[q] vngulas eoꝝ diſſoluet. O[r] paſtor ⁊ ydolũ: derelinquẽs gregem Gladi[9][s] ſup[t] brachiũ eiuſ: ⁊[u] ſup oculũ dextrũ ei[9]. Brachiũ[x] ei[9] ariditate ſiccabit ⁊[y] ocul[9] dexter ei[9] tenebreſcẽs obſcurabit. Ca. xii.

Onus[a] verbi dñi ſup[b] iſrl'. Dixit[c] dñs extẽdẽs celuꝫ ⁊[d] fundãs ẽraꝫ ⁊[e] fingẽs ſpm̃ hominis i eo. Ecce[f] ego ponã hierl'm ſupliminare[g] crapule oib[9][h] pplis i circuitu ſꝫ[i] ⁊ iuda erit i obſidiõe ꝯtra hierlꝫ. Et erit i[k] die illa ponã hierlꝫ lapidẽ honeris cũctis pplis. oẽs q leuabũt eũ: ꝯciſiõe lacerabũt ⁊[l] colligẽt aduerſ[9] eã oĩa regna ẽre. In[m] die illa dic̃ dñs p̃cutiã[n] oẽs equũ i ſtupoꝛẽ: ⁊ aſceſoꝛẽ ei[9] i amentiã. Et[o] ſup domũ iuda apiã[p] oclos meos: ⁊ oẽs equꝫ ppłoꝝ p̃cutiaꝫ cecitate. Et[q] dicẽt duces iuda i corde ſuo ꝯfortẽt[r] mihi hitatores hierl'm in dño exercituũ deo eoꝝ. In[s] die illa ponã duces iuda ſicut caminũ ignis i lignis

huĩ appciari. Hebrei dicũt q̃ h̃ ẽ lr̃a. Proijce illũd ad thezaurariũ vel ad figulũ. dictio n. hebraica h̃ poſita ẽ equiuoca ad thezaurariũ ⁊ formatoꝛẽ. ⁊ formatoꝛ põt dici figul[9] q̃ format vaſa d̃ ẽra. ⁊ ſtatuari[9] qui format ſtatuas d̃ alia materia. trãſlatio nr̃a accipit hãc vltimã ſignificatiõeꝫ .ſ. tertiã. Hebrei ṽo aliq̃ accipiũt p̃mã, aliq̃ ſcdaꝫ, ⁊ illoꝝ acceptio mag[9] ꝯſonat euãgelio vbi dr̃: q̃ iudas retulit .xxx. argenteos ſacerdotib[9] qui cuſtodiebãt theſauros tẽpli. ⁊ q̃ ex illa pecũia emerũt agꝝ figuli. Math. xxvij. Sic igit põt h̃ lr̃a exponi. Proijce illũd ad thezaurariũ .i. p̃dic p̃ciũ xp̃i corã ſacerdotib[9] qui erãt thezaurarij p̃ijciẽdũ ſicut dr̃ Math. xxvij. q̃ iudas p̃iectis argenteis corã ſacerdotib[9] receſſit. vl' p̃ijce illũd ad figulũ .i. p̃dic p̃ijciẽdũ ad emẽdũ ide figuli agrũ tñ lʒ ad. nõ ẽ itelligẽdũ cã liſ ſʒ ꝯſecutiue. q2 ẽptio agri ꝯſecuta ẽ ad illã p̃iectionẽ. Decoꝝ p̃ciũ ⁊c̃. exponat̃ vt .s.

f Et tuli .xxx. argẽteos ⁊c̃. ſic videbat̃ pph̃e viſiõe imaginaria ac ſi acciperet .xxx. denarios: ⁊ p̃ijceret i domo dñi. p qd̃ deſignabat̃ ſic ſiẽdũ de p̃cio xp̃i a iuda p̃ditoꝛe q̃ p̃iecit illũd i tẽplo. g Et p̃cidi virgã meã ſcdam .ſ. regnũ iuda: vt viſũ ẽ .s. qd̃ nõ fuit p̃ciſũ i captiõe ſedechie. q2 illa captiuitas rediit de babylõe. ⁊ habuit ppl's duces vt zorobabel ⁊ plures alios. ⁊ poſtea aliq̃s reges añ aduẽtũ xp̃i: vt h̃r i ſcholaſtica hyſtoria: ſed p̃p̃e fuit p̃ciſũ i deſtructiõe hierl'm p Tytũ ⁊ veſpaſianũ: qñ tũc iudei fuerũt p orbẽ captiuati nõ h̃ñtes ducẽ nec p̃ncipẽ. ⁊ illa captiuitas adhuc manet. h Ut diſſoluerẽ germanitatẽ int̃ iudã et iſrl' .i. int̃ xp̃ianos xp̃o d̃ tribu iuda ſʒ carnẽ adherẽtes q̃ꝝ p̃les fuerũt ad lr̃am de tribu iuda: ⁊ iudeos i iſidelitate p̃manẽtes. ⁊ h̃ fuit figuratũ .iij. Regũ .xij. vbi dr̃ q̃ iſrl' ſepauit ſe a iuda dicẽs. Nõ ẽ ps nobiſ i dauid ⁊c̃. vñ ⁊ iudei ſũt odioſi xp̃ianis ⁊ ecõuerſo. i Et dixit. hic ꝯñr agit̃ de p̃ſecutiõe antixp̃i. ⁊ ꝯtinuat̃ ſic lr̃e p̃cedẽti. q2 iudei p maiori p̃te negauerũt verũ xp̃m ipm̃ repellẽtes. iõ iuſte p̃mittẽt̃ a deo recipe antixp̃m q̃ falſo dicet ſe eẽ xp̃s. ⁊ ſic ab eo decipi. ⁊ h̃ p̃dixit xp̃us Joh. v. Ego veni i noĩe p̃ris mei ⁊ nõ accepiſtis me. ſi ãt ali[9] venerit i noĩe ſuo illũ accipietis. Sic ḡ p̃cedit̃. q2 p̃ ponit̃ p̃ſecutio antixp̃i breuiter ⁊ ſuccincte. ſcdo mag[9] diffuſe cã ſequẽti ca. Circa p̃mũ dr̃. k Sume tibi vaſa .i. inſtr̃a: vt ṽgã ⁊ perã paſtoralẽ ⁊ hmõi. inſtr̃a eñ cuiuſlibet artis dicũt̃ vaſa ſm̃ p̃p̃etatẽ idiomatis hebrei. l Paſtoris ſtulti i ſignũ q̃ iudei recepturi ſũt ãtixp̃m q̃ erit tãte amẽtie q̃ dicet ſe eẽ deũ .ij. Theſſal. ij. Qui extollit̃ ſupra oẽ qd̃ dr̃ de[9] aut qd̃ colit̃. m Q2 ecce ego ſuſcitabo .i. ſuſcitari p̃mittã n Paſtorẽ i terra .i. antixp̃m dñaturũ i ea. o Qui derelicta nõ viſitabit ⁊c̃ .i. nullũ op[9] pietatis exhibebit ſed erit maxĩe crudelitatis erga iuſtos. ideo ſubdit̃. p Et carnes pinguium comedet. eoꝝ bona rapiendo q Et vngulas eorum diſſoluet. corporaliter eos affligendo ⁊ occidendo. r O paſtor ⁊ ydolũ. ydolũ dr̃ qd̃ p deo colit̃ ⁊ nõ eſt. ⁊ ſic erit d̃ antixp̃o q̃ ſe debit i tẽplo dei tãq̃ ſit de[9] .ij. Theſſal. ij. s Gladi[9] .i. ſentẽtia dei.

t Sup brachiũ ei[9] .i. ſup ṽtutẽ ei[9] corpalẽ. v Et ſup oculũ dextꝝ ei[9] .i. ſup aĩam i q̃ ẽ intellect[9] q̃ dr̃ ocul[9] x Brachiũ ei[9] ariditate ſiccabit̃. q2 corp[9] ei[9] p michaelẽ d̃ p̃cepto xp̃i fulminabit̃ y Et oc. dexter ei[9] ⁊c̃. obſcurabit̃. q2 ei[9] aĩa ad tenebras exteriores i iſernũ d̃ducet̃

Onus. Iſtd̃ c. ab aliq̃b[9] nr̃is doc. q̃ñi ad ſui p̃ncipiũ expo ca. xij. nit̃ de deſtructiõe hierl'm p romanos. ſʒ huic videt̃ obuiare qd̃ h̃ dr̃. Sʒ ⁊ iuda erit i obſidiõe ꝯ hierlꝫ. Itẽ qd̃ ſubdit̃. In die illa dicit dñs. Percutiã oẽm equũ i ſtupore ⁊ aſceſoꝛẽ ei[9] i amẽtia: q2 nõ legit̃ trib[9] iuda fuiſſe cũ romanis i obſidiõe hierl'm ꝯ iudeos obſeſſos. nec q̃ exercit[9] romanoꝝ a deo tũc ſic fuerit p̃cuſſus. imo valde p̃ſpe triũphauit de iudeis, ſm̃ q̃ declarauit diffuſe Joſeph[9] li. de iudaico bello. Propt̃ qd̃ expoſitores alij nr̃i exponũt h̃ de p̃ſecutiõe eccl'ie p̃mitiue a iudeis ⁊ p̃ncipib[9] romanis. ſʒ expoſitio vr̃ magis myſtica q̃ꝫ ad lr̃aꝫ. Ponũt̃ et h̃ i textu aliq̃ q̃ videt̃ ad h̃ eẽ diſſona vt videbit̃. Ra. ſa. ṽo exponit h̃ ca. ⁊ q̃ oĩa ſeq̃ntia vſq3 ad finẽ hui[9] pph̃ie de bello Gog ⁊ magog ꝯ iudeos: q̃s dicit p̃ rege mẽſſiã ṽturũ debellãdos ſʒ h̃ fũdat̃ ſup falſum fũdamẽtũ: ſic dictũ ẽ de gog ⁊ magog Ezech. xxxviij. ⁊ q2 ibidẽ dr̃: q̃ per Gog ⁊ magog itelligit̃ antixp̃s ⁊ ei[9] exercit[9]. iõ h̃ ꝯſiſr. ſaluo tñ meliori iudicio: videt̃ textus de p̃ſecutiõe antixp̃i exponendus vſq3 ad finẽ hui[9] pph̃ie. lʒ aliqua alia inſerãt̃ ⁊ iõ ſic dixi ca. p̃cedẽti h̃ deſcribitur p̃ſecutio antixp̃i mag[9] diffuſe ⁊ diuidit̃ i tres p̃tes. q2 p̃ p̃ſecutio antixp̃i deſcribit̃ ſo qd̃ tacta ſolũit̃. c. ſequẽti ibi Framea ſuſcitare. tertio ꝯpoſitũ reſumit̃. c. xiiij. Pria adhuc in tres: q2 p̃ ponit̃ antixp̃i p̃ſecutio. ſecũdo ei[9] deiectio. ibi. In die illa. tertio iudeoꝝ ꝯuerſio. ibi. Et eſt fundã. Circa p̃mũ dr̃. a On[9] ṽbi dñi .i. pph̃ia de afflictiõe futura ex ordinatiõe dei. b Sup iſrl' .i. ꝯgregatiões fideliũ: ad quã nomẽ iſrl' in nouo te. eſt trãſlatum: ſic declaraui diffuſe Eſa. xliiij. ⁊ h̃r ad Roma. ij. c Dixit dñs extẽdens celũ h̃ dr̃. q2 celũ ad modũ tẽtorij ſup terrã extẽdi videt̃. d Et fundãs terrã. q2 nihil ẽ ſub ea cũ ſit infimũ elemẽtũ e Et fingẽs ſpm̃ hoĩs i eo. q2 aĩa a deo creat̃ ⁊ infũdit̃ corpi organizato. f Ecce ego ponã hie. i. eccl'iaꝫ que vocat̃ hierl'm. Eſa. ij. vt ibidẽ dictũ fuit diffuſe. ⁊ apoc. xxi. Uidi ciuitatẽ ſcãm hierl'm deſcẽdẽtẽ de celo ſic̃ ſpõſaꝫ ⁊c̃. g Supliminare crapule. ad qd̃ hebrei ſpigũt. q2 antixp̃s ⁊ ei[9] exercit[9] p[9] p̃ſecutionẽ eccl'ie deijcient̃ vt dictũ ẽ. In hebreo h̃r. Uacuũ amaritudinis: q2 eccleſia amaricabit̃ i p̃ſecutiõe antixp̃i: ⁊ poſtea ipe ⁊ ei[9] exercit[9]. iõ ſubditur.

h Oib[9] pplis. q2 de oib[9] ppl'is aliq̃ adherebũt antixp̃o. ideo ſubdit̃. i Sʒ ⁊ iuda erit in obſidiõe ꝯ hierl'm. q2 tũc aliq̃ xp̃iani timore ducti: erũt i exercitu antixp̃i. k In die illa ponaꝫ hierl'm lapidẽ oneris. lapis eñ põderoſus qñ mouet̃ d̃ loco ſuo affligit motores: ſic antixp̃s ⁊ ei[9] exercit[9] querẽtes tollere ſtabilitatẽ eccleſie affligẽt ⁊ turbabũt fideles. ⁊ h̃ ẽ qd̃ ſubdit̃. Oẽs qui leuabũt eũ ⁊c̃. l Et colligent̃ aduerſus eã oĩa reg. terre .i. aliqui de oib[9] regnis adherẽtes antixp̃o. m In die illa. Hic ꝯñr ponit̃ antixp̃i ⁊ ſui exercit[9] deiectio cũ dr̃. n Percutiaꝫ oẽꝫ equũ ſtupore ⁊ aſceſoꝛẽ ei[9] ⁊c̃. q2 ipe fulminabit̃: vt dictũ ẽ. ⁊ magna ps ſui exercit[9] pibit. o Et ſup domũ iuda .i. ſup xp̃ianos i ei[9] exercitu exñtes ex timore. p Apiã oculos meos. miſericordie. q2 nõ pibũt cũ ceteris antixp̃o adherẽtib[9] voluntarie. iõ ſubdit̃. q Et dicẽt duces iuda .i. p̃ncipales i illis xp̃ianis: antixp̃o timore adherẽtib[9]. r Cõfortẽt̃ mihi hitatores hierlꝫ q2 xp̃iani timore antixp̃i i ei[9] exercitu futuri: deſiderabũt corde ꝯſpitatẽ xp̃ianoꝝ obſeſſoꝝ. lʒ h̃ oñdere nõ audeãt manifeſte. h̃ ãt lr̃a videt̃ diſſona illi expoſitiõi q̃ exponit paſſus iſtũ d̃ p̃ſecutione p̃mitiue eccl'ie p p̃ncipes iudeoꝝ: vt p3 i actib[9] aploꝝ. Itẽ illũd qd̃ poſtea dr̃ hic Et ſaluabit dñs tabernacula iuda. q2 iudei p̃ſeq̃ntes eccl'iaꝫ p̃mitiuã: nõ deſiderauerũt ꝯſpitatẽ xp̃ianoꝝ: nec fuerũt ſaluati a duenientib[9] romanis ꝯtra hierlꝫ. ſʒ mag[9] occiſi ⁊ d̃ſtructi. s In die illa po. duces iuda ⁊c̃. q2 xp̃iani exñtes i exercitu antixp̃i antixp̃o fulminato ⁊ p̃cũte exercit[9] ei[9] p̃ter mo-

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

re deposito ꝯtra reliq̃s remanentes d pte antixpi pugnabunt. t Et bitabit hierlm rursũ.a xpianis pacifice mortuo antixpo: ꝛ ei⁹ exercitu dissipato. ꝛ accipit h hierlm nõ solũ p ecclia mili/ tãte; ẽt p ipa ciuitate ad lraꝫ ĩq̃ꝫtũ antixpo venierat añ ipaꝫ. ꝛ ibidẽ interficiet: obtẽta tñ pri⁹ ciuitate ꝛ tẽplo r Et sal. do. ta.

qꝛ p gog ꝛ magog itelligo ãtixpm ꝛ ei⁹ exercitũ: vt dictũ ē. s. m Familie dom⁹ dd seorsũ ꝛ mulieres coꝝ seorsũ. qꝛ i loco orõnis vbi solꝫ fi eri tal' plãct⁹ mulieres erãt segregate a viris apd hebreos. ꝛ silr ē apd xpianos i ecclia ppt honestatẽ suãdã. ꝛ noiant h expsse familie pnci paliores. i. Reg. cũ di. Familie dom⁹ dd. scdo ppbaꝫ: ibi. Familie do mus Nathã ꝛc. tcio sacerdotum ꝛ leuitaꝝ: ibi. Familie dom⁹ leui. ꝛ qr to cuiusdã notabil' viri: ibi. Familie semei. q̃nto reliq̃ i gñali: ibi. Oẽs fami. ꝛc.

iuda.i. ros ꝛ cõgat xpianoꝝ cum antixpo tñore exercitu: vt pdictũ ē. v Sic i principio.i. añ q̃ cẽnt cum antixpo.

f Ut nõ magnifice glie dom⁹ dd ꝛc. ne fideles ipugnati ab antixpo despiciãt xpianos ex timore sequẽtes antixpz: dicẽdo q merito pisset sic ifideles si fuissent mortui cũ alia gẽte antixpi. nõ ei ꝯ suos veniet volũtarie sed coacti tĩore. q̃ remoto ad suos reuertẽt. iõ seqꝛ.

g In die illa pteget dñs bitatores hierlm ab impugnatõne antixpi. h Et erit q offẽdent ex eis timore duct⁹ mõ pdicto. vl' decept⁹ ab antixpo. qm multi xpiani ꝛc. decipient credẽtes ipm eẽ ve xpm.

a Quasi dd.i. cito misericordiã cõ

ꝛ sic facẽt ignis i feno ꝛ deuorabũt ad dexterã ꝛ ad sinistrã oẽs pplos i circuitu. Et bitabit hierlꝫ rurs⁹ i loco suo i hierlꝫ. Et saluabit dominꝰ tabnacla iuda sicᵘ i pricipio vt nõ magnifice glief dom⁹ dd: ꝛ glia bitãtiũ hierusalẽ ꝯtra iudã. In die illo pteget dñs bitatores hierlꝫ ꝛ erit q offẽdent ex eis i die illa q̃i dd: ꝛ dom⁹ dd q̃i dei: sicut ãgel⁹ dñi i ꝯspectu ei⁹. Et erit in die illa q̃rã ꝯterere oẽs gẽtes q̃ veniũt ꝯtra hierlꝫ ꝛ effundã sup domũ dd ꝛ sup bitatores hierlꝫ spiritũ grẽ ꝛ pcum. Et aspiciẽt ad me quẽ ꝯfixerũt ꝛ plãgẽt eũ plãctu q̃i sup vnigenitũ ꝛ dolebũt sup eũ vt doleri solet i morte pmogeniti. In die illa magn⁹ erit plãct⁹ i hierlꝫ sic plãct⁹ adremon i cãpo magedõ. Et plãgẽt tre familie ꝛ familie seorsũ. Familie dom⁹ dd seorsũ: ꝛ mulieres coꝝ seorsũ Familie dom⁹ nathã seorsum: ꝛ mulieres coꝝ seorsũ. Familie domus leui seorsũ: ꝛ mulieres coꝝ seorsũ. Familie semei seorsũ: ꝛ mulieres coꝝ seorsũ. Oẽs familie reliq̃ familie ꝛ familie seorsũ: ꝛ mulieres coꝝ seorsum. Capi. xiij.

In die illa erit fons patẽs domui dd ꝛ bitãtib⁹ hierlꝫ i ablutõeꝫ pctõris ꝛ mẽstruate. Et erit i die illa dicit dñs exercituũ dispdã noĩa ydolorũ d tra: ꝛ nõ memorabũt vltra ꝛ pseudo pphetas ꝛ spm̃ imundũ auferã de tra. Et erit cũ pphetauerit q̃spiã vltra: dicẽt ei pr̃ ei⁹ et mr̃ ei⁹ q genuerũt eũ. Nõ viues: qꝛ mẽdaciũ locut⁹ es i noĩe dñi: ꝛ ꝯfigẽt eũ pr̃ ei⁹ ꝛ mr̃ ei⁹ genitores ei⁹ cũ pphetauerit. Et erit i die illa ꝯfũdẽt pphete vnusq̃sqꝫ ex visiõe sua cũ pphetauerit: nec opiẽtur pallio saccio: vt mẽtiãt. Sꝫ dicet non sũ ppheta. Hõ agricola ego sũ qm Adã exẽplũ meũ ab adolescẽtia mea ꝛ dicet ei Quid sũt plage iste i medio manuũ tuaꝝ

Ca. xiij. In die illa. h ꝯñr describit iudeoꝝ regñatio p baptismũ. Et diuidit i duas ptes. qꝛ p ponit h regnatio scdo ydolatrie ꝛ falsitatis remotio ibi. et erit. circa pmũ dꝫ

a In die illa. i q̃ ꝯtegitur falsitas antixpi.

b Erit fons patẽs domui dd. qꝛ oẽs iudei ꝛc ꝯfluẽt ad baptismũ.

c In ablutõeꝫ pctõris ꝛ menstruate. Per menstruatã itelligit pctm̃ originale qd ꝯbit in mris vẽtre. p pctõrẽ pctm̃ actuale. vtrũq̃ eñ lauat baptism⁹ i adultis ad baptismuꝫ venietib⁹ q̃les erãt tũc venietes p maiori pte. vt pꝫ ex pdictis

d Et erit. h ꝯñr ponit abiectio ydolatrie. ꝛ scẽdo false pphicꝫ: ibi. ꝛ erit. Circa pmũ sciẽduꝫ q lꝫ p pdicatõꝫ aplõꝝ aliorũq̃ succedẽtiũ doctoꝝ ydolatria cessauerit p mũdũ p maiori pte vt freq̃nt. s. dictũ ē: tñ adhuc aliq̃d remãsit: qꝛ i ptib⁹ aq̃lonarib⁹ sũt aliq̃ ppli: ꝛ i magna mltitudine: q̃ dicũt viuitarij: illd viuũ qd eis p occurrit q̃liber die venerãt vt deũ suũ p illa die: sic relatõe fide digna itellexi. Antixpo ẽt faciet se adorari sic deũ vt hꝫ. ij. ad thessal'. ij. ꝛ iõ vsq̃ p⁹ mortẽ ei⁹ ñ cessabit totalit ydolatria tũc ei oẽs viuẽt i fide catholica: ꝛ h ē qd di. d Et erit i die. s. mortꝭ antixpi. e Dispdã noĩa ydoloꝝ d terra. qꝛ sic dictũ ē tũc oĩno cessabit ydolatria. ꝛ fm ista illd qd ego dixi i aliq̃b⁹ locis supra. s. q ad pdicatione aplõꝝ ꝛ alioꝝ doctoꝝ seq̃ntiũ cessauit ydolatria p mũdũ: itelligẽdũ ē simplr nõ tñ totalr: sic ethiops di niger simplr: q̃uis sit albus fm dẽtes: q̃ albedo ē modica respectu nigredis: ꝛ iõ q̃si nihil ꝯputat fm sniam phi. ij. phisicoꝝ vbi dic. Qd ē modicũ q̃si nihil reputat. ꝛ ẽt fm cõeꝫ modũ loquẽdi: illd qd ē modicũ nihil di. ꝛ sic ē i pposito. qꝛ illa ydolatria q̃ remãsit i aliq̃b⁹ gẽtib⁹ barbarꝭ vt asserit illa ē modica ꝛ q̃i p nihilo ꝯputãda respectu illi⁹ q̃ cessauit p al's ptes orb f Et pseudo pphas. hic ꝯñr ponit cessatio false pphetie cũ di. ꝛ pseudo pphetas. s. falsos: q̃ p suã maliciã fingũt se eẽ pphetas ppt questum g Et spm̃ imũdũ. i. pphetãtes p pphetias a demõe acceptas: ꝛ oĩbus aliis mõis p missa demonũ h Auferã d tra. qꝛ nihil remanebit d tali pphetia. i Et erit cũ pphetauerit q̃spiã ꝛc. i. si aliq̃s vellet p dicto mõ pphetare: amici sui ẽt intimi nõ pmitterẽt sꝫ ipm grauit punirẽt: iõ seqꝛ k In die illa ꝯfũdẽt pphete. qꝛ null⁹ audebit pphetã se dicere nec ostẽdere. iõ subdit. l Nec coopiet pallio saccino. i. veste aspa. tali eñ veste vtebãt antiq̃ pphete saltẽ aliq̃: vt pꝫ d helya. iiij Reg. i. Et ꝯsiles hitũ accipiebant falsi pphete vt mag credeꝛet eis. m Adã exẽplũ meũ. i. iter⁹ agriculture exẽplo ipi⁹ ade: de q̃ di Gñ. iij. Emisitq̃ eũ dñs de⁹ d padiso voluptatꝭ vt opet trã d q̃ sũpt⁹ ē. In heb. hꝫ. Hõ pecudiauit me. i. ꝯduxit me ad custodiẽdũ pecora. q. d. nõ sũ ppheta. Quid sũt plage iste ꝛc. n Et dicet his plagat⁹ suꝫ ꝛc. i. ista ñ sũt mihi fcã ex odio: sꝫ ex amore p mea correctõe o Framea hic soluit tacita qd, ꝛ p qd soluit. scdo ex h multiplicatio fideliũ ꝯclu

sequet sic dd si vere peniteat sic ipe dd. vt pꝫ. ij. Reg. xij. vbi dꝫ q ipo ꝯfitente pctm̃ ppetratũ cũ bersabe: nathã ppha dixit ei. Dñs trãstulit pctm̃ tuũ. b Et dom⁹ dd q̃i dom⁹ dei. i. sic illi q̃stabũt i fide xpi. c In die illa q̃rã ꝯterere oẽs gẽtes. i. antixpm ꝛ ei adherẽtes ita q ē repetitio ei⁹ q supra dictũ ē ad maiorẽ assertiõeꝫ. a Et effũdã. h ꝯñr describit iudeoꝝ ꝯuersio: ꝛ scdo coꝝ regñatio i pncipio capli seq̃nt. Circa pmũ sciẽdũ q sic dic scũs methodi⁹ martir detecta falsitate antixpi p enoch ꝛ helyã iudei q̃ pus adheserũt sibi ꝯuertẽt ad xpm finalit: pati ꝯ ei⁹ fide mortꝭ: ita q. cxliiij. milia coronabũt martyrio ex oĩbus filioꝝ isrl'. vt di apoc. vij. ꝛ h ē qd di a Et effũdã sup domũ dd. i. iudeos reuertẽtes ad xpm. b Et sup bitatores hierlꝫ. i. sup oẽs gñalr credẽtes i xpꝫ. c Spm̃ grẽ iq̃ꝫtũ illos reducet ad fidẽ verã. d Et pcũ. qꝛ alios fideles pteget a b ipugnatione antixpi exaudiẽs pces coꝝ. e Et aspiciẽt ad me. s. iudei q̃ tũc vere ꝯuertẽt. f Quẽ ꝯfixerũt. tũc ei ꝯfitebũt q iesus nazarenus ab eis crucifix⁹. i. pctib⁹ coꝝ: fuit ꝛ ē ver⁹ xps i lege ꝛ pphis ꝯmissus g Et plãgẽt eũ. i. dolebũt de h q eũ offenderũt i ope ꝛ mutat h mod⁹ loq̃ndi d pma psona ad tciã. qd freq̃nt fit i pphetis. vt. s. visũ ē. h Quasi sup vnigẽitũ. i. ita dolebũt ex vera ꝯtritiõe sic solꝫ hõ dolere d pgeniti sui morte: q̃ dolor apd hoĩes solet eẽ maxim⁹ i Et dolebũt sup eũ ꝛc. repetitio ē eiusdẽ ad maiorẽ exp̃ssionẽ. ꝛ qꝛ tũc i ecclia nõ solũ erit plãct⁹ d xpo mõ pdicto: sꝫ ẽt d iudeis martyrizatꝭ ab antixpo: q̃ plãgẽt a ꝯtribulibus suis remanẽtib⁹: iõ di. k In die illa ꝛc. sic planct⁹ adrẽmon. nomẽ ē ciuitatꝭ ppinq̃ cãpo magedo i q̃ fuit iosias occisus d cui⁹ morte fuit magn⁹ plãct⁹ i tota tra isrl'. vt pꝫ. ij. paly. xxxv ꝛ icepit i illa ciuitate adrẽmon q̃ erat ppinq̃ loco occisiõis. l Et plãgẽt tre familie ꝛ familie seorsũ. i. q̃libꝫ trib⁹ mortuos d sua tribu. ra. sa. ño dic h q q̃libꝫ trib⁹ plãgeret spãlr mortuos suos i bello gog ꝛ magog. ꝛ i h ꝯuenit mecũ q̃ꝫtũ ad aliq̃d,

Et^n dicet. His plagat⁹ ſum i domo eoꝝ q diligebāt me. Framea^o ſuſcitare^p ſup paſtoꝛē meū: ⁊^q ſup viꝝ coherētē mihi dic̄ dn̄s exercituū. Percute^r paſtoꝛē: ⁊ diſpgēt oues ⁊^s ꝯuertā manū meā ad^t puulos: ⁊^u erūt i oī terra dic̄ dn̄s ptes^x duę i ea diſpgēt^y ⁊ deficient ⁊^z tercia ps relinqt̄ in ea ⁊^a ducā terciam partē p ignē ⁊^b vrā eos ſic̄ vrit̄ argētū ⁊ pbabo eos ſicut pbat̄ auꝝ. Ipſe^c vocabit nomen meū ⁊^d ego exaudiā eū ⁊ dicā. Pp̄ls meus es ⁊^e ipſe dicꝫ dn̄s ds me⁹. Ca. xiiij.

Ecce^a dies dn̄i veniūt dicit dn̄s ⁊^b diuidēt ſpolia tua i^c medio tui: ⁊^d ꝯgregabo oēs gētes ad hierl'ꝫ i pliū: ⁊ capiet̄ ciuitas: ⁊^e vaſtabūt dom⁹ et^f mulieres violabūt: ⁊^g egrediet̄ media ps ciuitatis in captiuitatē: ⁊^h reliquū ppl'i nō auferet̄ ex vrbe. Et^i egrediet̄ dn̄s ⁊ pręliabit̄ ꝯtra gētes illas: ſicut^k pliat⁹ ē i die certaminis: ⁊^a ſtabūt pedes ei⁹ i die illa ſup mōtē oliuaꝝ q ē ꝯtra hierl'm ad oriētē. Et^b ſcidet̄ mōs oliuarū ex media pte ſui ad oriētē ⁊ ad occidētē prerupto grādi valde ⁊ ſepabit̄ mediū mōtis ad aqlonē: ⁊ mediū eius ad meridiē: ⁊ fugietis ad vallē mōtiū eoꝝ q̄m^c ꝯiūget̄ vallis mōtiū vſqꝫ^d ad pximū ⁊^e fugietis ſic^f fugiſtis a facie terremot⁹ i diebus oſie regis iuda: ⁊^g veniet dn̄s ds me⁹: oēſqꝫ^h ſcti cū eo. Et erit i^i die illa nō^k erit lux ſed^l frig⁹ ⁊ gelu: ⁊^m erit dies vna q^n nota ē dn̄o nō^o

dic̄: ibi. Et erūt. Queſtio vo oritū hꝫ ex p̄miſſis. q2 dictū eſt q fideles grauit̄ affligēt̄ ab antixp̄o ⁊ ſatellitib⁹ ſuis. ſ̄ h poſſꝫ aliq̄s admirari ⁊ q̄rere quō de⁹ ſic pmitteret iuſtos affligi ab iniq̄ſſimo hoīe. ⁊ rn̄det̄ q nō ē mirādū. q2 ꝓpō filio ſuo nō pepat de⁹: ſꝫ ꝓ nob oīb⁹ tradidit illū morte acerbiſſima ꝯdēnādū, ⁊ h ē qd̄ dr̄. o Framea. i. gladi⁹ acerbe afflictionis.

p Suſcitare ſup paſtorē meū. i. ſup xp̄ꝫ q̄ dicit de ſeipſo Joh. x. c. Ego ſum paſtoꝛ bon⁹ ⁊c̄.

q Et ſup virū coherentē mihi. q2 humanitas xp̄i iſepabilit̄ iūcta eſt deitati. ra. ſa. h exponit ſ̄ ipio romano p meſſiā deſtruēdo ꝓpt̄ mala q̄ fecit romanū ipiū pplo iudaico. ⁊ appet q valde errore ⁊ male expoſuit. q2 ipatoꝛē romanuꝫ vocat nequā ⁊ peſſimū. ⁊ ſic nō pōt dici paſtor dei nec inherēs ſibi: q2 talis iherētia amicicias ſignificat. vn̄ in hebreo dr̄. Sup virū mihi aſſociatū. qd̄ ſ̄ xp̄o optime exponit̄: vt dictū eſt.

r Percute paſtores vt diſpgent̄ oues. h fuit impletū qn̄ apl'i i paſſiōe reliquerūt xp̄m: vt dicit ſaluatoꝛ math. xxvi. ex q̄ pꝫ q h paſſ⁹ itelligit̄ de xp̄o. s Et ꝯuertā manuꝫ meā. i. ptātē meā. t Ad puulos. i. ad apl'os, q̄ dicūt̄ h puuli eo q timoꝛe fugerūt i paſſiōe xp̄i: q̄ poſtea v̄tute diuia ſic fuerūt firmati ⁊ ſolidati q gaudebāt i tormēt̄ ſm q dr̄ act. v. ca. Ibāt apl'i gaudētes a ꝯſpectu ꝯcilij: qm̄ digni habiti ſūt ꝓ noīe ieſu ꝯtumeliā pati. v Et erūt. h icipit v̄ſus i hebreo: vbi agit̄ ſ̄ fideliū m'tiplicatiōe ad paſſionē xp̄i ſequētē: ſm q dr̄ Jo. xij. Niſi granū frumēti cadēs i trā mortuū fuerit ipꝫ ſolū manet. ſi āt mortuū fuerit multū fructū affert. Sciēdū igit̄ q p⁹ paſſonē xp̄i ⁊ publicationē euāgelij: ppl's tot⁹ mūdi i tres ptes diuiſus ē: quaꝝ vna ē iudeoꝝ obſtinatoꝝ. alia ē gētiliū i infidelitate remanētiū. ⁊ de iſtis dr̄. x Partes due i ea. i. i terra. y Diſpgēt ⁊ deficiēt. h defect⁹ pōt dupl'r itelligi. vno mō ſ̄ defectu gētē ⁊ v̄tut̄, ⁊ ſic a tpe publicatiōis euāgelij i q̄ oēs tenēt̄ ad fidē catholicā: defecerūt due. alio mō ſ̄ ceſſatōe vtriuſqꝫ ſecte. ⁊ ſic deficiēt i morte antixp̄i qn̄ oēs iudei ⁊ gētiles ꝯuertēt̄ ad fidē xp̄i. Tercia vo ps xp̄ianoꝝ ſ̄ q̄ dr̄. z Et tercia ps relinquet̄ i ea. i. i tra alijs duab⁹ deficiētib⁹ mōis p̄dicł. a Et ducā terciā ptē p ignē. ſ. acerbe tribulatiōis. q2 xp̄iani p fuerūt afflicti a iudeis: vt pꝫ in actib⁹ apl'oꝝ i plib⁹ locis: ⁊ poſtea a romanis p̄ncipib⁹ ⁊ alijs tyrānis: ⁊ graui⁹ affligēt̄ i pſecutiōe antixp̄i. Verūtn̄ q2 h tribulatio ē ad pbationē electoꝝ ⁊ augmētū glīe ipoꝝ. iō ſubdit̄. b Et vrām eos ſic̄ vrit̄ argētū ⁊c̄. vt nulla i eis remaneat imūdicia. ⁊ q2 p̄ces taliū ſūt exaudibiles. iō ſequit̄. c Ipſe vocabit nomē meū. i. iuocabit me in oꝛōne deuota. d Et ego exaudiā eū, ad nutū. e Et ipſe dicet mihi ⁊c̄. q2 ꝯfitebit̄ me p fidē ⁊ ego eū p approbatiōez.

In ca. xiij. vbi dr̄ i poſtilla. Perdā noīa ydoloꝝ ⁊c̄. Additio.

Quod āt ydolatria. Poſt aduētū xp̄i p̄mū ceſſauit p mūdū nō ſolū ſimpl'r: ſꝫ ēt totalit̄ ſat̄ h̄r i mult̄ loc̄ ſpāl'r Eſaie. ij. ca. vbi dr̄. Et ydola penit⁹ ꝯterēt̄. Nec obſtat qd̄ dr̄ ſ̄ aliq̄b⁹ barbari. q2 h ceſſatio intelligit̄ ſm ꝯſtitutiōes ſeu ꝯſuetudines reipublice. q2 nulla ē gēs q̄ cogat colere ydola ſic̄ ſiebat an̄ aduētū xp̄i: ſꝫ i mult̄ ptib⁹ remaneant aliq̄ nō ſolū apd̄ barbaros: ſꝫ ēt apd̄ al's natōes peccātes i ydolatria ſic̄ ēt int̄ fideles multi errāt ſupſticioſa faciētes: cū h tn̄ ſtat q ydolatria penit⁹ ceſſauit cū null⁹ ſit rex neqꝫ aliq̄ ptās publica q̄ cultū ydoloꝝ ꝯpellat ſicut ante aduētū xp̄i. Replica.

In ca. xij. vbi dr̄. Perdā noīa ydoloꝝ. exponit poſtil'. ſ̄ tpe antixp̄i an̄ cui⁹ mortē nō ceſſabit i toto ydolatria. Burg. āt p moduꝫ redargutiōis: dicit q p⁹ aduētū xp̄i p̄mū ceſſauerit oīs ydolatria nō ſolū ſimpl'r ſꝫ ēt total'r. Sꝫ illō nō videt̄ veꝝ an̄ tpa ſilueſtri ⁊ ꝯſtātini qn̄ tota reſpublica romana fuit ydolatrie dedita, ⁊ cogebat ad ydo

latrādū: cui⁹ ꝯpulſiōi reſtiterūt ſcti martyres vſqꝫ ad mortē iclu ſiue: vide hui⁹ matie correctiōꝫ. ſ̄. daniel. ij. ⁊. vij. ſ̄ ſtatua pcuſſa

Ecce dies. hic ꝯn̄r reſumit̄ pſecutio antixp̄i ad h q aliq̄d explicet̄ qd̄ nō ē ſupꝛa explicatū: ⁊ diuidit̄ i duas ptes, q2 p̄ ponit̄ dicta pſecutio. ſc̄do ponūt̄ aliq̄ ad ipas ſeqn̄tia: ibi. Et veniet. Capl'm. xiiij. Circa p̄mū dr̄.

a Ecce dies domini veniunt. i. a deo diſpoſiti ⁊ p̄uiſi. b Et diuidet̄ ſpolia tua. ab antixp̄o ⁊ ei⁹ exercitu. c In medio tui. capta ſ. ciuitate ſ̄ q̄ ſubdit̄. d Et congregabo oēs gētes ⁊c̄. q2 ſ̄ oīb⁹ gētib⁹ aliq̄ erūt i exercitu antixp̄i. e Et vaſtabunt̄ dom⁹. q2 inde bona rapient̄. f Et mulieres violabunt̄. antixp̄i adherētib⁹ ſ̄ hilarabit habenas ꝯcupiſcētie. g Et egredietur ps ciuitatiſ i captiuitatē: vēdita p ſatellites antixp̄i.

b Et reliquū ppl'i n̄ auferet̄ ex vrbe. q2 aliq̄ ibi moriet̄: ⁊ aliq̄ obediēt antixp̄o: pti tioꝛe pti decepti ab eo: vt dictū ē ſ̄. ⁊ q̄m vbi deficit humanū remediū ſolet adeſſe diuinuꝫ. iō ſubdit̄. i Et egrediet̄ dn̄s. p effectū ſue iuſticie. k Et pliabit̄ ꝯ gentes illas. i. ꝯ antixp̄m ⁊ ei⁹ exercitū. l Sic̄ pliat⁹ ē in die certaminis qn̄ regē egypti pharaonē cū exercitu ſuo filios iſrl' inſeqn̄te ſubmerſit i mari rubro Exo. xiiij. a Et ſtabūt pedes ei⁹ ⁊c̄. q2 in mōte oliueti fulmiabit̄ antixp̄s: vt dictū ē. ſ̄. ⁊ q2 i talib⁹ vel vindictis ſolꝫ eē fulgure cē terremotus: iō ꝓbabilit̄ pōt dici q in fulminatōe antixp̄i erit tremor⁹ et q̄ pibit aliq̄ ps ſui exercitus. iō ſubdit̄. b Et ſcidet̄ mōs oliuaꝝ ⁊c̄. exponūt aliq̄ hāc ſciſſionē i q̄tuoꝛ ptes fieri. ſ. ad oriētē: occidentē: aqlonē: ⁊ meridiē. Ra. ſa. vo dicit ipaꝫ fieri i duas ptes: ita q vna ps mōtꝫ iclinabitur ad aqlonē. alia ad meridiē: ⁊ ſciſſura erit intmedia: ita q lōgitudo ei⁹ erit ab oriēte i occidēte. ⁊ h ꝯſonat ei qd̄ poſtea ſubdit̄. c Qm̄ ꝯiūget̄ vallis mōtiū. i. vallis ioſaphat q̄ ē int̄ mōtē ſyō ⁊ mōtē oliueti. ita q hꝫ mōtē oliueti ab oriēte: ⁊ mōtē ſyō ab occidēte. d Vſqꝫ ad ꝓximū. ſ. locū dicte ſciſſure. q̄ ſciſſio mōtis oliueti iūget̄ valli ioſaphat. e Et fugiet̄. timoꝛe ducti.

f Sic̄ fugi. a fa. trē i die ozie reḡ iuda. q̄ ſm q hr̄. ij. paꝛ. xxvi. voluit ſibi vſurpare pōtificis officiū. ⁊ tūc fuit pcuſſus lepꝛa: et fact⁹ ē terremot⁹ vt de tali p̄ſūptiōe oſnderet̄ ira diuia. g Et veniet. h ꝯn̄r ponūt̄ tria ſequētia mortē antixp̄i. ſ. finale iudiciū ⁊ bonoꝝ p̄miū: ibi. ⁊ erit ⁊ ſtat⁹ eccl'ie p⁹ antixp̄i exterminiū: ibi. ⁊ reuertet̄. Circa p̄mū dr̄. g Et veniet dn̄s de⁹ me⁹. ſ. ad iudiciū. nō tn̄ imediate poſt mortē antixp̄i: ſꝫ erit ibi tpus mediū vt plen⁹ dixi Ezech. xxxix. h Oēſqꝫ ſancti cū eo. q2 cū ipo iudicabūt reprobos: ⁊ maxie apl'i: q̄b⁹ dr̄ Math. xix. Sedebitis ⁊ vos ſup ſedes. xij. ⁊c̄. i In die illa. ſ. iudicij. k Nō erit lux. ſ. reprobis q̄ꝝ erit maioꝛ numer⁹: ſm q dr̄ Math. vij. Lata eſt via q̄ ducit nos ad pditiōꝫ ⁊ multi itrabūt p eā. l Sꝫ fri. ⁊ gel. horroꝛ ⁊ timoꝛ que p gelu ⁊ frig⁹ deſignāt̄ eo q ex frigoꝛe timoꝛ cauſat̄ refugiēte ſāguine ad coꝛ. ⁊ ſic mēbra exterioꝛa reddūt̄ frigida ⁊ tremētia. m Et erit dies vna. ſ. iudicij. n Que nota ē dn̄o. ſm q dr̄ Math. xxiiij. De die illa ⁊ hora nemo ſcit neqꝫ āgeli i celo: ſꝫ pr̄ ſol⁹. p h tn̄ nō excludūt̄ fili⁹ ⁊ ſp̄ūſſctūs q̄r ē vna notitia cū pr̄e. o Nō dies neqꝫ nox. ſ. ꝓp̄e. dies em̄ p̄ptie ē latio ſolis ſup terrā. ⁊ nox latio ei⁹ ſub tra. In gn̄ali vero reſurrectiōe mortuoꝝ corpa erūt icorruptibilia: ⁊ ſic ceſſabit gn̄a

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

tio ⁊ corruptio i elemētis ⁊ mot⁹ celi q̄ ē cā gn̄atōis ⁊ corruptio nis. ⁊ sic nō erit dies ⁊ nox .ꝓp̄e q̄ causant ex motu sol. p Et i tpe vespi erit lux .i. cessante tpe qḋ causat ex motu celi erit lux p̄fecta btīs i glīa celesti sic̄ dictū ē ꝺ reprobis ꝙ nō erit eis lux ſꝫ frig⁹ ⁊ gelu. q Et erit. h̄ ponit scḋm .s. retributio p̄mij cū di. exercit⁹ q̄ pugnabūt ꝫ hierl'ꝫ. vt dictū ē .s. i p̄n. hui⁹ ca. b Tabeſcꝫ caro vniuscuiuſꝫ .i. deficiet pestilētia ⁊ morte i Et oculi ei⁹ ꝯtabe ſcēt .ꝺficiēte ꝟtute visiua k In foraminib⁹ suis .i. i locis suis q̄ sūt q̄dā foramīa i capite l In die illa erit tumult⁹ dn̄i .i. imiſſ⁹ a dn̄o. ⁊ q̄s il le sit subdit. m Et appŕhēdet vir manū ꝓximi sui. qꝛ mutuis gla dijs se interficiēt ꝯtrā ad aliquā p̄te illi⁹ exercit⁹ sic̄ ꝺ philisteis turbatis dr̄ .i. Re. xiiij. n Sꝫ ⁊ iudas pugnabit aduer. hier. exponat vt .s. xij. ca. o Et ꝯgregabūtur diuitie oīm gētiū in circuitu .s. hierlm. ibi ei apportabūt diuitie q̄s alibi rapiet āt̄xp̄s ⁊ ei⁹ exercit⁹. ⁊ ibi erit sue vite t'min⁹ vt dictū est.

r In die illa exi būt aque viue ꝺ hierl'ꝫ .s. celesti .ꝺ q̄ dr̄ Eꝫ. xij. Ascē dissis ad mōtē sȳō ⁊ ad ciuitatē dei viuētis hieru salē celestē: ⁊ p a q̄s viuas intelli git h̄ vita btā: ſꝫ ꝙ dr̄ apoca. vij. Agn⁹ q̄ reget eos ducet eos ad viue fontes aquaꝝ: q̄ dicunt h̄ exire de hierlm: qꝛ deriua būt ad oēs btōs. iō subdit.

s Mediū earū ad mare orietale ⁊c. qꝛ btā vita de nuabit equalit' sup posita eq̄litate meritoꝝ ad electos q̄ i p̄ncipio mundi nati sūt ⁊ ad alios q̄ i fine mūdi sūt nascitu ri. Nō aūt p ma re itelligat' ꝯgre gatio hoīm: ꝑ ꝫ apoc. xvij. vbi dr̄ ꝙ p aq̄s multas intelligūtur ppl'i multi. mare v̄o dr̄ ꝯgregatio aquarū Gen̄ .i. Cōgregationeſꝫ aquaꝝ appellauit maria.

dies neq; nox ⁊ ᵖ i tpe vespei erit lux: ⁊ ᵠ erit in ʳ die illa exibūt aq̄ viue ꝺ hierlm. Mediū ˢ earū ad mare orietale: ⁊ mediū eaꝝ ad mare nouissimū. In ᵗ estate ⁊ in hyeme erūt ⁊ ᵘ erit dn̄s rex sup oēm terrā In ˣ die illa erit dn̄s vn⁹: ⁊ ʸ erat nomē ei⁹ vnū: ⁊ ᶻ reuertet' oīs terra vſꝫ ᵃ ad desertū ꝺ colle remon ad austrū hierl'm ⁊ ᵇ exaltabit' ⁊ ᶜ habitabit i loco suo a porta beiami vſꝫ ad locū porte prioris: ⁊ vſꝫ ad portā āgulorꝝ ⁊ a turre ananehel vſꝫ ad torcularia regis: ⁊ habitabūt i ea ⁊ ᵈ anathema nō ᵉ erit ampli⁹. Sed ᶠ sedebit hierl'm secura: ⁊ ᵍ hec erit plaga q̄ pcutiet dn̄s oēs gētes q̄ pugnauerūt aduersus hierlm. Tabescꝫ ʰ caro vniuscuiusꝫ stātis sup pedes suos ⁊ ⁱ oculi ei⁹ ꝯtabe scent i ᵏ foraminib⁹ suis: ⁊ ligua eoꝝ ꝯtabescet i ore suo In ˡ die illa erit tumult⁹ dn̄i magn⁹ i eis ⁊ ᵐ apphēdet vir manū ꝓximi sui: et ꝯseret man⁹ ei⁹ sup manū ꝓximi sui Sꝫ ⁿ ⁊ iudas pugnabit aduers⁹ hierl'ꝫ Et ᵒ ꝯgregabūt' diuitie oīm gētiū i circuitu: auꝝ ⁊ argentū ⁊ vestes mlt'e satis ⁊ ᵖ sic erit ruina eq ⁊ muli ⁊ cameli ⁊ asini ⁊ oīm iumētoꝝ q̄ fuerint i castris ill': sic ruina hec ⁊ ᵠ oēs q̄ reliq fuerit de vniuersis gētib⁹ q̄ venerūt ꝯtra hierlm ascēdēt ʳ ab āno i ānū vt ˢ adorēt regē dn̄m exercituū ⁊ ᵗ celebrēt festiuitatē tabnacloꝝ. Et ᵘ erit qui nō ascēderit ꝺ familijs terre ad hierlm vt adorēt regē dn̄ꝫ exercituū nō ˣ erit sup eos iber. Qḋ ʸ ⁊ si familia egipti nō ascenderit ⁊ nō venerit nec sup eos erit. Sꝫ ᶻ erit ruina q̄ pcutiet dn̄s oēs gētes que nō ascēderint ad celebrādā festiuitatē tabernaculoꝝ. Hoc ᵃ erit peccm̄ egypti: ⁊ hoc peccm̄ oīm gētiū: que ñ ascēderit ad celebrādā festiuitatē tabnaculoꝝ In ᵇ die illa erit qḋ super frenū eq̄ ē scm̄ dn̄o: ⁊ ᶜ erūt lebe

p Et sic erit ruina equi ⁊ muli ⁊c. qꝛ aīalia exercit⁹ antixp̄i pcutiet' pestilētia sic̄ ⁊ hoīes. ⁊ ista duo ñ fuerūt supi⁹ expli cata. q Et oēs. h̄ p̄pha resumit ꝓpositū .s. statū eccl'ie p⁹ antixp̄m qñ oēs gn̄alr ꝯuertent' ad xp̄m. vt .s. dictū ē. iō dr̄. Et oēs q̄ reliq fuerit ꝺ vniuersis gētib⁹ q̄ venerūt ꝫ hierlm: qꝛ aliq̄ veniēt cū antixp̄o mag coacti q̄ voluntarie. ⁊ isti ꝯuertet' ad xp̄ꝫ visa alioꝝ morte. iō subdit.

r Ascēdēt ab āno i annū .i. singul' ānis dieb⁹ solēnib⁹ ad h̄ statutis ab eccl'ia. s Ut adorēt regē dn̄m exercituum .i. xp̄ꝫ q̄ ē rex ñ solū hoīm ſꝫ ēt angeloꝝ.

t In estate ⁊ hyeme erūt .i. ꝑpetuo. duratio ei ꝑpetua a pte finis ē de rōe btītudis: q̄ ꝑpetuitas h̄ ꝺsignat' p successiōꝫ estatꝫ ⁊ hyemis nō qꝛ tūc sint ꝓprie cū sint differētie tpis qḋ tūc cessabit: ſꝫ qꝛ ꝑpetuitas nō pōt significari a nob nisi p ptes tpis. Sic ei dr̄ de eternitate diuina: apoc. i. Qui ē ⁊ q̄ erit ⁊ q̄ ventur⁹ est. v Et erit dn̄s rex sup oēm terrā: qꝛ tūc cessabit plātio ⁊ dn̄iuꝫ nō solū i hoīb⁹: ſꝫ ēt i angelis. inq̄ntū respicit officiū administratiōis: fm ꝙ dr̄ .i. ad Coꝝ. xv. ꝙ xp̄s euacuabit oēm p̄ncipatū ⁊ ptātem cū tradiderit regnū deo ⁊ pr̄i. ideo subdit x In die illa erit dn̄s vn⁹ hoīm ⁊ angeloꝝ. y Et erit nomē ei⁹ vnū. in p̄nti ei noiatur a nobis plurib⁹ noīb⁹. qꝛ noiam⁹ eū sic̄ cognoscim⁹. i cognitionē aūt dei deuenim⁹ ex pfectionib⁹ creaturaꝝ q̄ sūt plures ⁊ distincte: ſꝫ i p̄ria videt' p seipm imediate. ⁊ sic noiat' vno simplici noie ab vna simplici pfectiōe. z Et reuertet'. h̄ ꝯsnr ponit tertiū .s. stat⁹ eccl'ie p⁹ mortē antixp̄i. qꝛ ſꝫ p̄cedat iudiciū ⁊ btōꝝ p̄/ miū: tñ ponit' h̄ p⁹. qꝛ sacra scriptura nō sp sequit' ordinē tpis ſꝫ frequēt' p̄us facta vltio narrāt'. ⁊ diuidit' in tres ptes. qꝛ p̄ ꝓpheta ꝺscribit hūc statū. scḋo resumit penā antixp̄i ⁊ sui exercit⁹ vt addat aliq̄d qḋ .s. nō ē explicatū ibi. Et h̄ erit plaga. t'cio redit ad ꝓpositū ibi. Et oēs. Circa p̄mū dic. z Et reuertet' oīs t'ra .i. oēs habitātes i t'ra ad dn̄m iesū xp̄ꝫ mortuo antixp̄o: vt .s. dictū ē a Usꝫ ad desertū ⁊c. i. a q̄cūꝫ loco quātūcūꝫ paꝝ ab hoīb⁹ habitato. b Et exaltabit' .s. eccl'ia q̄ fuerat ab antixp̄o ⁊ suis ꝺpssa: vt .s. dictū ē. pōt ēt itelligi ꝺ hierlm ad l'ram q̄ capiet' et ꝺpmet' ab antixp̄o: vt p̄dictū ē. ⁊ post mortem ei⁹ exaltabit'. c Et habitabit' i loco suo ⁊c. qꝛ multi ꝺ hierlm captiuabūt' p antixp̄m: ⁊ timore ei⁹ fugiēt multi: q̄ ip̄o mortuo reuertet': ita ꝙ ciuitas i oīb⁹ suis ptib⁹ habitabit'. d Et anathema .i. maledictio. e Nō erit ampli⁹. q̄lis fuit tpe antixp̄i. f Sꝫ sedebit hierl'ꝫ secura. qꝛ psecutio ātixp̄i erit vltīa. g Et h̄. h̄ ꝓpha resumit exercit⁹ antixp̄i exterminiū cū dr̄. Et h̄ erit plaga ⁊c. s. antixp̄i ⁊ sui

t Et celebrēt festiuitates tabnaculoꝝ. nō accipit' h̄ festū tabernacloꝝ ꝓut iudei celebrāt. qꝛ cult⁹ ille cessauit a tpe publicatiōis euāgelij. ex tūc eñ ille cult⁹ fuit mortifer⁹ ⁊ i cultū spūalē mutatus. illa aūt festiuitas tabernacloꝝ fiebat i lege i memoriā ꝙ filij isrl' i deserto habitauerūt i tabernaculis. ⁊ ꝓcedēdo intrauerūt t'rā ꝓmissiōis ⁊ figurabat' p hoc futuꝝ tempore no. le. ꝙ fideles procedendo de virtute in virtutem tempore pegrinationis hui⁹ vite intrarēt t'rā viuētiū apta ianua p xp̄ꝫ. ⁊ h̄ mō celebrāt boni xp̄iani p hūc mūdū trāseūtes tāq̄ꝫ pegrini vt deueniāt ad p̄riam padisi ⁊ mag celebrabit' p⁹ mortē antixp̄i oīb⁹ gentib⁹ ad fidē xp̄i ꝯuersis. pōt ēt dici ꝙ sic̄ xp̄iani celebrāt festa pasche ⁊ pēthecostes: alio tñ mō q̄ꝫ iudei. sic ēt festū tabernaculoꝝ celebrādo officiū ⁊ ieiunia. iiij. tpm i septēbri: i q̄ mēse a iudeis celebrabat' festū tabernaculoꝝ. xv. die mēsis. ⁊ ista obſuatio xp̄ianorū mag vigebit p⁹ mortē antixp̄i sic̄ ⁊ alie obſuātie no. le. vt dictū ē. u Et erit q̄ nō ascēderit ꝺ familijs t'rē ad hierlm. ps ꝙ nō loquit' h̄ ꝺ hierlm hystorice ſꝫ metaphorice inq̄ntū p hierlm significat' militās ecclesia sic̄ dictū fuit diffuse Esa. ij. nō ei poterūt ꝯuenire oēs familie t'rē i ciuitate hierlm hystorice. qꝛ ꝺ oīb⁹ ptib⁹ mūdi nō possēt sic singulis ānis ꝯuēire nec ēt ibi capi. ꝓpt' qḋ q̄dā gl. hebraica sup istḋ ca. dic ꝙ ciuitas i aduētu messie dilatabit' vſꝫ ad fines t'rē. qḋ nō pōt itelligi ꝺ aliq̄ ciuitate mat'iali. ſꝫ iā ē adimpletū. qꝛ eccl'ia noīe hierlm ē significata: ⁊ vſꝫ ad fines t'rē ē dilatata. qꝛ i oīb⁹ terris sūt aliq̄ xp̄iani. ⁊ mag̃ implebit' mortuo antixp̄o. qꝛ tūc oēs veniēt ad fidē xp̄i. x Nō erit super eos iber .s. diuie grē ⁊ euāgelice doctrie: eo mō loq̄ndi q̄ dr̄ Deut. xxxij. Cōcrescat vt pluuia doctrīa mea: fluat vt ros eloq̄um meū: q̄si imber sup t'rā ⁊c. y Qḋ ⁊ si familia egypti .i. gētiles. qꝛ p egyptios itelligūt' ēt alij. z Sꝫ erit ruina .s. imbris p̄dicti carētia. ⁊ ꝙ p egyptios itelligūt' alij gētiles: subdit. a Hoc erit peccm̄ egypti ⁊ h̄ peccm̄ oīm gētiū. q. d. h̄ qḋ dictū ē de egypto extēdit' ad aliꝰ gētes. b In die illa erit qḋ sup frenū eq̄ ē scm̄ dn̄o. qḋ exponit glo. qꝛ mortuo antixp̄o tāta erit pax ꝙ nō erit necessari⁹ vsus armoꝝ ⁊ equoꝝ. ⁊ iō auꝝ ⁊ argētū qḋ añ ponebat' i frenis offeret' ad cultū diuinū: q̄ valde aug

mētab'ſ mortuo amicp̄o: vt dictū eſt. c Et erūt lebetes i domo dñi .i. vaſa ad diuinū cultū apta vt calices ⁊ hmōi: q̄ h̄ vocāt lebetes. q: h̄ pphā metaphorice loquēs exp̄mit cultū no. te. p ea q̄ erāt i cultu ve. te. vt dictū ē d̄ feſto tabernaculoꝝ hierl'm. ⁊ ad h̄ deſignādū ſubdit.
b Phiale corā altari. phiale ſūt vaſa ad vini poculū apta: amos. vi. Bibētes i phialis vinū

tes i domo dñi q̄ phiale[b] corā altari: ⁊ erit ois lebes i hierl'm ⁊ i iuda ſctificat[9] dño exercituū: ⁊[c] veniēt oēs imolātes ⁊ ſumēt ex eis ⁊[f] coquēt i eis ⁊[g] nō erit mercator vltra i domo dñi exercituū i die illo

Explicit zacharias pph'eta.

Incipit plog[9] in Malachiā pph'etam.

Eus[a] p moyſen pplo iſrl' p̄cepat ſacerdotes tabnaculi ſui oi corpali vicio liberos hoſtias[b] oi vicio vacuas ſibi offerre. Quib[9c] legē[d] ſuam ad regēdū pplm ob hoc dederat vt[e] p ſacrificioꝝ oblationē internūcij dei ⁊ hoim facti: ppl'ſ[f] p̄ceptis celeſtib[9] facerēt obedire. Un[g] de ſacerdotes āgelos dei eē: hoc i loco ſcriptura teſtat'. Sʒ[h] q: tāti mūneris grāʒ ɔtēnētes ſupradict[9] ppl's ac ſacerdotes ſacrificia vicio deturbata ipis[i] crimib[9] atq̄ʒ ipietatib[9] maculati deo offerre cepeſt. Jō[k] p[l] malachiā pph'etā de[9] populū ſuū iſrl' icrepās ait. Dilexi[m]

c Et veniēt oēs imolātes. ſacrificium noue le. q̄ ē euchariſtia.
f Et coquēt i eis .i. h̄ ſacrificiū offerēt i ardore charitat' q̄ tūc vigebit i xp̄ianis. ⁊ ē h̄ metaphorica locutio ſicut ⁊. ā.
g Et nō erit mercator. q: viciū ſymonie totalr ceſſabit i eccl'a Sciēdū āt q̄ expoſitores nr̄i cōiter tres vltias ptes huius cap. exponunt alit. ab illo ei loco. ⁊ fuerit ois fra ⁊c. vſq̄ ibi. Sʒ ſedebit hierl'm ſecura. incluſiue exponūt d̄ p̄mio bōꝝ p[9] iudiciū ɔtingendo l'rē p̄cedēti. ⁊ q̄d ſubdit. Et h̄ erit plaga. vſq̄ ad locū illū incluſiue. Sic ruina. exponūt d̄ ſupplicio reproboꝝ. ⁊ q̄d ſubdit. Et oēs q̄ reliqui fuerit ⁊c. vſq̄ ad finē ca. exponūt d̄ pfectu eccl'e p[9] mortē xp̄i: ita q̄ illd̄ q̄d d̄r. In die illa erit q̄d ſup frenū eq̄ ē ſcēm dño. exponūt d̄ tpe ɔſtātini in q̄ multū fuit dilatata eccl'ia: i cui[9] freno mī ei[9] Helena d̄r feciſſe poni vnū d̄ clauiſ xp̄i. ⁊ aliū i ei[9] galea vt ſic eēt ſecur[9] int' plioꝝ picula. Iſtas expoſitiones nō pſequor i pticulari. q: i gloſis ⁊ alioꝝ poſtil. pnt a q̄libet videri: videt' tñ mihi i ſaluo meliori iudicio q̄ expoſitio quā poſui ſup iſtas tres ptes mag' littere ɔſonat iſtaꝝ partiū ⁊ ēt p̄cedēti.

In cap. xiiij. vbi d̄r i poſtil. Et ſcīdet' mōs oliuarū. Additio.

Nout l'ra ſonat plane ſciſſura mōtis oliueti i q̄tuor ptes ē itelligēda. dicit ei. Scīdet' mōs oliuaꝝ ex media pte ſui ad oriētē ⁊ ad occidētē. ⁊ ſic i hac ſciſſura media ps mōt' oliueti erit oriētal'. ⁊ media ps occidētal'. Nō eñ dixit. ab oriente i occidētē: ſʒ ad oriētē ⁊ ad occidētē. ⁊ ſequit'. Sepabit' mōt' mediū ad aq̄lonē ⁊ mediū ei[9] ad meridies. Ex q̄ h̄r alia ſciſſura: ſm̄ quā media ps mōtis erit aq̄lonaris ⁊ media meridionalis. ⁊ ſic pʒ manifeſte: q̄ h̄ diuiſio fiet i q̄tuor ptes ad modū crucis. Ra. ſa. do fugit hāc planā expoſitiōʒ ne intelligat' mōs oliueti i forma crucis ſcindi. fugit. n. ſignū crucis ſic ⁊ dyabol[9] pi ei[9].

In e. c. vbi d̄r i po. Pōt ēt dici q̄ ſic xp̄iāi celebrāt feſta paſce. Additō

Quidā expoſitores hebreoꝝ dicūt: q̄ bellū de q̄ h̄ loquit' erit tpe feſti tabernaculoꝝ. ⁊ ppt' h̄ illd̄ feſtū celebrabit' poſtea cū multo maiori ſolēnitate q̄ āte a. ⁊ h̄ pōt applicari ad ppoſitū nr̄m. q: ſi iſta miracula fiēt tpe hui[9] feſti fideles remanētes int' tp̄s hui[9] belli ⁊ diē iudicij rōnabilit' dñt ſtatuere q̄ fiat illd̄ feſtum de nouo celeberrimū ſic q̄ oēs teneāt' ad eccl'iā venire q̄ ē hierl'm ſpūalis ⁊c. Replica

In ca. xiiij. vbi d̄r. Et ſcindet' mōs oliuaꝝ vbi poſtil. allegat quoſdā q̄ exponūt d̄ ſciſſura mōt' i q̄tuor ptes p modū crucis. allegat etiā ra. ſa. q̄ dicit ſciſſurā ſolū fieri ab oriēte i occidētē: cui videt' l'ra cōſonare vt pʒ i poſtil. Sʒ Burg. mot[9] ɔ ra. ſa. dicit eū fugere planā expoſitionē. q: fugit ſignū crucis ſic ⁊ dyabol[9] pi ei[9]. ſʒ tñ itētiōi Bur. videt' obuiare fuga d̄ q̄ d̄r in l'ra. q: crucis myſteriū q̄d ad l'ram putat Burg. deſcribere nō eſt materia fuge ſed refugij.

Poſtilla fr̄is Nicolai d̄ lyra cū additiōib[9] Pauli ep̄i Burg. ac replicis magri Mathie doringk ſup zachariā pph'etā finit.

Incipit expoſitio plogi in Malachiā pph'etam.

Eus p Moyſen ⁊c. In iſto plogo iuxta ea q̄ in pph'ia dicūt: oñdit' ppl'i iſrl'itici igratitudo ⁊ eiuſdē increpatio. Procedit' aūt i iſto plogo p hunc modū. p̄ exp̄mit' bñficiū dei p̄ſtitū pplo. ſcd̄o oñdit' ppl'i igratitudo: ibi. Sʒ q: tāti muneris. tercio ſubdit' diuina increpatio: ibi. Jō p Malachiā pph'am ⁊c. Bñficiū aūt dñi exp̄mit' i duob[9]. p̄ i officio p̄ſtito ſacerdotib[9]. ſcd̄o in dignitate officij ipſi[9]. ⁊ iſta dignitas notat' ibi. Unde et ſacerdotes ⁊c. Officiū aūt ē mediatiōis q̄d ē duplex. ſ. ppl'i ad deū: q̄d notat' p̄: ⁊ dei ad pplm q̄d notat' ſcd̄o ibi. Quib[9] legē ⁊c. h̄ eñ q̄ inſtituit ſacerdotes i officio offerēdi ſacrificia. dat' officiū mediatiōis ppl'i ad deū i h̄ q̄ dedit legē ſʒ quā debāt regere pplʒ dat' officiū mediatiōis d̄i ad pplm

dicit igit' a Deus p moyſen. Nota q̄ p[9] reditū iuda de captiuitate babylonica q̄ fuerāt reuerſi edificabāt ſibi domos ⁊ habitabāt i illis nōdū teplo reedificato: vt h̄r Aggei. i. c. Miſſi ſūt g̊ a dño agge[9] ⁊ zacharias pph'e ad icrepādū eos ppt' negligētiā ⁊ morā reedificatiōis tepli. ⁊ ad exhortādū ad edificādū: q̄ taliter exhortantis ſtatī tepliū ⁊ altare reedificauerūt: q̄bus reedificatis emerſit aliō peccatū: ſcʒ q̄ ſacerdotes maculā hñtes ſacrificabāt ɔ illaʒ phibitionē Leuitici. xxi. f. Nō de ſemie tuo p familias q̄ habuerit maculā nō offeret panē dño d̄o ſuo nec accedat ad miſteriū ei[9]. Itēʒ offerebāt ſacrificia maculā habētia: ɔ illā phibitionē Leuit. xxij. e. Si maculam habuerit nō offeret' ⁊c. ppt' q̄d dñs ſubtraxit illis tpalia bñficia: vñ miſſus fuit Malachias a dño ad icrepādū eos. ⁊ oñdit diuina bñficia ⁊ eoꝝ ingratitudinē ex h̄ q̄ p̄cepta dñi ɔtēnebāt. ⁊ h̄ tangūt' h̄. dicit igit'. a Deus p moyſen pplo iſraeli p̄cepat ſacerdotes tabernaculi ſui oi corpali vicio liberos. Leuit. xxij.
b Hoſtias oi vicio vacuas ſibi offerre: Leuit. xxij. Qui obtulerit oblationē ſuā vel vota ſoluēs vel ſpōte offerēs: quicq̄d illd̄ obtulerit in holocauſtū dñi vt offerat': maſcul[9] imaculat[9] erit ex bob[9] vel ouib[9]: vel ex capris: ſi maculā habuerit nō offeret' ⁊c. Duo ergo p̄cepat dñs. ſ. ſacerdotes eē ſine macula: ſic d̄r p̄ machabeoꝝ. iiij. c. Elegit ſacerdotes ſine macula voluntatē hñtes i lege dei: offerre ēt hoſtias carētes macula. ſic ſcribit' Leuit. xxij i multis locis. c Quib[9] legē ſuā. Hic tāgit' d̄ officio mediationis ppt' erat dñi ad pplm. q̄d quidē officiū erat vt iſinuādo populo legē ⁊ p̄cepta dñi: ppl's viueret i obediētia dei. p̄ g̊ exp̄mit' officiū. ſcd̄o vtilitas ſiue finis officij: ibi. Ut p ſacrificioꝝ. dicit igit'. c Quib[9]. ſacerdotib[9]. d Legē ſuā ad regēdū pplm. ad h̄ dederat Ezech. xliiij. f. Pplm meū docebūt q̄d ſit iter ſcm ⁊ pollutū: int' mūdū ⁊ imūdū ⁊ oñdēt eis. ⁊ cū fuerit ɔtrouerſia ſtabūt i iudicijs meis ⁊ iudicabūt leges meas. ſʒ Daniel. xiij. d̄r Egreſſa ē iniq̄tas d̄ babylone a ſeniorib[9] iudicib[9] q̄ videbāt' regere pplm. e Ut p ſacrificioꝝ oblationē internūcij dei ⁊ hominū fieri ⁊c. Deut. v. a. Ego ſequeſter ⁊ medi[9] fui int' deū ⁊ vos ad Hebreos. v. a. Ois pōtifex ex hoib[9] aſſūpt[9] p hoibus ɔſtituit' i his q̄ ſūt ad deū: vt offerat dona ⁊ ſacrificia p peccatis.
f Ppl'ʒ p̄cept' celeſtib[9] facerēt obedire: Judith. viij. f. Nūc vos q̄ eſtis p̄ſbyteri i pplo dei ⁊ ex vob pendet aīa illoꝝ ad eloquiū vr̄m corda illoꝝ erigite. g Unde ſacerdotes āgelos dei eē h̄ loco ſcp̄tura teſtat' Malac. ij. ca. Labia ſacerdot' cuſtodiūt ſciāʒ ⁊ legē requirēt ex ore ei[9]. q: angel[9] dñi exercituū ē. Sʒ Ezechielis. vij. d̄r. Quęrēt viſionē d̄ pph'a ⁊ lex pibit a ſacerdote ⁊ ɔſiliū a ſeniorib[9]. h Sʒ q: tāti munerī gram. h̄ exp̄mit' igratitudo ppl'i ex duob[9]. ſ. ex ɔteptu diuini muneris: ibi. Sʒ q: tāti mu. ⁊c. ⁊ ex inobediētia diuis p̄ceptis: ibi. Supradict[9] ppl's ⁊c. vbi notat' inobediētia ppl'i ⁊ ēt ſacerdotū i duob[9]: i h̄ q̄ aīalia maculā hñtia offerebāt ibi ſacrificia vicio deturpata. ⁊ i h̄ q̄ ipi offerētes maculoſi erāt: ibi. Ipis crimib[9] ⁊c. dic igit' h Sʒ q: tāti munerī grāʒ ɔtē. ſupradict[9] ppl's ⁊ ſa. ſacri. vicio deturpata malach. p̄. g. Intuliſtis d̄ rapinis claudū ⁊ lāguidū: ⁊ intuliſtis mun[9] ⁊ iō d̄r eodē. d. Nō mihi volūtas i vob dicit dñs exercituū: ⁊ mun[9] nō ſuſcipiā d̄ manu vr̄a. i Ipis crimib[9] atq̄ ipie. ma. deo offer. ceperūt Malach. ſcd̄o. Uos receſſiſtis d̄ via ⁊ ſcādalizaſtis plurios i lege. Itē eodē. Opiebat' lachrymis altare dñi fletu ⁊ gemitu: ita vt vltra nō reſpiciā ad ſacrificiū: nec accipiā placabile q̄d d̄ manu vr̄a. k Jō p malach. ⁊c. hic ſubiungit' diuina icrepatio ppt' eoꝝ ingratitudinē. fit āt hic duplex icrepatio. p̄ ei fit iproperatio diuie bñficētię. ſcd̄o fit iproperatio p̄uari